

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

For første Fjerdingaar 1886.

PERSONALHISTORISK TIDSSKRIFT.

ANDEN RÆKKE.

UDGIVET AF

SAMFUNDET FOR DANSK-NORSK GENEALOGI
OG PERSONALHISTORIE

VED

G. L. WAD.

I. BINDS 1ste HEFTE.

KJØBENHAVN.

I COMMISSION HOS RUDOLPH KLEIN.

1886.

Fire Hefter udgjøre et Bind.

En bergensk Slægtebog fra det 17de Aarhundrede.

Meddelt af Cand. jur. E. A. Thomle.

Nærværende Slægtebog findes blandt Manuscripter paa Universitetsbibliotheket i Kjøbenhavn, Additamenta No 182 i Kvart, og meddeles her bogstavret efter Originalen. At Satsen er spærret betegner, at Manuscriptet, der ellers er skrevet med en meget smuk gothisk Bogstavskrift, har latinske Typer; Cursiv derimod, at enkelte Ord eller Bogstaver i Originalen ere skrevne med rødt Blæk og halvfede Typer endelig, at begge Dele ere Tilfældet.

POSTERITATI.

Eller

En Gedechnisz Oc Ihukommelse, med
Detz Wnder-Retning. Som

Er

Om Mine Kierre Oc Sallige
Forelders. Samt Min, Oc Mine Kierre Hüstrüersz
och Börns Vitam och Erlig Herkomst,
Liff Och Leffnitz fremdragelse, och
Christelig Aff-skeen, etc:

Samp ocsaa

En

Liden Antegnelse Eller Not. B: och En
Part Tencküerdigt som Besynderlig sig Haffüer
Thildraget och pacerit, Siden Anno.

1560. Saa Kortlig Befattedt,
 Och
 Skreffüen Wdi Bergen efter Christi Byrd 1656.
 DEN 6. Jüllii M: F: D:
 Aff
 ANDREAS LAVRENTII L.

I H S.

Er

Jeg Andersz Larentzön Leck, fod och Baarren i Bogense Vdi Fyen Aff Erlige Ecte och Christelige Forælderre.

Min Fader Er Erlig oc Sallige Mand. Lavrentz Pettersön Leck, Kong: Maytz: förrie Byfouget i forne Bogense, oc fordüm Slotzskriffüer Paa Ribberhüsz. Hand Vor fod oc Borren i Thönder J Holsten, en Sante Läiritz-Nat, Der Mand schreff aar 1560.

Min faders Sallig fader Vor Erlig och Mandhafftig mand, Petter Leck Raadtzherre och Generall Hopmand i forne Thönder, oc Vor med Sammetid Vdi den Dytmerske Kri, Der Sallig oc Höylofflig Kong Frederick Den Anden, oc med Försten Aff Holstin Vandt Dytmersken till Danmarck aar 1559.

Hand Vor Den Sallig Mands M: Nicolai N: fordüm pastor och Sogne Prest I Leck J frisland sin Son. Oc Döde Dene min faders sallig fader, Aar. Otte Dage for Paaske, Vdi forne Tönder. 1573.

Min Faders S: Moder Vor Erlig oc Güdfrygtig Matrone. Mariæ Larrentz Daatter Wierckmester, Hün Vor sallig Her LAVRENTII W fordüm sougne Prest Till Heldeüad J Holsten sin Daatter. Hün Döede Paa Anden Pintzedag. Anno Christi. 1567.

Och haffüer Güd Velsignet oc Begaffüit Disze min faders sallig Foreldere, Vdi Deris Ecteskab Tillsammen med 12 Børn. Nemlig 6 Sønner. Oc 6 Dötterre. effter følgende.

Min faders Elste Broder Vor Erlig och Welb. Mand Johan Leck. Hand Bleff Nobelterit oc Adeledt aff Graff Mauris J Haalland, Och Tiente Hand De HERREN statter for En Oberst Vdi den Aarlüff Jmod Dück de alba af Hispannien, Der Haal lenderne gjorde Derris förste affald formedelst spanniernis grülig

Thyrranni skyld etc: Oc Er Hand sallig Mand Da Bleffüen skodt oc Döede Vdi samme fornæ Arlüff. Anno 1576.

Min Faders Anden Broder Vor Erlig oc Sallig mand Hans Pettersön Leck. Borgemester J Alborg oc förige slottskriffuere Der sammestedt Paa Alborgslodt, Han Döde der Mand skreff Effter Christi Byrd. 1592.

Min Faders Elste Söster er den Sallige Qüinde, ANNA Pettersdaatter Leck. sallig Yffüer N: fordüm Borgere Vdi Kolding Effterleffüerske, Hün döde Anno. 1601.

Min Faders Anden Söster er den Sallige Qüinde. MARIÆ Pettersdaatter Leck. Hün Haffde den Erlig och Welagte Mand Niels Martensøn fordüm Borger oc fornemmer Kiøbhanddeller Vdi Thønder J Holsten. Hün Döede Det Aar Der mand skreff effter Christi Byrd. 1602.

Min faders Thredie Søster Vor Den Sallige Qüinde. Mette Pettersdaatter Leck. Som Haffde Först Erlig oc Welfornemmen Mand. Matias Hüsfoüget Paa Synderborgslodt. Oc Indüonnere Der sammestedt. Och Siden effter Hans Döed, Haffde Hün Hederlig oc Vellert Mand. Her GEORGIL N: PASTOER Til Löygtsoen I Holsten etc: Och Döede Hün der effter Anno Christi. 1622.

De Andere min faders sallige syskend, ere Vdi Deris Vnge Aar J HERREN Hen Soffüede.

~~~~~
Min Moders

VITAM.

Min Moder Er Erlig oc Sallige Qüinde Catrine Jacobs Daatter Mynter. Hün Vor föed Oc Baaren vdi Medelfar i fyen, 8. Dage effter Pintzdag. Der Mand skreff Effter Christi Byrd ANNO. 1574.

Hindis Fader Vor Erlig Velforneme och Sallig Mand. Jacob Hansön Mynter, Raadmand J fornæ Bogense, Och fordüm Slottskriffüer Paa Hintzgaffüels Slodt, i fyen. Hand Vor Den forneme oc Sallig Mandtz, Hans Mynters (Höylofflig och Sallig Kong Frederik den Anden sin Myntmester) J Kiøbenhaffn sin søn. Och Döede Hand den sallig mand min Moders fader, En Sante Olsdag. Der Mand skreff ANNO. 1627.

ETATIS. 79.

Min Moders Sallig Moder Vor Erlig Oc Gūdfrygtig Matrone
ANNE Jbsz Daatter. Sallig Jb Madtzen fordūm Borgermester
Vdi forbemelt: Medelfar sin Daatter. Hun Døede en Sante Hansdag. 1598.

ETATIS. 67.

Och Haffūer Denne min Moders sallig Moder, Thūende gange
Veret Giff. Først med Den Sallig Mand, Rasmūs Bossen Borge-
mester i fornē Medelfar, oc Siden Effer Hans Døed. Med min Mo-
ders Sal: fader fornē Jacob Hansōn Mynter. Som Den Tid Vor
slotzskriffūer Paa forskreffne Hinsgaffūels slott. Och Haffūer Gūd
Allermegtigste Velsignet Hinde Ved Disze Hindes Thūinde Sallige
Mend. Med 3. Børn. nemlig 3. sønner och 5. Dotterre, Hūilcke
Haffūer Verit Disze effterfølgende.

Min Moders Elste Broder, Vor Erlig och Sallig Mand Chri-
stoffer Boszen Borgere och Jndūonnere J Bogense, Som Døede
Anno Christi. 1604.

Min Moders Anden Broder, Vor Erlig Och Sallig Mand. Bertel
Boszen Raadmand Vdi forskrenē Bogense. Hand Døede, Anno
Christi. 1606.

Min Moders Thredie Broder, Vor Erlig och Sallig Mand, Niels
Boszen Borgere och Jndūonnerre, Der Sammestedt. Hand Døede,
Anno. 1608.

Min Moders Elste Soster er den sallig Qūinde MAREN Rasz-
mūs Daatter. Boszen, Hun Hafde Den Erlig Oc Sallig Mand. Peder
Laalle fordūm Borger och Jndūonnere Vdi Aszens i fyen. Hun
døede Anno. 1603.

Min Moders Anden soster, er Den sallig Qūinde Kirstine
Rasmūs Daatter B: Hun hafde Den Erlig oc Sallig Mand Erick
Thomesen Raadmand Vdi Medelfar i fyen. Hūn Døede Anno. 1625.

Min Moders Thredie søster Er Den sallig Qūinde Margrethe
Rasmūs Daatter B: Hūn Haffde Den sallig Mand Hans Nielsen
Raadmand Vdi fornē Medelfar. Hūn Døede Anno Christi. 1629.

Min Moders fierde søster er Den sallig Qūinde Ellen Rasz-
mūs Daatter B: Hūn Haffde den Erlig Welfornemmen oc sallig
Mand. Christoffer Nielsōnn, Raadmand Vdi Bogense. Hūn Døede
Anno. 1649.

Och efftersom min sall: Moder Haffüer Verrit Det Yn[g]ste och Siste Barn. aff Alle Hindis Sallige Moders Børn. Da Er Hün Vdi HERRENS Naffn.

ANNO 1597.
23. Octob. Wdi Ecteskaf kommen Med Hindis förste Mand. Sallig Anders Henricksen friisz. Slodtskriffüer Paa Hintzgaffüels slodt J fyen. Oc siden Byfouget i Bogense, Och Leffüede Den Sallig Mand iche Lenger med Min sallig Moder, Vden 1½ Aars Tid. Och Haffde Jngen Liffs Arffüinger Tilsammen etc. Hand Doede ANNO Christi 1598.
Mens.

ANNO 1599.
30. Septemb. Da Er min S: Moder Kommen J Ecteskaff med Min Kierre oc sallige fader Laurentz Leck. Som Da Vor slodtz Ridfouget Paa Thrankier Slodt Paa Langelang. Oc som siden Blef Byfouget Neste Aar Der effter i Bogense.

Och Haffüer Güd Allermegtigste. Velsignet Mine Kiere foreldere J deris Ecteskaf tilsamēn. Med Thuinde Børn. Nemlig först en Daatter som Bleff fød.

ANNO 1600.
14. Septemb. Wdi Bogense, Oc Bleff Christenet oc Kaldit effter min Moders sallig Moder ANNE Jbs Daatter. Oc Haffüer HERREN Igen kaldet Hinde Till sig aff Dene Verdenn. Oc Till sidt Naadis oc Æris Rige. strax Vdi Hindis Barndom. Der Hün Vor 13. Vger gammell. J Samme fornē Aar.

ANNO 1605
6. Julii Er Jeg Anders Lauritzön Leck fød Och Borren i Bogense J fyen, Paa En Loffüerdagsmorger. Der Klocken Vor 6. sledt, Oc er Der Døbt oc Christenit Wdi de Hellige 3foldighedtz Naffne. Sondagden Den 14 Ditto. Oc Er Kaldet effter Min Moders förste sallig Mand. Anders Henricksøn friis etc. Mine Fadderre Haffüer Verrit Erlig oc Velbyr: Mend Morten skienckler, til Søholm. Oc Velbyr: Niels skienckler till Gierskoff. Velüsze oc forneme Mend Søren Hegelund och Niels Bang Borgemestere. Maren Her Niels Müllis, Ellenn Jorgen frantzens. Och Maren Bangs Holt mig til Daab:

ANNO 1613.
Der ieg Wor Vdi mit Ottende Aar, da Satte mine kiere foreldere mig J. H. S: först Vdi Latine skolle at Informeris Paa 6. Aars Tid. Oc siden 1 Aar I skriffüe oc Regneskollē, Jndtill ieg Vor 14 Aar gamell.

Och

ANNO 1619.
Pintzdags Tid Da sætte Min kierre fader mig Thil Hoffüe

at Thienne Hoes En fin Erlig oc Welbyr: Mand, Ved Naffu Herluff Daa till Sneding som da Haffde Jsland i forlening, Oc Tiente ieg Den Goede Mand for en Dreng Paa 3. Aarss Thid.

Jndtil

ANNO Fiortten dage för Paaske, Bleff Jeg aff forne Min Goede Hüs-
1622. bünd Herluff Daa forskreffüen Oc forskicket Till Den Edle Velb: Oc strenge Herre, Her Henning Valckendorff Henningsen Thil Glorup. Rider oc Kong: Maytz: Befallings Maud Paa Kongs- gaarden Vdi Ottense J fyen. Och Thiente ieg den goede Herre, först et Aar for sin Liff Dreng, Oc siden 2 Aar for Handskriffüer. Och der ieg Haffde Thient den gode Herre Paa de 3 Aars tid, Da Er Den Erlig oc Velb: Mand Holger Lindenov den Eldre till gaffnöe, Verrit aff min günstige Husbünd mig Begierrendis i Thien- neste at Haffüe. Hüilcket ocsaa bleff Den goede mand Consen- terit oc Beüelgedt. Och Bleff ieg saa aff min günstig Husbünd oc Herre Recommenderit Til forskrue. Velb. Holger Lindenov, oc Bekom saa Derhoes min goede Afskeem oc Pas, fra Den gode Herre.

ANNO Kom Jeg saa Thil den Velb: Mand Holger Lindenov Till for-
1625. skreffne Gaffnöe Vdi Thienneste, Oc der ieg Haffde Thient den goede mand Nogen Thidlang for En Haandskriffüer. Siüntis mig Min Leglighed icke syndderligen at künde Begiffüe sig, Men Ville gerne Nest güd forbedre oc forsøge mig til forfremelse. Hüor Offüer ieg Anmodet Oc Begierde Venligen Mit forloff oc afskeem fra Hannem, Hüilcket Den goede Mand icke Ville Tillstede mig J det forste, Till saa Lenge Jeg med Lempe Brugte Midel och gode Venner Dertill, Saa ieg Paa Det siste Erlanget (icke Allene) Den goede Mands forloff med Ville oc Venskab, Men Bekom Oc derhos Hans goede Befordring oc forskriffüelse ifra Hannem, oc forskickede mig Till sin Suoger, Den Edle Velbyr: strenge Herre, Herr Joest Höyg Till Giorslöff. Rider, Danmarckis Rigesz Raad Oc Hoff- mester Sammetid J det kongelig Och Adelige Academiae Soröe.

Och

ANNO Wdi Samme Aar 8. Dage effter Paaske, Kom Jeg Till forne
1625. soröe, Och Bleff ieg strax Antaggen aff Den goede Herre oc Hoff- mester Och Commanderet Hand mig Vdi Kong: Mayt: Den Ny

Kielder i forn^e sorøe for en Kieldersüend at Betiene oc forestaa. Oc eftersom forn^e Vin Kielder Vor Vdi samme Aar. Først Anfaget oc Begyndt, oc Vor Kommen J sin Exe., Oc Vor ieg Den første Kieldersüend, oc stoed for Rede oc Regenskab. Och Detz medler-tid Der ieg Haffde Betient samme Hans Maytz: Kielder, Hen Ved Halfandet Aars Tid Da Vor den Erlig oc Velbyr: Mand, Henning Lindenov Ottesen Till Øffües Kloster i skoune (som da Ville Resignere Oc affdancke aff Sorøe) Mig Begierrendis. at ieg Ville tiennne Hannem for sin Liff Opüagter eller Kammer Tienner, Och Haffüe Hans Penge, Kleder, Oc Andet sit Med Haffüendes godtz Oc Regsetöyg J Andtüar och Vdi Regenskab, Och for Regse med Hannem Till franck Rige, Jtallien. Oc Andensteds Vdenn Landtz, Hüorhelst den goede Mand Haffde sadt sig forre At Regse och föröge sig. Och formedelst ieg ocsaa Haffde Lost till at forsöge mig. Vdi den Agt oc forhaabniḡ, En goed promociön oc forfremelse J fremtiden, (Som Den goede Mand Ocsaa mig Belöffüede) Aff Den Aarsag Da Tilsagde ieg Hannem min Thieneste. (Dog med den Condiçion, At Dersom Den goede Mand künde fli mig Min Afskeem, med Vellie ob Venskaff, fra min günstige HERRE. oc Hüsbünd Her Hoffmester, Hüilcket ocsaa formedelst forn^e. Den goede Mandtz Venlig Begiering skede.

Och Der Det Vor Bleffüen Beüilget mit forloff oc Afskeem at faa Oc Bekomme, med Velle oc Venskab Saa giorde ieg min Doent klar oc Rigtig. Detz Mellertid Haffde Den goede Mand Henning Lindenöü, Oc giort sig ferdig med sit folck och Regse Thöyg, som Hand Agted med sig, Paa samme sin fortagendis Regse. Och giorde ieg saa Nogle Dage Effter Sante Mickelsdag, Rede oc Regenskab for Hüis ieg Haffde Hafft Vdi Regenskab oc J forüalting, Vdi de 1½ Aars Tid. Och Bekom saa min Goede Afskeem oc Qüitantz. fra Den goede Herre oc Hoffmester. Datterit sorøe Den 30. Septemb Anno 1626. Och i samme Aar.

ANNO
1626.
7. Octob.

Otte Dage Effter Sante Micksdag Kom ieg Till forn^e. Den goede Mand Henning Lindenöü I Tieneste. Och Nogen Tid Der effter, der Vi Vor Kommen Paa Regsen Tilsammen med Hannem. Bleff ieg Hettig Siüg Paa Veyen aff Den 3. Dags Febris. (som siden Holdte mig Der effter et Halff aars Tid) Hüor Offüer ieg for aar-

sagedis at Maatte forbliffüe til Hamborig at Brüge Medecin. Dog aldt till forgeffües. Thi Maatte ieg Nogen Tid Der effter Med stor Besüerlighed da Drage Til Bage Igen. Hüilcket den goede Mand Nödig Haffde seet. Och Kom ieg saa Hiem til mine k: Foreldere. Oc Vor hieme Hoes Dennem saa Lenge Till Om for Aarit. at ieg Vor Bleffüen till Paas Jgen. Och der ieg Ville Begiffüe mig Paa Nye Til Hoffüe Igen. Ville Minne Foreldere Jcke Tilstede Det. Men till Raade mig oc Begierde at ieg skülle Bliffüe Hoes Dennem Vdi Deris Alderdom Oc süaghed. Efftersom De icke flere Børn Haffde Vdi Liffüe, Aff Detz Aarsag Offertalde mine K: Forelder mig. Saa ieg Maatte Paa det siste effter komme oc Adlyde Derris Raad oc Begiering.

Och

ANNO Om Paasken Da Begyndte ieg J. H. S. min Förste Wdflugt
1627. at Regse oc Segle Paa min egen Haand. saa Vell som oc Paa Minne K: Forelders Vegne, Oc Er kommen först till Bergen, Och herifra oc till Trünhiem. Oc siden Derfra Jgen Oc till Kiöbenhaffn, at forhandle hüis Varre och Goeds ieg Da Haffde Vnder Henderne. Och gjorde ieg samme tid En goed Lyckelig Regse. G. s. L.

Och

Siden Den Thid Da Haffüer ieg Hüerdit Aar effter Andet Paa Nogle Aarstid. Seglet oc Regsedt Her Paa Bergen, Tysland, och Ander steder Med Mit Kiöbmandskab. Hüor min Leglighed oc Lycken Ville Begiffüe sig. Oc Gud Allermegtigste gaff mig Vdi sinde.

Jndtill

ANNO Om Foraarrit Er Jeg Atter Vdi HERRENS Naffn kommen
1631. Her till Bergen mit goeds Och Varre at for Handele etc: Da efftersom Det aff Güds forsiün Haffüer Vrerret mig Beskerrit oc forseet, at ieg icke skülle Bliffüe Der Paa De steder som ieg Vor föed Oc Baarren, Men Maa med Konning Daütidt Bekiende aff Psalmen Och Sige: Aff Adskellige steder oc fremmede Lande, föyer Güd Menniskenn Vnderligen Tillsammen. etc.

Saa Att ieg Aff güds Allermegtigste oc Faderlige pröüdens och forsiün, Samt med slegt oc Venners güede Raad oc samtycke. Er Da sammetid Bleffüen Throloffüet med Min kierre Nü sallige

Hüstrüe, Erlig oc güdfrygtige Qüinde Anneke Frantz Daatter, sallig Claus Leüenhagen fordüm Borger Her i Bergen sin Effterleffuerske, etc.

Och stoed Vorris Bröllüp Vdi Herrens Naffn, Her i Bergen Der Nest Effter J samme fornø Aar 1631. Den 11 Septemb.

Och

Haffüer ieg Der effter, Hüert Aar Seglet oc Regset Jmellüm Danmarck oc Dette, och andre steder, Med mit Kiøbmandskab oc Borgerlig Handtering, Jndtill Den skadelige Jldbrand (Det Güd Bedre) skede Her J Bergen Aar 1640. Och Miste ieg Da samme Thid Mesten Aldt Det ieg oc min K: Hüstrüe Eyede, Thi ieg Vor Jcke Hiemme, Men Vor Segledt till Danmarck, Hüor Offüer ieg fick Jntted Reedet eller Bierget. Aff Den Aarsage Maatte ieg giffüe Mine Regser oc seglatz Offüer, Och Toeg mig saa Brygeri fore; Siden Den Tid Haffüer ieg med Mine K: Hüstrüer Med Güd och æren, Nerret oc Bierget mig, Som en Anden Erlig fattig skatte Borgere Till Dene Dag. Hans güdomelig Naffn Verre æret oc Priset for sin Naade Oc Velsignelse.

Min Kierre Och

sallig Hüstrües Vitam.

ANNO 1598. Paa En Sante Mickelsdag Da er Min kierre oc sallig Hüstrüe Anneke Frantz Daatter foed och Baarren Thill Güstro i Lantte Mickelborig aff Erlig Egte foreldere, Sallig med Güd.

Hindis Fader Vor Erlig och Velfornemmen Mand. Sal: Frantz Kaagelmand, Borger oc Kiøbhandeller Vdi forshbrenø Güstro. som Døde Anno. 1618.

Hindes Moder Vor Erlig och Güdfrygtig Qüinde, Sall: Anne skyttensz. som er Død. 1615.

Och Haffüer Disze min K: Hüstrü Sallige Forældre foed oc Optügtet Hinde Hoes Dennem sielffüer Vdi Güdsfrygt oc Christelige Dyder. Jndtil Hün Vor 10. Aar gammel. och

ANNO 1608. Om Paasken Haffüer Hindes fader sat Hinde Till Hoffüe, och er Kommen Till Hüy Edelle Velb: oc strenge Herre, Her Christoffer Byelow Thill Cargis. Rider oc Hoff Raad i forskrenø

Landte Mickelborg, Hans Velb: frue, fru Elisabeth Beffuernis at Thienne, och Vor Hün Hoes Deris Velbyrdighed Vdi 8. Aar.

Jndtill.

ANNO Da sætte samme fornø: Velb: Her Christoffer Byelov Hinde-
1616. fra sig (Efter Hans sall: frues Døed) Och Till Hans syster Velb:
Dorettea Byelow at Tienne. Som Vor Erlig oc Velb: Mand Otte
Pren Til Vendorp Vdi fornø: Landt Mickelborg Hans Velb: Hüs-
frue, Och hoes Deris Velb: Vor Hün Vdi 3. Aar.

Och Der Hün Da Haffde Tient Paa Bege fornø: steder Vdi
Disze Elluff Aars Thid. Thygtis Hinde Jugen Lyst till Hoffue
Læger att Haffue, Men sette sig forre at Ville forsøge sin Lycke
paa Andre Steder, Ti Toeg Hün sit forloff oc Venlig Affskeen fra
de Velb: goede folck, Och forregste Till Raadstoet til Hindes slegt
oc Venner, fordi Hindes S: Foreldre Vore Da Ved Døeden Aff-
gangen. Och Der Hün hafde Verret Der Nogen Tidlang till fornø:
Raadstock. Da Bleff Hün Till Raad af Hindes goede Venner, samt
Nogle godtfolckes Børn at Hün skulle Regse Med Dem. som Ville
Till Bergen Deris Slegt oc goede Venner at Besøge, Hüilcket Hün
Omsier oc samtycte med Dennem, Och Begaff sig saa Tilsammen
Paa et skib, som Ville til Bergen. Och

ANNO Er Hün Da først Kommen Her till Bergen, oc er sammetid
1619. Kommen Hoes Erlig oc Velfornemme Mand. Datüidt Villumsön
19. May. Borger oc Vonhafftiger Her sammestedtzt oc Hans kierre Hüstrü.
Och Vor Hün Hoes Dennem oc stoed deris Hues forre i 3½
Aarstid.

Jnd Thil.

ANNO Otte Dage for Sante Mickelsdag. Da er Hün aff Guds Aller-
1622. megtigste forsiün Kommen Vdi Det Hellige Ecteskaffstand. Med
22. Sep- Erlig oc Velagte Mand. skipper Jan Villunsön Borger Her samme-
tem. stedtz, Som Vor fornø: Datüidt Villumsön, Hindes Hüsbunds
Broder

Och Haffuer Gød Velsignet och Begaffued dennem Tilsammen i
Deris Ecteskaff, med En sön, Ved Naffn Jan Jansen, etc.: Och
Leffuede Dene Sallig Mand Jcke Lenger Med Hinde, Vden 2. Aar
och 4 Vgger. Och Efter Hans Døed, sad Hün Engke Vdi 3½ Aar.

1628. Palme Syndag er Hün Andengang Aff Guds forsiün Kommen

Vdi Den Hellige Ectestand. Med Erlig oc Velacte Claus Leffüenhagen Vonhafftige Her sammestedtz. Och Haffüer Güd Velsignet Dennem ogsaa J Derris Egteskab Tilsammen med en Son. Ved Naffn Claus Clausön Leffüenhagen.

Och Leffde Denne sallig Mand med Hinde kün Vdi 1½. Aar oc 8. Dage. Och Doede Hand Paa En Sante Michelsdag Aff Pest som graszerede Her i Bergen. Och Bleff Begraffüet I Den Nye 1629. Kierke. Och sad Hün Engke Effter Hans Döed Vdi 2. Aarstid Ringer 3. Vger.

ANNO Som Vor Thre Vger for sante Michelsdag. Da er Hün Min
1631. Hüstrüe, Tredegang af Güds Allermegtigste oc Faderlige Forsiun
11. Sep- Kommen i Ecteskab med Mig Anders Larentzon Leck, Oc Haffüer
tem. Güd Ocsaa Velsignet oc Begraffüet Os Tilsammen Med 4 sønner.
som Jndnü Leffüer, güd Betüare Dem.

ANN(O) En Tisdags afften Der klokken Vor 9. sledt, Da Haffuer Gud
1632. Allermegtigste Velsignet Oc Bagaffüet mig oc min Kierre Hüstüe
12. med en Vng Søn. Bleff kaldet Frantz effter min Hüstrüs sallig
Jünnij. Fader. Bleff dobt oc Christenit Vdi de Hellige 3foldighedtz Naffne.
Den Neste Fridag der effter i Den Nye Kierke Her J Bergen aff
Hæderlig oc Vellert Mand Her Matas Berrentzen, etc: Sinne
Faddere Vor Erlige och Velacte Mend, Jockum Muldt, Claus Gertzen.
Och Rasmüs Boszen min Mor-Brodersön. Desligeste Kristi Jacobs-
daatter. Villum Busis Hüstru. Och Stinke Dot Villum Hendrick-
sens Hustrü Holdt Hannem til Daaben.

9. Martij. Paa En Mandagsmorgen Der Klokken Vor 8. sledt, Da Bort 1635.
Kaldet Vor HERRE Min Sallig Fader Larentz Leck, aff Dene Ver-
den oc til sit Eüige Rige. Bleff Begraffüen i Bogense Kircke
hos min Moders forrie mand, sal: Anders Henricksen friis, for-
düim Byefouget Der sammestedtz. Och Leffde min Sal: Fader Med
min Moder i Ecteskab tilsammen Vdi 35 Aar oc 5 Monneder, Der
Hand Haffde Verrit Kong: Maytz: Byfouget Baade J Ottense oc
Vdi Bogense i 34. Aars Thid. Der Hans Gandske Alder künde
Verre. 74 Aar 5½ Monnet.

Samme Aar.

1635. Sante Mickels Afften er min Anden Søn Larentz Leck föed,
Der Klokken Vor Halgaen Till 6. Och Bleff Christnit Vdi De

Hellige 3folgighedsz Naffne, Den Neste Fredag Der effter i Dom Kierken, Aff Hederlige oc Vellert mand, H: Daniel Villkensen, Oc Bleff kaldet effter min sallig Fader. Sinne Faddere Vor Erlig oc Velacte Mend Villum Henricksen, Jan Hansen. Oc Gñnder Kielsen, Anne Jobs Datter Dauidt Villumsens Hüstrü, Karen Grørs Daatter Rasmüs Boszens Hüstrü, holdt Ham till Daaben.

1638. Nyt Aarsdag. Da er min K: Moder Tredie gang aff Guds forsiun Kommen i Ecteskab. Med Erlig oc Velacte Mand. Marten Andresen Borger oc Kiob-Handeller i Bogense.

5. No- Samme Aar Er min Trede sön Jacob Leck fød Paa En Mand-
nem b. dagsmorgen Tillig, Der Klocken Vor 2 Sledt. Bleff Døbt oc Ckristenet J De Hellige 3foldighedtz Naffne, Onsdagen Der Nest Effter J Dom Kierken Heri Bergen, aff Hederlig oc Vellert Mand. H: Daniel Villkensen, Oc Bleff kaldet effter min Moders Fader sal: Jacob Hansen Mynter etc: Sine Faddere Vor Erlig Mandhafftig oc Velforneme Mand. Captien Marten Nielsön Tønder som er min Faders systemsön. Dauidt Villumsön. Oc Chort Pelser, Alke Dericksdaatter Andres Büsis Hüstrü, Och Else Jan Fastenou Holdt Ham till Daab:

Item

1641. Er min fierde Son Henrick Leck fød Paa en Fredags Morgen
13. Au- Der Klocken Vor 9. Bleff Døbt J De Hellige 3foldighedtz Naffne,
güsti. Syndagen nest effter. Vdi Dom Kiercken. Aff Hederlig och Hoylert Mand M: Hans Samuelsen sogne Prest sammestedtz. Och Bleff Kaldet oc Nenfft Effter Hans Moders sallig Broder. Henrick Kaalmand etc: Sinne Faddere Vore Erlig Erbaar och Velachte Mend, Andres Grisze Actien, Oc Resenderende Ved Contoret. Hans Mesing Clausön, och Ian Reiners Gudsmed, Thrinne Hansstens Daatter, och Stinke Henricks Daatter Doedt, Holdt Ham till Daaben.

25 Den Nstedag Effter santte Hansdag Døede Min Sallig Moder 1643.
Junij. Katrine Jacobsdaatter Myntter. Oc Bleff Begræffuet Den Neste Fredag der Effter som Vor den 30. Ditto. Der Hün Haffde Leffüit Med forne: Marten Andresen Vdi Egteskab i: 4½ Aarstid. Hindes Alder Vor 69. Aar, oc 1 Maannet.

27. Paa En syndagsmorgen der Klocken Vor 7. sledt, Da Døede 1648.
Feberü:

min kiere oc sallig Hüstrü Anneke Frantz Daatter, Och Bleff
Begraüet Onsdagen Der nest effter som Vor den 1 Marti: Vdi
Dom Kiercken Heri Bergen, Der Hün Haffde Leffuet med mig
Christeligen oc Vell Vdi Ecteskaff J 16½ Aarstid. Hindes Alder
Vor 49. Aar 5. Maanneder. Gud giffüe osz at findes i Güds Rige.
Och saad Jeg Enckemand effter Hindes Død 1 Aar oc 11 Vger.

Jnd Till.

1649. Den Neste Syndag for Pintzdag. Da er Jeg aff Güds Aller-
6. May. megtigste proüidens Oc Faderlige forsiün. Med slegt oc goede
Venners Raad och Samtycke, Andengang kommen Vdi Ecteskab
med Erlig och GÜdfrygtig Pige, Margrete Jans Daatter Brem
Borg. GÜd giffüe Os Velsignelse Lycke oc Sallighed.

~~~~~
Dette Effterskriffne saa kaart-

ligen. Er min Jdtzie Kierre Hüstüs

Herkomst oc Vitam.

ANNO *En Syndags Nat Jmellum 12 och 1* Klocke-sledt. Da er Min
1630. Kierre Hüstüe Margrete Jans Daatter B: föed oc Baarren Her
18. i Bergen, Er Döbt och Christinet Vdi de Hellige 3foldighedtz
Aprili. Naffne J den Ny Kierke Her Sammestedt.

Hindes Fader Vor Den Hederlig oc Höylerde Mand Docter
Jan Bremborg. Medicus Och Capitulares Her i Bergen
Hand Vor Föed oc Baarren Till Edam J Haalland, der mand skrof
1600. En Sante Hansdag, etc: Hans Fader Vor den sallig Mand Georgi
Bremborg Fordüm Stadtz A potiker J fornø: Edam, etc: Och Döede
Dene sallig Mand, Min Hustrüs fader Heri Bergen, Den 17 Ja- 1648.
nuarij. Me: ÆTATIS. 47½.

Hindes Moder Er Den Erlig och GÜdfryctig Matrone, Diüert
Claus Daatter Vysten. Som oc er föed oc Baarren Vdi forskreffne
Edam i Hälland.

1605.
9. May.

Och Hindes Fader Vor Erlig oc sallig Mand, Claus Vysten,
Jndüoner och fornemen Kiøbhandeler samestedtz.

Och Haffuer disse Min Hüstrüs Kierre Forelder föed oc OP-
tüctedt Hinde Hieme Hoesz Dennem siellffuer Vdi guds fryct oc
Christelige seeder, samt och Ved preseptor oc skollelestere
Ladet Hinde Lerre oc Vnderuise. oc siden Holdt Hinde till Hüs

Holding oc Detz Lige for Rettelse. Indtill Hün Vor 19. Aar gammel. Der Vi da J HERRENS Naffn er kommen Vdi Ecteskab tilsammen, etc:

ANNO

1650.

13. Fe-
ber ii.

Faa en Onsdag Morgen Der Klocken Vor 7. sledt, Haffer Güd Allermegtigste Velsignet min Kierre Hüstrü oc mig Med en Vng Daatter, Och Bleff kaldet Anneke Effter min förrie sallig Hüstrü. Bleff døbt oc christenet J Dom Kiercken Heri Bergen, Fastelaffüens syndag Nest effer, Vdi de Hellige 3foldighedtz Naffne. Aff Hederlig och Höylert Mand. M: Ingebret Jörgensen Sogne Prest Her sammestedt. Hindes Faddere Vore Erlig Viis oc Velacte Niels Harboe Raadmand ibm: Erlig Oc Velactbar Mand, Henrick skierrenbeck herskaf Ved Cantoret Vonhafftig till Amsterdam, Erlig oc gudfryctig Matroner, Anne Anders Daatter Jan Hansens Qüinde. Magtel Syers Daatter. Henrick Mogens Qüinde. Och min Hüstrüs Moder Dieüert Claus Daatter, Holdt Hinde Till Daaben.

ANNO

1651.

24. May.

En Løffuerdag Ved Middagstid der Klocken Vor 12. Haffüer Güd Allermegtigste Atter Velsignet Os med en Vng Daatter, Bleff kaldet effter Min sallig Moder, Catrine. Och er Bleffüen Døbt Och Christenit J Dom Kiercken Onsdagen Nest effter Vdi de Hellige 3foldighedtz Naffne, Aff Hederlig oc Höylert Mand M: Peter Lem. Hindes Faddere Vor Erlig Och Velacte Mend, Hans Danielsen, oc Jan Skröder Min Süoger, Erlig oc Güdfrygtige Matroner, Mette Lücasis Carsper Berlien sin Qüinde. Elisabet Jans Daatter min Qüindes syster. Oc Maren sal: Knüd Mülles Holt Hinde til Daaben.

Anno

1652.

8. Sep-
tem:

Natten Jmellum Onsdagen Och Thil Thorsdagen, Der Klocken Vor Jmellum 12. Och 1. sledt. Er Min kierre Hüstrü forløst Med En Vng Søn, Bleff kaldet Jan effter Min Qüindis sal: Fader. Er Døbt Oc Christenit Vdi Dom Kiercken Fredagen Der Nest Effter J De Hellig 3foldighedtz Naffne. Aff Hederlig oc Höylert Mand M: Jngebert: sougne Prest ibm: Sine Faddere Vor Erlig oc Velbyr: Mand, Byrge Jüel Till Lüngarden. Hederlig oc Höylert Mand M: Peter Lem, Elector Bergenti. oc Erlig Velforneme Mand Fede Jansen skiper. Erlig Oc Gudfryctig Matroner, Dorte

Mester Ingebrets Daatter. Som er M: Ambrosi Hüstrü. Oc Maren sallig M: Hans Sammüelsens Holdte Hannem Offüer Daaben.

7. Maij. Den Neste Syndag for Pintztag Da Döede Dene Min Lille 1654.
Oc kiere son Jan Leck, Effter Midagen Der Kloeken Vor 4. sledt.
Oc Bleff Begraffüet Onsdagen Der Nest effter i Dom Kiercken.
Nest Hoes min sal: Qüinde. Der Hans Alder Vor 1½ Aar. 8 Vger,
3 Dage, Oc 8½ Timer. etc:

ANNO 1656. Bleff min Trdie Daatter Föed om Natten som Vor Jmellüm
4. Mandagen oc Tisdagen der Klocken Vor 12. Och Bleff Chrestenet
Martij. i Dom Kiercken Fredagen Der nest Effter Vdi de Hellige 3fol-
dighedtz Naffne. Oc Bleff Kaldet Soppia Effter min K: Hüstrües
Sallig syster. Hindes Fadderre Vore Erlig Viis Oc Velacte Wil-
ladts Madtzen Raadmand. Hederlig oc Höylerd Mand M: Am-
brosius Lucassen Resederende Capelan Till Dom Kiercken.
Erlig oc Güdfryctig Matroner: Anne Christoffers Daatter min
frencke som er Jacob Jensen Qüinde. Abel Jeronimus keas sin
Qüinde. Och Margrethe Nielsdaatter: Hans Nagels Hüstrüe, Holdt
Hinde Offüer Daaben.

Er

Anno 1560. Min Fuder Den sallig Mand Larentz Leck, Föed oc Baarren
J Tönder Vdi Landte Hosten. En Santte Lauridtz Nat etc:

1567. Döede min Faders sallig Moder Marie Larentz Daatter Wirck-
mesters Vdi forne: Tönder, Anden Pintztag

1573. Döede min Eaders Sallig Fader Pitter Leck, Raadmand Samme-
stedz. som Vor 8 Dage for Paaske.

1574. Er Min sallig Moder CATRINE Jacobsdatter Mynter Föed
och Baarren J Medelfar i fyen. Som Vor Otte Dage Effter Pinze-
dag etc:

1575. Brende Bogense min Föedbye gandske Aldelis sledt af med
14. Oc- Alle, Paa et lidet hüs Ner, yderst i Byen.
tober

1576. Döede min Faders Elste sallig Broder Jan Leck. Som Vor
Nobelteret af Prints Maurits i Haalland

Anno 1577. Bleff Voris Naudig Herre oc Koning Kong Christian Den
4. Föed oc Baarren. Paa Fredericks Borg.

1584. Bleff Hans Førstelig Naade først Hyldet Och Kaarret Offüer
Danmarck oc Norge, Vdi Hans 7 Aar.
1588. Doede Hans Førstelig Naades Her Fader, Höygløfflig oc Sallig
4. Kong Frederick Den 2. Paa Anderskouff slodt. Vdi sin Alders
10. Aprili. 54 Aar.
1592. Doede min Faders Anden Broder sallig Hans Leck, fordüm
Borgemester J Aalborg.
1596. *Bleff Høybemelte Kong Christian* Den 4. Kronet i Kiøbenhaffn,
29. August. Offüer Danmark oc Norge. Der Hand Vor Vdi sit 20. Alders
Aar.
1597. *Stoed min Moders Brüllüp med Hindes første mand Anders*
23. October. Henricksen fris. slotzskriffüer Paa Hintzgafls slot.
1597. *Stoed Kong Mayt: Bröllüp Paa haderslöffhüs, Med Fræcken*
29. Nouemb: Anna Chatrine. Chürförsten Joakims Daatter af Brandenborig etc:
1598. *Hellig Threfoldighedtz Syndag stoed høybemelte Anna Ca-*
trina hindes Chroning Till Kiøbenhaffn.
Samme Aar Paaske Tide Doede min Moders første mand, sal:
Anders Henricksen fris. Byfouget i Bogense.
Jttem Om Sante Hansdagstid. Doede ocsaa Min Moders sal:
Moder Anne Jbsdaatter. Etatis 67.
Wdi samme Aar er min sal: Hüstü Anneke Frantz-Daatter
føed oc Baaren Til Gostro. En S: Mickels Aften
1599. *Da stoed mine Kierre Forelders Deris Bröllüp Paa Bogense*
30. Septemb: Raadhüs, som Vor 2 Mickelsmisdag.
Och Samme Aar er min Fader Bleffüen Tagen Till Byfouget
J forskrone: Bogense.
1600. *Er min syster ANNE Leck fød J forne: Bogense, Som Der*
14. Septemb: effter Dode, Der Hun Vor 13. Vger gamel.
1601. Doede min Faders Elste syster sal: Mariæ Pitters Daatter
Leck, I Thonder.
Same Aar Dode ocsaa min Moders sal: Moder Broder Peder
Jørgensen, Borgemester i Bogense, Paa En Jüll Aften.
1603. *Bleff Frantz Christian Den 5. fød Och Baarren Paa Kiøben-*
10. Aprili. haffns slodt.
Om Samme Tid Doede min Moders Elste syster, sal: Maren
Bosens i Assens.

- Jünnij. *Bleff Kong. May: syster Dronning Anne Cronet Med Kong Jacob aff skodtland; Til Lünden i Engeland.*
28. Octob. *Bleff Hans Mayt: Kong Christian Den 4. Hyldet oc Kaaret Till Hamborg, for deris skytzherē.*
1604.
19. Oc-
tober. Dode min Moders Elste Broder Sallig Christoffer Boszen, Borger oc Jndüonner i Bogense.
1605. *Er ieg Anders Larentzøn Leck, fød Oc Baarren Vdi Bogense*
6. Jilly. J Fyen, En Løffüerdagsmorgen.
1606. Dode min Moders Anden Broder, sal: Bertel Boszen, Raadmand i fornæ: Bogense.
10. Jünnij. *Regste Kong Christian Med 7 af sinne Beste skiebe till Engeland, sin Süoger Kong Jacob at besøge.*
1608. Döde min Moders Tredie Broder sal: Niels Boszen. Borger oc Kiobhandeler i Bogense.
- 1609
18. Martij. *Er Hans Førstelig Naade Hertziē Frederick foed Paa Hadersloff Hüs. Som Nü er Konge i Danz oc Norge.*
- 1610
14. Martij. *Bleff Frintz Christian Den 5. Hyldet ofüer Danmarch oc Norge, Der Hand Vor 7. Aar gamel.*
1611. Om Paasketid Begyntis den Kri Jmellen Danmarck oc süerig, oc Vant Voris Mayt: Adskellige slöde, Byer Och festinger J süerig.
1612.
12.
Martij: Dode Dronning ANNA CATRINA J Danmarck, Oc stoed Hindes Begraffüelse Vdi Kiobenhaffn, Oc Bleff Nedersadt i Vor früe kiereke, Etatis 37.
1613. *Jmellem Jüell oc fastclaffn Da Bleff der fred giordt Jmellem Jmellem Danmarck oc süerig, Och Bleff Mange (:Oc Mesten de fornemeste :) af Vorres Adel slagen i samme feide. Vdi de 2 Aars Tid, der Krien Varrede.*
1614. *Seglede Kong Christian Anden Gang Till Engeland, Till sin Süoger Kong Jacob.*
1617. *Wdi Dette Aar Er Bleffüen Holden Jübel Aar. Offüer Danmarck oc Norge.*
1618. Loed sig Till Siüne Nogen tidlang Paa Himmelen, En stoer forferdelig Commet, Med en lang Süantz dannet oc skicket som et Ris. Siüntes for Voris Öyen, omtrent 2¹/₂ faüfne Lang, Hüor effter fulde Neste Aar. den Langüarrendis Kri. Vdi Tys Land. Som

først Begyntes i Bemmen, Oc som siden Varede Hen Ved 30. Aarstid.

1619. Døde Kong. Mayt: Syster, Dronning ANNE J Engeland, som
13. May. Haffde Kong Jacob.

Samme Aar om Pintzdagstid, kom ieg Førstegang till Hoffüe at Tienne Hoes Erlig oc Welbyrdig Mand, Herlüff Daa til snedinge, oc Tinte Hannem 3. Aar.

1620. Bleff gelyckstad Ved Elüen J Lanteholsten fünderit Oc Befestiget af Kong Christian den 4.

1622. *Fiorten Dage for Puasken Kom ieg Vdi Tienneste Till Erlig Velb: Och strenge Herre, Her Henning Valckendrop Till Glorüp, Rider Oc Kong Mayt: Befallingsmand Paa Konggaarden i Ottense Vdi fyen, Oc tiente Jeg Hans strengthed 3 Aar.*

1623. Palme Syndag Brende Bergen Aldsammen gandske af, Med Alle Kierckerne Saa Neer som den Enne Tydske Kiercke. Och Cantoret etc:

Samme Aar er Hertzue Frederick den 3. Bleffüen Biskop till stefft ferden Och Bremen.

Jttem er oc i Dette Aar, Det Kaastelig oc Rige sölf Berge ved Christiania. Her i Norge først fünden. Oc Som Jndnü till Denne Tid er Ved sin fülde Esce.

1624. Dene Sommer Af-Brende Oppsloebye. oc der effter blef Byen bygt igen Ved slottedt, som nü kaldes Christiania. etc:

1625. *Otte Dage effter Puaske Kom ieg i Tienneste Till den Edle Velbyr: Oc strenge Herre, Her Joest Hoeg till Giorsløf Rider, Danmarckis Riges Raad. oc Hofmester J det Kongelig oc Adelig Academia Sorüe,*

Samme Aar Begynttes den Tydske Kri. Jmellem Vor Kong Mayt: af Danmarck. oc Keiszeren.

1626. *Otte Dage effter Sante Michelsdag da Kom ieg i Tienneste till Erlig oc Velb: Mand. Henning Lindenov Till Offüetz Kloster, Vdi Skonne.*

1627. Døde Velb: Knud Gyldenstiern Her Paa Bergenhüs. Som Vor slottz Herre samstedtz.

Och effter Hannem Kom Jgen Her Olle Pasberig i samme

Aar, Mens Andet Aar Nest effter, da kom ocsaa Jens Juel Her Till Bergenhus, i H: Olle Pasbergs sted.

Samme Aar om Paasken kom ieg førstegang Hid till Bergen, Oc till Tründhiem, Med mit Kiobmandskab.

Sante Olsdag, Da Døde min Moders fader sal: Jacob Hansen Mynter, Raadmand J Bogense.

Sante Mickelstide, Kom Offüer:st General Monsør Tello. Med Keyserens Armæde Jnd J Holsten oc Jytland, Och Jndtog Landene med Offüermagt. Oc Hafde saa Landene Vnder sig Vdi 1^{1/2}. Aarstid. oc Nogle Vger.

Jndtill.

1629. *Wdi May Monnet Bleff der Fredsfordrag giort Jmellem Keyseren Oc Kong. Maytz: aff Danmarck. Om samme Kri, Som da Haffde Varret Vdi 4 Aars Tid.*

Om Paasken J samme Aar, Begyntes at Doe af Pest Her till Bergen, Oc Vor en stor dod, Oc Varede Hen Till Midt Vdi Vintren.

26. *Samme Paaske stoed min Moders Halsyster Anne Jacobs daatters Bröllüp, Med Jacob Jørgensen J Asens.*

1630. *J Septemb: skede det slag Paa Hamborrig Elff. Jmellem Kong: Mayt: oc de Hamborriger. oc Wandt Hans Mayt: slaget, Oc de Hamb: Maatte giffüe flugten, Oc siden giffüe J fordrag, 280,000 R: Daller.*

Sante Mickelstid stoed min Moders Halbroder Hans Jacobsen Mynter sidt Bröllüp. Med Züsanne Pedersdaatter Vdi Bogense i fyen.

13. *Samme Aar Døde den sallig Mand. Hans Glad, Laugmand Marti. Heri Bergen. Och kom Peder Nielsen Jermand Rigens skriffüer aff Ottense Vdi fyen, Vdi steden Jgen, Neste Aar effter.*

1631. *Stoed Mit Bröllüp med min Første Qüinde, Sallig Anneke Frantz Daatter, Her J Bergen.*

10. *Samme Aar Døde Kong: May: frü Moder, Dronning Shophia. Paa Ny Kiøbings slot.*

2. *Bleff min Elste Son Frantz Leck: foed Oc Baarren Her Vdi Bergen.*

6. *Er Kong Günstaus Adolffus af sverig Bleffüen skoldt. J*

slagedt for Lystzen, 2. Mille fra Lepsig. Vdi Den Kri Hand førte Jmod Keyseren, Dog Adlige Vell Bleff Vietorien. Paa süenskens side.

J Dette Aar Døde sallig M: Pitter Brock. sogne Prest Till Domkiercken Oc Ny kiercken her i Bergen.

Och Bleff Mester Hans Samuelson Vdi Hans sted, Sogne Prest Jgen, etc:

Wdi Samme aar, Er Christian Pris Ved Østersøen, Noget fra Kiel i Hølsten, först Begynt, Och Befestiget, aff Christian Den tierde.

1633. Døde Den sallig Mand, Peder Nielsön Jermand, Lagmand Her
4. Vdi Bergen. Och Bleff Peder Raffn förte Laugmand J staffuanger,
Junnij. Laugmand Her isteden Jgen,

20. Sep- Brende Dette Aar staffuanger gandske Oc Aldellis Sledt aff,
temb: saa Ner som Kiercken,

1634. *Stol Höybaurne første oc Herre.* Printz Christian Den 5.
5. October. Sit Bröllup Oc Bilagger i Kiøbenhaffn med frøcken Magdalena
Sybilla Churförsten af Saxen sin Daatter.

12. Natten Till syndagen Vogste Wandet Vdi Norstrand Ved Ribe
Octob. oc om Eydersted saa Höygt, Der folckedt Laa oc soff Tryggelig.
At Der paa 4 Eller 5. Timmerstid, Om Komme Nogle Tüsende
Mennisker, for Vden Mange Tüsen stycker fæ oc Bester af Adskel-
lige slags. oc gick Vandet Op i Dom Kiercken Vdi Ribe 2¹/₂ Allen
Höygt, oc Mange store oc smaa skibe Dreffue 3. eller 4 Mille Op
Paa Landet at staa. Vdi samme storüm oc Vandflod, som Bleff J
stycker slagen,

Samme Aar kom Jens Bielcke Chantzler heri Norge, Hid till
Bergenhüs, Jens Jüel sidt sted,

1635. Døde min sal: fader Larentz Leck, Kong: Maytz: Byeföüget
9. Mar- Vdi Bogense. J sin Alders 74¹/₂ Aar.
tii.

Wdi samme Aar sante Michels Afftenu Bleff min Anden søn
Larentz Leck foed Her i Bergen.

1636. Døde Den sal: Mand Docter Niels Paaske Biskop Her Vdi
31. May. Bergen, ETATIS. 68 Aar.

22. *Slückedt Kong Mayt: Dette Aar fra* Danmarck, En Maijor
Jünnij. Ved Naffn Georgij Rickwin Hid Till Bergen, Som skulle Aar-

ligen **Exercere** Oc **Recomendere** **Borgeskabet**, etc: Som siden Bleff giort till **Offüerst L: Vdi Nest** følgende süenske feyde. Och Effter Hannem kom siden **Maijor Christian Brant**.

1637. Kom **Mester LODEVIG Mynte**, Som Vor slodtz **Prest** i **Kiø-**
13. **benhafn**. Her Till **Bergen**. Och Bleff **Biskop** effter **Sallig Docter**
Martij. **Niels Paaske**.

Samme Aar Vdi Jüilly Monnet stod herredage Heri **Bergen**.
Oc Vor **Tüende Commissarier** **OPskickedt** **Fra Hans May**: Som
Vor **Her Claus Daa Rigens Omiral**, Oc **Her Christoffer Vrne**,
Bege Rigens Raad Oc **Ridere**.

J **Samme Monnet** **Begyntes** **At Doe** Her i **Bergen** aff **Pest**.
Oc **Dode** Her **Hen** Ved **1059** **Mennisker**.

1638. *Nytaarsdag* **Stod** **min Moders Brölup** Med **Hindes 3die** **Mand**.
1. Januarij. **Marten Andresen** **Vdi Bogense**.

Sist i **forne**: **Januarij** **Monnet** **Begyntes** **at holde** **OPe** med
Pesten Her i **Bergen**, oc **Begynte Börne Pocker** **at Grasere** igen
J **steden**, oc **Døde Vell** saa **Mange** **Der** aff, **Baade** aff **gamle** oc
Vnge, Som aff **Pesten**, etc:

5. Nouemb. *Vdi samme Aar* **Er** **min Threde søn** **Jackup Leck** **foel** oc
Baarren Her **Vdi Bergen**.

1639. Bleff **Et guldhorn fünden** i **Jylland** **Vdi Riberhüs** **Len** af en
Bünde Pige Paa en **Krydsweij**. Som bleff **Printz Christian** **Den**
5. forærit af sin **Her Fader Kong May**: Som er **Holden** i **stor Act**
Oc **ære**, Oc er **forne**: **Horn skatterit** for **2 1/2** **Tüenzen** **Rix Daller**.

Samme Aar Till Jüell afften **Blef** **Her** **till Bergen** **første** **gang**
Begyndt af **Bispen**, **Mester Lodeüig Mynte**. **at skal** **Holdis**
Predecken **Paa** **de 3. store Hügtydtz** **Afftenner** **Om Aarret**.

1640. *Paa En Syndagh* **Efftermiddag** **Brende** **Bergen** **Anden** **gang**
5. Jüillij. af **Saaner** som fra **Rosen Krausers Müer** oc **Vd Til Nornes**. **Dis-**
ligest Nösted-Dregen oc **Cantoret** **Blef kün** **Allene** **Beholdendis**
Men **ellers** **Brende** **Byen** **gandske** **sledt** af med **Dom Kiercken** Oc
Kaars Kiercken, samt **Hospitals Kiercker**. Oc **Raadstüen**, **Hüil-**
ckedt **skede** **Paa 3** **Timmerstid**. Oc **Miste** **ieg** **da sametid** **Mesten**
Aldt **Det** **ieg Eyede**,

Sist i **samme Aar** **Vdi** **Dicember** **Monnedt**. **Kom** **Bege** **Or-**
gelüerkene fra **Kiøbenhafn**. Oc **hidtill** **Bergen**, som Vor **Besteldt**

Aaret tilforne, Det Ene J Dom Kiercken, oc Det Andet i Kaars Kiercken.

1641. Forregste min Elste stef-sön Jan Jansön Heri fra oc Till
 22. Haalland. som Vor Hans förste Udflükt, Mens Døde Der Det Neste
 Aprilli. Aar efter af febres. ætatis 19. Aar.
28. May. Kom Welb. *Henrick Thodt, Slosz Herre hid Till Bergenhus.*
 Vdi Chantzler Welb: Jens Bielcke sin sted.
27. Jüni. Kom oc Kong *Christian den 4 Hid Till Bergen* med 5. af
 sine Beste skibe. Oc Holdte Herredage her samme gang.
 Oc Bekom Bryggerne Her till Bergen sametid förstegang af
 Hans May: preüelegier Oc Brygerlaug. Samt Oldermand Oc
 Bisedere. som icke för her saa Har Verrit.
13. Au- *Bleff min Fide søn Henrick Leck føed oc* Baarren Her Till
 güsti. Bergen, som Vor min sal: Qüindes siste Barn.
 Wdi samme Monnet kom *De* storre Kloker fra Kiøbenhaffn
 Oc Hid Til Bergen. Som kom i Dom kiercken, Huis Lige icke
 Bedre Her for Haffüer Verret,
3. No- Døde Den salligmand Borgemester Pofüel Yfüersen Bogüod.
 uemb. Her i Bergen, Blef Begrafuet i den Ny Kierck:.
1642. Kom *Jacob Hansen Læingmand fra Ottense J. Fyen,* Hid till
 4. Ja- Bergen, Vdi Peder Raffin sidt sted.
 nuäry.
21. Decemb. *Bleff Rasmüs Lauridtzén Tagen til Borgemester,* Oc Offue
 Jensen Till Raad mand.
1643. *Wili JUNNI Monnet Loed ieg Jhs: De* Husze Her Ved Raad-
 stüen Byge, Med Tüinde gehüelüede Kielder. Paa Den gründ som
 ieg Kioffte af Mickel Hansen oc Jehan Hansen Her i Bergen.
27. Jün- Düede Min sal: Moder *Catrine Jacobsdaater Mynter,* Der
 nij. Hindes Alder Künde Verre 70. Aar 4 Uger.
 J Denne Sommer Brende Marstrand aff.
1. October. *Stoed Hertzü Frederick Ersz Bisshop til* Bremmen sidt Bröl-
 lüp Til Gelyckstad Med *Sophia Amaria Hertzü Jørgens* af Lyne-
 borig sin Daatter, som Nü er Dronning J Danmarck oc Norge, etc:
 Sante Mickels Tid Begyntes Den Kri Jmellum Süerig oc Dan-
 marck, som Varede Nesten 2 Aar.
1644. *J Dette oc Neste følgende Aar Blef Nornes* Forst funderit.
 Med skantzter oc stycker, samt Andet Detz til Behør forsiünet.

Jtem De Tüende Blockhusze Ved søen, ocsaa Med stycker fastgiorde. Det Ene Ved Commünet, oc Det Andet Ved Nødsted i sydnes.

1645. *Blef ieg af slotz herren Velb: Henrick Tot* Oc af Borgemesteren oc Raad Her Paa Bergen Raadstüff. Forordenet oc Antagen Til Poestmester Heri Bergen. oc gaf mig der Paa Bestallings Bref oc Order, Vnder Deris Egne hender, oc Vor det den förste gang Nogen Poestmester Her för Här Verret.

24. Februa:

J Summe Aar. 17. 18. Oc 19. Marti, da Bleff af Velb: Henrick Thot, samt Borgemestere oc Raad Vdskreffüen Her af Bergen bye. Vdi Kong Maytz Tienneste 500. Mand. som skülle til Hans May: skibe, Jmod süensken.

15. Doede Den sallig Mand Knüd Mülle fordüm Kong Maytz: Aprilij. Byfouget Her J Bergen Æ: 64: Och Bleff Peder Jensen Byfouget Vdi Hans sted Jgen.

29. Aprilij. *Blef af Borgemestere oc Raad. forordenet oc Tiltagen Jehan Hansen at Verre stadtz Captein, oc ieg Til sin Lytenant. Jtem Chasper Bærlin till Fenderick. som skede Paa Bergen Raadstue.*

J Jün-nij. *Monnet Blef af Kong May: oc Rigens Raad, forstegang Paa-lagt Hoüit skadt Heri Norge, saasom, at en Mand med sin Qüinde, sönnner oc Dottere Hüer J seer for sig. Maatte giffue 1 Rix Daller. Jtem en süend eller Knect $\frac{1}{2}$ R: Dal: oc en Tienneste Pige eller Dreng hüer $\frac{1}{2}$ ₰. Oc Jngen Vnder 15. Aar at Vere forskonnet, saa Vel de Geislig som De Verslige.*

1645. Wdi Dette Aar Døde min Frende sallig Captein Marten Nielsön Tönder. ÆTATIS. 63.

13. *Bleff Krien forligt Imelliim Kong May: oc De süenske Ved* Augü: Bremse Bro Paa Gensen, som da Hafde Varret 2. Aars Tid.

1646. *Blef Bergenhiis af Velb: Henrick Tot* Förstegang med Wollder oc stenskantzer fast giordt, som Ellers Tilforne Vor Blot oc har med Befestningen i sig sielf.

Desligeste Den Ny Müret Port oc skanzen med Brygen Jnde i Marcken. med Andet Tilbehoer, etc:

Samme Aar Bleff ocsaa Tüchhüset Heri Bergen först Funderit oc Bygt,

1647. Døde Höygbaarne Første och Herre Hertzüg Christian Den 5. 2. Jünnij.

Som Vor Danmarckis oc Norgis Vdualde Prins. J Hans Alder
44 Aar 2. Monn.

17. Jtem Døde Den Hederlig oc Höylerde Mand, sa: Mester
Jullij. Hans Sammüelsen Sogne Prest Til Dom-Kiercken och Nye Kier-
cken Her i Beren ÆTAT: 52/9 Mon: Och Effter Hannem

23. Äu- *Blef Mester Ingebret Jørgensen Latinske skollemester* Her i Ber-
güstij. gen kaldet til Prest Til Dom Kiercken Vdi sal Mester Hans Sa-
müelsens sted, oc Anden Dagen Der effter. Som Vor Den.

24. *Da bleff Her Otte Raszmüissen stiid, Kaldet Till* (den første)
Ditto. Sogne Prest Till Den Nye Kiercke, som da Blef først giort till en
sogne kiercke. Ti Den Vor Tilforne kün Et Capel Eller An-
negx Till Dom Kiercken.

1648. Døde den Hederlig oc Höylerde mand. Sallig Doctor Jan
17. Jä- Bremborg, stadtz Medecus oc Capitularis Her i Bergen. Oc
nuarij. blef Begraffüen i Dom Kiercken. ÆTATIS. 47. Aar. 11. Vger.

27. Døde Min sal: Hüstrü ANNEKE frantz Daatter Her i Ber-
Feber. gen, oc Blef Begraffüet J Dom Kiercken den 1 Martij. Der Hin-
des Alder Künde Verre 49. Aar 5. Monnet Oc Neste Dagen den

28, *Da Døde Woris Allernaadigste Herre os Konning. Kong Chri-*
Ditto. stian den 4. Paa sit Kongelig hüs Rosenborig J Hagen for Kiö-
benhaffn. Effter Hans May: kroning 52 Aar. Hans May: gandske
Alder. 70. Aar. 10. Moneder.

24. Samme Aar Døde min Frende sal: Hans Nielsönn Heri Ber-
Martij. gen. Oc Bleff Begraffüen i Den Nye Kiercke.

10. May. *Kom Welb: Offüe Bielcke slotzherre* Her Til Bergenhüs: Vdi
Welb: Henrick Tottis sted.

23. Nouem. *Blef Hans Mays: Kong Frederick den 3. kronet J Kiöben-*
haffn Vdi Wor früe Kiercke.

Oc Anden Dagen Blef Ocsaa Dronning Shophia Amaria.
Kronet Der Sammestedtz.

1649. *Blef Kong Carl J Engeland Afhüggen, En efftermidag Jmel-*
10. Fe- lüm 2 oc 3 Klockesledt Til Vindsoer 6. Mille fra Lünden, Vden
brüari. Bellig Aarsag af sine Egne Landsaater, Som icke før er Hört
eller skeed Ved Nogen saa Höyg en Christen Konge oc potentat.
Hüilcket Mange Retsindige Haffüer fortrodt. Mens Hüad Ende Vill
Tage, giffüer Tiden.

Kom Docter Olle Pedersen fra Kiøbenhavn. oc hid til Bergen, Vdi sal: Docter Jan Bremborigs sted.

Døde den Hederlig oc Höylerde mand sal: M: Lodeuig Münte, Biskop Her i Bergen.

6. May. *Stod mit Bröllüp Her i Bergen med Min Kiere Hüstrüe Margrete Jans Daatter Bremborigh: Som Er sallig Doct: Jan Bremb: Daatter her sammestedt.*

21. Augüstij. *Kom Mester Jens skelderüp fra Kiøbenhavn, oc hid til Bergen, oc blef Bisp effter sal: M: Lodeuig Münte.*

23. Decemb: *Samme Aar kom General Antone Knip Tholdforüalter Offüer Ald Norgis Rige, hid til Bergen At Resendere. Hüilcken Der förte Et strengt Regering oc Officiæ Paa Det Tredie Aars tid. Hand Vor en Engelskmand. Oc Da OPkom Den store Thold Om Alle slags Vaare, som icke för har Verrit.*

1650. 13. Feberüa: *Blef Min Elste Daatter ANNEKE Leck Foed Her i Bergen, Paa En Onsdags Morgen.*

17. Ditto *Stoed Min Qüindes Elste syster Alhed Jans Daatter Bremborigs Bröllüp Med Velacte Jan skröder her J Bergen.*

J Dette Aar Blef Det Nye store Mürrit Wegter Thorn J Münckeliff Bygt, oc med 5. spire der Paa.

Jttem Den Nye Paapegaijöö-stang förstegang opsat Paa Nornes. Som Ellers Tilförne af Arelstid Altid Häffüer standen Jnde J Marcken Paa saute Jacobs Kiergaard.

4. Jüllij. Døde den Velfornemen oc sallig mand Rasmüs Lauridzen Borgemester Heri Bergen, oc Blef Begräuen J Dom Kierken. Den 8. Ditto. Ætatis.

29. Jüllij. *Blef Hans Hunsen Raadmand oc förte slodtzskriffüer, Tagen til Borgemester J sal. Rasmüs Laürsens sted.*

25. Augüs: *Stoed min Qüindes Anden syster Lisbet Jans Daatters Bröllüp Med Tomes Jordan. Nykommer Her i Bergen.*

1. Septem. *Stoed oc min stef-söns Claüs Leüenhagen sidt Bröllüp Heri Bergen, Med sin Qüinde Sare Riibers Daatter.*

Brende J dette Aar Vdi Jülle Helligdage, Trün-Hiem. Mesten aldsammen gandske af.

Jübel Aar Blef Holden J Danmarck oc Norge.

Wdi samme Aar Blef Fredericksaade den Ny stad J Jylland

först funderet oc Befestiget, Af Kong Frederick Den 3. oc Med 50. Aars frihed, for skadt oc Tynge, Samt al Told oc Agcisce — fri preüilegeret.

1651. *Stoed Min Qüindes Moder Diuert Cläues* Daatters Bröllüp.
2. Feberu: Med Velagt Hans Pittersen heri Bergen.

18. Aprilij. *For Regste Min Elste Søn Frantz Leck* Heri fra Bergen, oc Droeg Vden-Landtz. At forsøge sig. Som Vor Hans förste Vdflugt. Der Hand Vor i sit 19 Aar.

26. Dode Den Velforneme oc Vitberegst, sal. mand Wilcken Tor-
Aprilij. münsen. Borgemester Her i Bergen.

24. May, *Blef Min Ander Daatter Cathrine Leck* fød Heri Bergen, Paa En Lofüerdag Om Midagstid.

J Dette Aar Blef Den store Nye Tholbo oc Weyer HüsZ först Bygt oc Begyndt, her Til Bergen aff General Knib Tholforüalter. Paa Kong May: Vegne. Hüilckedt Büge-Raszi oc Bekostning. Bedraget sig til 2500. R: Dal.

1652. Dode min stef-sön Claus Lefüenhagen paa Christiansand Paa Rogsen Til Christiania.

Om Fintztid Da Begyndis Den Kri oc Aarlüff forst Jmellum De Engelsker oc Haallenderne Til søes.

Wdi Jünnij Maunet stoed Herredage her till Bergen Paa Raadstüen, Commisarene Vore Her Gregers Krabe Rider, oc stadt-holder i Norge Her Mogens Höyg Rider. Christian skiel oc Erick Jüel. Alle Rigens Raad.

Døde J Kiøbenhafn Vdi Herredagene den Sallig Mand Jacob Hansen Laugmand Heri Bergen.

Och

Blef Borgemester Hans Hansen Her aff Bergen, sammetid J Kiøbenhafn, Tagen af Kong Maytz: sielff Til Laügmand Vdi steden Igen. Heri Bergen.

8. Septem. *Blef Min sön Jan Leck fød oc Baarren* Her i Bergen om Natten Til Torsdagen, Jmellein 12 oc 1.

17. Dicem. *Blef Offüe Jensen Raudmand* Tagen til Borgemester. J Den Dannemand Hans hansens sted.

J Denne forne Dicemb: Maunet Loed sig Tilsünne En Mörekstierne oc Commet Paa Himellen. Vor Dannit oc skicket som

som et Ries. Huis Dens Betyding Er. Ded staar Vdi Den Allermegtigste güds Raad oc Villie. Som Alting Veed, styrer oc Raader. Vel mülligt oc Troligt, Att Ligesom Dene Mörcke stierne Eller Commete som Loed sig Til siüne Allersist J Dette gamle Aar. Og sist i Dicember Monet. Att güd Allermegtigste Haffüer Der med Noget Besynderligt Vdi sinde. Efftersom Det Lacker flügx Til Versens siste Ende oc Afften. Hüilekedt güd Vil Hafüe os Paamindet med oc Aduarrit. *Ti* Ligesom Naar Den Klare dag Begynder at Vill Endes. Da Bliffüer Det Mörck oc Kaldt gandske ofüer Alt, fordi Det gaar Jmod Afftenen. etc: *Ligesaa* gaar Det oc Nü Tit Jmod Verdens siste Afften. Fordi Alting Bliffüer Nü Mörck oc kaldt, *Güds* fryet ære oc Dyrckelse forminskes oc formorkes. Kierlighed oc Trofasthed Er Bleffüen kald oc froesen Meosten Hocs Alle Mennsker. *Ja* Alting Er slet af Lafüe oc sin Rette Orden. Thi Ald synd Haffüer Tagen Offüerhaand I Alle statter. Det Er Jo Vesze Kiende Tegn Nock. Effter Christi Egen spaadom Luce. 21.

Derfore er Det Höygligen fornöden, At Vi Beder den Herre Christus, At hand Vil Bliffüe heos osz. Oc Med sin Aand oc Naade Oplüge oc Regiere O.3. Fordi Den stünder Nü Til Afften. och Dagen Er Nesten forløben etc: Luce. 24. *Och* At Vi kunde med De 5. Visze Jomfrüer Verre Aarüogen oc Berode med Voris Lamper Ollie oc Blüs, at staa ferdig. Naar Brüdgommen Den Herre Christiüs Vil Komme oc Klape. at følge Hannem i hans Kierre Himmelske faders Rige. Oc holde med hannem Det Eüige Nyt Aars Afften Maaltid Med Alle güds Vdüalde Kierre Born. Som Aldrig skal Opholde Eller Haffüe Ende. *Det* Vnde oc giffüe o Güd fader for Samme sin Kierre søn Jesü Chtisti: Vor Herre oc Frelser skyld. Som Med Den Hellig Aand Lefüer. Hersker oa Regerrer fra Eüighed, Och J Ald Eüigheds Eüighed. Amen, Amen.

1653.
15.

füllij. Dode Velbyrdig Bürge Jüell Paa Lünggaarden. Oc Blef Be-

J Samme Monnet Kom Her Til Bergen 28. Haallands skiebe, som Vor kommen En Part fra Ostindienn, En Part fra Vestindien. Oc En Deel fra stredet oc fñecien. Som Alle Vore Lad med

Dyrebare Vare oc speszei. saa oc söplader oc Adskellige Klenodier. Oc Vor En Partj af same-de fornemste skiebe. Paa 700. 600. oc 500 Lester. Aarsagen at samme skiebe Kom Her Til Bergen. Vor formedelst den Engelske Aarlif som De Haffde med Haallenderne. Oc Laa forne skiebe her for Byen Vdi 3 $\frac{1}{2}$ Monnet. Til Effter S: Mickelsdag. At De fick En god Dörrickstaaen Vind. Oc kom Alle Vel Beholdendis Hiem Thil Haalland.

Wdi Dette oc Nest-følgende Aar Lod Velbyrdig Offüe Bielke slotzherre Paa Kong Mayt: Vegne, Lege oc giøre Del Bolwerck oc Block-hus Paa Vogen, fra slotedt af oc Tüert Offüer Jmod Ded Andet Bolwerck Ved Den Nye store Tholdboe. Oc Med 9. store Beslagne Bommer Jmellem Ded Ene Bolwerk oc Til Ded Andet, for Anløb Ind i Vogen. for de Engelske, Eller Andre Voris finder med Branskiebe, güd Lade Ded Aldrig Komē Der Til.

1654. Døde Min Lille oc sallige søn Jan Leck, som Vor Den Neste
7. May. Syndag for Pintzdag Oc Blef Begraffüet J Dom Kiercken den 10 Dito .Etatis. 1 $\frac{1}{2}$ Aar. 8. Vger.

Samme Monnet Blef Haallenderne forligt med de Engelske. Samt kong. Mayt: af Danmarck Blef oc I same fordrag Beslüted til En Eüüg forbündt,

1655. Du Loed Min Frende Erlig forstandig oc Welforneme Mand.
22. Aprilij. Christoffer Nielson Thonder. Kong Maytz: Tolder Paa Normør, giøre Tüinde af Sine Döters. Anne, oc Züsane Christoffers Dötere Deris Bryllüp. Her Paa Bergenhüs. Med Erlig Velact Oc forstandig Mand, Anders Madtzen stictskriffüer Wdi Bergenhüs-Leen. Oc Erlig Velact oc föneme Mand Jacob Jensen Kong Maytz: fouget Offüer Norhor Leen. Hand fick Anne Christoffers Datter, oc Anders Madtzen Bekom Züsanne Christoffers Datter.

Samme Aar Wor ieg forregst Til Danß. Hoes Min Steffader Morten Andresen, Om min patrinonium.

Oc Da Samme Tid. Den

21. Apri: Vor ieg til Hensborig hos Kong: Mais[t]at oc unmodet om en liden bes[t]jelling her i bergen, hvilkedt blef mig afslagen. Mens dog bekom ieg hans Maistets gode suar og forskrifuelse paa min suplikads til voris slotsherre den gode mand uelbr ofue Bielke at hand skule befodre mig til en bestelling ded første muligt vor der

nogen leilighed sig tilfald. huilkedt den gode mand oc belofued mig at vil efterkome¹⁾).

Forröste min Anden søn Larentz Leck herfra bergen, Oc for Vdenlandtz, at forsøge sig, Der hand Vor 20. Aar.

1656.
21 Fe-
bruarij. *Blef ieg af Erlig oc Welbyr: Offiue Bielke Slodtzherre Her Paa Bergenhus Tiltagen oc Kaldet at Verre en af de 4 Forordenet fuldmegtiger oc procurator Heri Bergen, Effter Kongelig for-
orning. Gud giffiue mig til Lycke oc sallighed. Amen.*

23. Jüllij *Wdi Herredagen Til Christiania, Blef Kong Frederick Hans Mayt: Elste søn Printz Christian Hyldet oc Kaaret Offiuer Norges Rige. J hans 10. Aar.*

4. Martij. *Blef Min Tredie Daatter Sophia Leck fød oc Baarren Her i Bergen. Om Natten Jmellem Mandagen Oc Tisdagen, Der Kloeken Vor 12. 2)*

Anno 1686 d. 31 Marts er min Kieriste Magdalene Hansdatter Lentz fød af Ecteforældre faderen var Hans Lentz fordum borger og indvaaner fra Same Stedz; Moderen Sophie Leck ogsaa fød oc haaren her i bergen.

~~~~~

Dene bog er ieg undertegnede tilkommen Saaledis, Andreas Laurenti Leck Var min hiiüstru Morfader og fød af hands Datter Datter Sophie Leck og bekomet Same bog at min Konis Muster Anna Anders Leck Som Var hos mig i huuset i Mod fem Aar, før hendis dod, og blef dod udbaaren og begravet] af mit hiiüs, 1728 d. Dagen før hellig tre Kongers dag Neml: 5. Janüarj.

Mag. Bessel.

Saaledis har ieg arvet og er komen til Bogen I Iesu Navn.

Ao 1720 d. 20 Martz, Var ieg Med Min hiiüstrü brudfolk i Domb Kierken her i bergen, og blef Vi Samen Coplerit af Stift Prousten Magr Ole Storm.

¹⁾ Staar i Manuskriptet med *Rumer*, men har her paa Grund af manglende Typer maattet sættes med almindelige Bogstaver.

²⁾ Her ender Anders Lauritzens Optegnelser. De følgende Notiser ere senere tilføiede af Magnus Bessel og hans Enke.

- 1721 blev min første datter Marta Sophie B: fød til Verden paa for d. 12. Marts. Middag onus(?)dag Mellem 10 og 11, og den nest efterfølgende 16de ditto i Christo Ved daaben indpodet og døbt, Gud lade sig hende Være befallet, til Sit Nafns ære og hinders Salighed, fadderne Vare Raadmand Magnus Schiötte, og Sr Hans Jørgensen, Mette Ferden Halven og min Søster Rigina Bessell, Mormoder Martha Kønig bar hende og holt hende til daaben, i dom Kircken,
- Ao 1722. Er min 2den datter Birgitta Margreta Bessell Fød paa en Syndags aften i Mellem Klocken 5 a 6, og d: 22de ditto dernest efter d. 19 Julius. Er bleven døbt i domb Kiercken af Magr Ole Storm Proust, Gud lade sig hende være angelegen til Sit Nafns Ære og hendis Salighed: 86 Aar 61 da. Fadderne vare Sr Christopher Kønig, Sr Nils Danielsen, Anna Christina Rodberg, Christence Miltzou Sal: Hans Mogensens holt hende til daaben i Dom Kircken.
- Ao 1724 blev min Sal: Son Hans Jacob Bessell fød om Morgen i Mellem d. 14 Maii. 7 a 8te Slet og dode Strax i Mellem 8de a 9. Slet og blev Saaledis døbt af Jordemoderen for hand dode;
- Ao 1725. Er min 3die datter Magdalene Bessell fød paa een fredags d. 20 April. Morgen i Mellem 7 a 8 Klock Slet, Gud lade sig hende være befallet, til sit Nafns ære og hinders Salighed, og er der Nest efter døbt i Domkiercken, fadderne Ulrich Wilhelm Teting, Daniel Rafnsberg, Warner Hosewinckel. Sofie Amalia Fürstenberg, Elsebe Reutz og Barbra Schioller holt, og bar hende til Daaben, i Dom Kiercken.
- A. 1727 Er min 4de datter Regina Bessell fød om aften i Mellem d. 12 Octbr. a 7 Klocke Slett, og Strax der efter er bleven Døbt i Domkircken, Gud lade sig hinde Være befallet, til sit Nafns ære og til hindis Salighed, fadderne Peder Reütz og Christian Sandmann, Birgitta Magnus Bersens, og Moster Helvig Winnicken. og Søster Regina Bessel bar, og holt hende til Daaben, i Dom Kircken.
- Ao 1729 Er min 5te datter Anna Bessell fød paa en Syndags aften i d. 30 Januarij. Mellem 9 a 10 Klocke Slett, og fredagen der nest efter Var til Daaben blev Christnet af Magr Caspar Romer i Domkirken gud lade sig hinde Vere anbefallet til sit Nafns ære og til hindis Salighed, fadderne Var Sr Jens Refdall og Jan Meyer, Jomfru Sara Schiötte og Anna Kirstine Poen Engel Hosewinckel holt og bar hende til daaben i Dom Kircken.

1738 d. 8 Augusti Døde min 4 Datter Regine Bessell om aftenen Klocken
12 Slet og Strax d. 15 blev begravet i Kors Kierken paa Kierke
gaarden Klocken $\frac{1}{2}$ tolv.

A^o 1744 Døde min Salig mand Magnus Bessel som var faste Lavens
d. 10 Fe- Mandag om Aftenen Kl. $\frac{1}{2}$ Siyv.
bruari.

1744 Døde min Elste datter Marthe Sophie om Natten Kl: $\frac{1}{2}$ Et.
d. 1. Martz

Christian Nolds Selvbiografi.

Ved H. F. Rørdam.

Møysommelig Levnedbesværlighed udi min ustadige Lykkes For-
trædelighed, med en poetisk Pensel afmalet, og . . . . Kong Fre-
derik den fjerde . . . . offereret af . . . . *Christian Nold*, dette er
Titelen paa en ret underholdende Selvbiografi paa Vers, hvoraf det
vigtigste her skal meddeles.

Forfatteren er født i Kjøbenhavn 1673 og Son af en vis *Kurtz*,
der var Hofjuveler i Christian V's Tid; Moderen. Marie Elligers.
ægtede efter sin nævnte Mands Død den berømte Hebræer, Pro-
fessor og Dr. theol. Christian Nold, som gav Stifsonnen sit Navn
og indsatte ham som sin Arving.

Slægten *Nold*, i hvilken Forfatteren af nærværende rimede
Selvbiografi saaledes gik ind, stammede fra Malmø, og maa ad-
skilles fra en fremmed adelig Slægt af samme Navn, der samtidig
havde i det mindste een bekjendt Repræsentant hertillands, nemlig
Thomas Nold til Magelø i Skaane, der indtog en anset Stilling i
Christian IV's Tid som Drabanthøvedsmand og siden som Lens-
mand paa Kronborg¹⁾.

¹⁾ Se Richardt og Ljunggren, *Skånska Herregårdar*. Vol. III, Nr. 8. Thomas
Nold var en god Ven af Sivert Grubbe, i hvis Dagbog han ofte nævnes (se
Danske Mag. 4. R. IV, 42. 43. 45. 60. 68. 70. 72. 73. 75. 77. 79. 80. 83).
Hans Navn skrives jævnlig Noll eller Nul. Forøvrigt var han fra Kurland

Stamfaderen til den borgerlige Slægt Nold var *Christen Jakobsen*, der 1603 nævnes som Borger i Malmø, da han fæstede Fosie Kirketiende af Københavns Universitet¹⁾. Siden blev han Raadmand i Staden og endelig Borgmester, i hvilken Stilling han døde; begravet 5te Februar 1624²⁾. Blandt hans Børn kjendes Datteren *Gjørild*, der 14 Aar gammel, 1617 ægtede den 54aarige Professor Hans Jensen Alanus³⁾, samt Sønnen *Jakob Christensen Nold*. Om denne vide vi, at han i Maj 1615 blev immatrikuleret i Rostok og Aaret derefter studerede i Wittenberg, hvor han udgav en filosofisk Disputats⁴⁾. Efter Hjemkomsten blev han i Oktob. 1616 Sognepræst i Højby (nu Hyby) i Bare Herred i Skaane. Sivert Grubbe. Lensmand paa Malmøhus, der horte hans Prøveprædiken, bemærkede, at han prædikede »satis docte et bene». Han døde allerede i Begyndelsen af Aaret 1629, rimeligvis i den da grasserende Pestepidemi⁵⁾. I sit Ægteskab med Sofie Aagesdatter (*Haggæi filia*) havde han Sønnen:

Christian (eller *Christen*) *Nold*. Denne store Sprogmand var født i Højby den 22de Juni 1626⁶⁾. Syv Aar gammel kom han i Lunds Domskole, fra hvilken han efter 11 Aars Skolegang 1644 afgik til Universitetet. Den 9de Maj 1648 tog han den filosofiske Baccalaurgrad⁷⁾, og 1650 kaldtes han til Rektor ved Landskrone Skole. Aaret efter erhvervede han Magistergraden i København. 1654 nedlagde han Rektorembedet for at faa Lejlighed til at besøge fremmede Hojskoler. I tre Aar færdedes han nu i Tydskland (hvor han især sluttede sig til den bekjendte Theolog Joh. Georgii Dorschæus), Nederlandene, England og Frankrig. I Aaret 1657 opholdt han sig i tre Maaneder i

og kom 1605 i Christian IV's Tjeneste som »Edelknaab» (Joh. Grundtvig, Meddelelser fra Reutekanmerarkivet 1872, S. 140).

¹⁾ Kirkehist. Saml. 3. R. II, 230—1.

²⁾ Danske Mag. 4. R. IV, 68.

³⁾ Rørdam, Københavns Univ. Hist. III, 613.

⁴⁾ Daæ. Matrikler over nordiske Studerende ved fremmede Universiteter, S. 119. Worms Lexicon II, 127.

⁵⁾ Danske Mag. 4. R. IV. 45—6. Cawallin. Lunds Stifts Hørdaminne I, 347—8.

⁶⁾ Efter hans Selvbiografi i Vindiugs Acad. Haun. p. 442.

⁷⁾ Rietz, Det skanska Skolevæsendets Historia, S. 427.

Fædrelandet for at ordne sine Sager og faa Midler til ny Rejser. Han søgte nu igjen til Nederlandene og studerede i Franecker og Leiden. Derpaa aflagde han 1659 et nyt Besøg i England, men vendte atter tilbage til Nederlandene, vistnok fordi Sprogstudiet navnlig her dyrkedes med den største Iver¹⁾. I Aaret 1660 blev han kaldet tilbage herfra, da Rigshofmester Joachim Gersdorff ønskede ham til Lærer for sine Sønner. Det kan neppe betvivles, at han har løst denne Opgave med Dygtighed, siden han umiddelbart fra denne Stilling gik over til at blive theologisk Professor ved Universitetet. Pladsen havde staaet ledig i længere Tid. Kongen havde ønsket en tydsk Doctor ansat, hvilket dog Ærkebiskop Svane meget fraraadede. Den sidst afdøde theologiske Professor, Daniel Pfeiff, der tillige var Sognepræst ved Petri tyske Kirke, var nemlig en Udlænding, og Svane gjorde gjældende, at hvis Kongen besatte Lærerposterne ved Universitetet med Tydskere, vilde det virke meget nedslaaende paa Studenterne og berøve dem Lysten til at skride frem paa den videnskabelige Bane. Efter nogen Betænkning gav Kongen efter, og et Par tydske Doctorer, der allerede vare komne herind i Haab om Ansættelse ved Universitetet, fik Løbepas igjen, efter at Kongen havde forsynet dem med gode Rejsepenge²⁾. Svane havde nærmest ønsket Hofpræsten M. Erik Grave til theologisk Professor, men denne var neppe sonderlig tilbøjelig til at modtage denne Ansættelse. og da han i Foraaret 1664 blev Biskop i Aarhus, indgav M. Christian Nold følgende Ansøgning til Kongen³⁾:

Stoormechtige, Høyborne Konning,
Aller-Naadigste Herre.

Efttersom Eders Kongelig Majestæt naadigst haffuer erkleret sig att villde hiellpe mig fattige Mand. paa wnderlanigste Forslag: da haffde jeg vell høyst-underlanig ønschet att bliffue ved Academiet, saa fremt jeg der vel liffs middell haffue kunde, for de ringe Scripta

¹⁾ I Franecker udgav han treende Skrifter (1657 og 1660) og her var det, Budet fandt ham, der kaldte ham tilbage til Fædrelandet.

²⁾ Ny kirkehist. Saml. III, 221—2.

³⁾ Originalen findes i kgl. Bibl., Bøllings Brevsamling. Den er udateret; men Omtalen af Hofpræstens Forfremmelse bestemmer tilstrækkeligt Tiden for den.

schyld, som jeg haffuer under Hender, och jeg Eders Kongelige Majestet wnderdanigst haffuer insinueret. Men dersom Eders Kongelige Majestets naadigste Villie anderledes er, at bruge sin Tienere, enten til Predichestolen (huor till ved Hoffpredicantens forfremmelse muligt var giffuen leylighed) eller till Justitien och politiqves affaires, submitterer jeg mig wnderdanigst Hans Kongelige Majestetis egen naadige Dispositie: wisselig formodende, Hans Kongelige Majestet, effter mildeste løffter, naadigste vill forhielpe, at jeg fattige Mand en gang maatte gerade till nogen Station och naae dett Maal, som jeg ved languarig Møye och Lidellser haffuer trachtet effter, huillchet er (nest Gudz ære) i Troschaff och Erlighed att tiene mit Federneland.

Saadan Eders Kongelige Majest. høye Naade jeg med ydmyge Bønner till all Vellsignelse aff Gud i Himmelen stedze ihukomme will och forbliffue indtill Døden

Eders Kongelige Majest.

Aller-wnderdanigste

och Høyet-Forplichtede

Christianus Noldius.

Uden paa med samme Haand: Christian Noldii wnderdanigste Supplication.

Som Svar paa denne ret ejendommelige Ansøgning kan følgende kgl. Udnævnelse for Nold til theologisk Professor sikkert betragtes:

Friderich dend Tredie med Guds Naade Danmarckis, Norgis, Wendis och Gottis konning.

Wor synderlig Gunst tilforn. Wiider, at vi naadigst haffuer forordnit, antaget och bestillet os Elschel. hæderlig och høylerd Mester Christian Noldius til at were Professor Theologiæ udj Uniuersitetet her i wores Residentz Stad Kiøbenhafn. Huoreffter i eder wnderdanigst haffuer at rette. Befallendis eder Gud. Skreffuet paa wort Slot Kiøbenhafn den 9 Majj Anno 1664.

Vnder wort Zignet.

Friderich.

E. Kragh.

Udskrift: Os Elschel. Hæderlige och Høylerde Rector och meenige Professoribus udj Uniuersitetet i woris Residentz Stad Kiøbenhafn. *Puategnet:* Vnderdanigst læst den 13 Maji 1664¹⁾.

¹⁾ Orig. i Konsistoriets Arkiv, Pakken 180.

Den 18de Maj s. A. aflagde Nold Professoreden. Ved et mærkeligt Tilfælde faldt det endnu samme Aar i hans Lod at beklæde den højeste akademiske Ærespost. Den theologiske Professor Rasmus Hansen Brochmand døde nemlig som Universitetets Rektor den 6te August 1664. Nu blev det et Spørgsmaal, som ikke var saa ganske let at afgjøre, hvem Rektorværdigheden skulde tilfalde. Der var en bestemt Turnus, ifølge hvilken Rektoratet skiftede mellem Fakulteterne; men her var det særlige Tilfælde, at Værdigheden kun havde været i omtrent to Maaneder hos det theologiske Fakultet, som altsaa kunde anse sig for brøstholdent, hvis Rektoratet allerede nu skulde gaa over til Juristerne. Striden fortes med Haardnakthed fra begge Sider¹⁾, indtil den endelig ved kgl. Resolution afgjordes saaledes, at Rektoratet skulde blive hos Theologerne det akademiske Aar ud. Men nu var det atter et vanskeligt Spørgsmaal, hvem af disse Æren tilkom. Den afdøde M. Rasmus Hansen Brochmand havde været den 3die i Rækken af de fire theologiske Professorer; Nold var den 4de. Men det kunde synes betænkeligt at betro denne Rektorværdigheden, da han var saa ny i Sædet og maatte antages for lidet kjendt med de akademiske Sædvaner. Der maatte derfor en ny kgl. Resolution til, hvorved Nold udpegedes som den, hvem Rektorværdigheden skulde tilfalde. De to nævnte Kongebreve lyde, som følger, efter Originalerne i Konsistoriets Arkiv:

1.

Friderick den Tridie (osv.). Vor synderlige Gunst tilforn. Efftersom vi kommer vdi erfaring, at I forehaffuer nogen forandring med Rectoratu imod den gamle forrige sædvane, saa er vores naadigste Villie och Befalling, at dermed baade med termino resignationis, saa vell som med Rectoratu, vdi nærverende Aar och indtill voris viidere naadigst Anordning, forblifuer, som hiidintill hafuer veret brugeligt, saa at bemte Rectoratus forblifuer vdi dette Aar hoss facultatem Theologicam. Dermed skeer vor Villie. Befallendes Eder Gud. Skreffuet paa vort Slot Kiøbenhaffn den 4 Octobris 1664.

Wnder wort Signette.

Fridrich.

E. Kragh.

¹⁾ Se Biskop Jens Bircherods *Dagbøger* i Uddrag ved Molbech, S. 98.

Udskrift: Os Elschel. hæderlige och høylerde Rectori och Professoribus udj Vniuersitetet i woris Residentz Stad Kiøbenhafn.

Faategnet: Vnderdanigst læst paa Consistorio den 5 Octobris 1664.

2.

Friderich dend Tredie (osv.). Vor synderlig Gunst tilforn. Efferksom i tilforn haffuer bekommet woris naadigste befaling, at Rectoratus udj dette Aar schulle forbliffue hoes Facultatem Theologicam: Da er woris naadigste willie och befaling, at hederlig og høylerdte Mester Christian Nold, Professor paa Vniuersitetet her sammesteds, til Rectorem denne gang worder forordnet. Dermed scheer wor willie. Befalendis Eder Gud. Skreffuet paa wort Slot Kiøbenhauffn dend 1 Novembris A^o 1664.

Wnder wort Zignet.

Friderich.

E. Kragh.

Udskrift: Os Elschel. hæderlig och høylerdte Rector och meenige Professoribus udj Vniuersitetet i woris Residentz Stad Kiøbenhauffn.

Faategnet: Vnderdanigst læst paa Consistorio den 5 Novemb. A^o 1664.

Det kan findes rimeligt, at den aabenbare Gunst, som fra højere Steder var vist M. Christen Nold først ved at lade ham lige fra en Huslærerstilling springe ind i det højeste Fakultet, og siden saa kort efter hans Ansættelse at overdrage ham den højeste akademiske Værdighed, kan have vakt en hel Del Misundelse imod ham, og da han med al sin Lærdom vistnok var et Stykke af en Særling og navnlig havde en skarp Tunge, saa kan det, især efter de Tidens Forhold, ikke forundre os meget, at han skabte sig Fjender, der ikke ugjerne tog Lejligheden i Agt til at sværte ham for Kongen, hvis gode Mening havde hævet ham. Og Nold gav selv Anledningen, da han 1666 til Brug ved de akademiske Disputereøvelser udgav sin »Logica recognita«, et vidtløftigt Værk, der var bestemt til at afløse den ældre D. Caspar Bartholins Logik, der længe havde været i Brug ved Universitetet. I det nævnte Værk havde Nold paa sine Steder givet sin Særhed temmelig frie Tøjler, idet han til Oplysning af sine logiske Regler havde benyttet Exemppler, som undertiden var noget besønderlige; og da enkelte af dem syntes at strejfe ind paa det politiske Omraade, blev Sagen

forebragt Kongen, som befalede de øvrige Professorer at afgive deres Betænkninger over Skriftet. Af disse Erklæringer blev den, som de andre theologiske Professorer med D. Hans Wandal i Spidsen afgav, navnlig graverende for Nold. Man fremhævede saaledes, at han som Exempel paa probable Sætninger (d. e. saadanne, som mange antage for sande, uden at de dog ere uomtvistelige) havde anført: *eligi qvam nasci meliores principes* (valgte Fyrster ere bedre end fødte); og at han som Exempel paa Vrangslutninger (d. e. saadanne, hvor man af et enkelt tilfældigt Faktum danner en almindelig Regel) havde anført: Ehud dræbte Kong Eglon, altsaa er det tilladt Undersaatter at rydde en Øvrigheds-person af Vejen. Mellem hans Exempler fandt man ogsaa forskellige theologiske Vildfarelser, ligesom man ankede over, at han uden Censur havde udgivet sin Bog og indført den ved Øvelserne i Kommunitetet uden at agte paa, at Bartholins Logik, som derved fortrængtes, var anbefalet til Brug ved et kongeligt Privilegium¹⁾.

Skjønt Nold søgte at vise Beskyldningerne fra sig ved en Apologi²⁾, blev Resultatet dog, at han den 23de Februar 1667 blev suspenderet fra sit Embede og ikke længe efter afsat.

Om det Indtryk, som Nolds Afsættelse gjorde paa Samtiden, have vi en Notits i Jens Bircherods Dagbog, hvor vi under 8de Maj 1667 finde antegnet: »Om M. Christian Nolds hastige Remotion fra Academiet (hvilket man med en fra Kjøbenhavn ankommen Student idag spurgte) faldt over vores Bord [i Odense] mellem min Fader, mine Morbrødre og Henrik Stampe adskillig Tale med Forundring, at han skulde uden foregaaende Rettergang og Dom saa pludselig fra Embedet udstødes. Stampe, som bedst kjendte hans Væsen, sagde, at Mandens *proterva conversatio* havde gjort ham blandt hans Colleger odicus, saa at ikke een, men flere, havde contribueret, hvad de kunde, til hans Fald. Ellers var det noksom kundbart, at Dr. Johan Wandel havde været hans allerværste Efterstræber, og af nogle Ord i hans *Logica reformata*, som *sinistre*

¹⁾ Pontoppidan, *Ann. eccl. Dan.* IV, 515—80. Helveg, *Den danske Kirkes Hist. efter Reform.* 2. Udg. I, 456—7.

²⁾ Pontoppidan, IV, 530—36. En Afskrift findes i Kgl. Bibl. blandt Langebeks Excerpter Nr. 220.

bleve interpreterede, taget Anledning til at bringe ham hos Kong Frederik i disgrace. — Naar en Ytring af Bircherod under 5te Maj 1667 om Kaldelse af en Efterfølger for Nold er bleven forstaaet saaledes af Helveg, som om Nold paa selve denne Dag er bleven afsat, da modbevises det ved følgende Kongebrev:

Friderich den Tredie (osv.). Wor synderlig Gunst tilforn. Wiider, at wj til at supplere dend udj M. Christiani Noldii sted vaccerende professionem Theologicam naadigst haffuer forordnet, antaget och bestildt Os Elschel. hederlig och høylærdt Mester Mouridtz Kønig til at were qvartus professor Theologiae vdj Vniuersitetet her i woris Residentz Stad Kiøbenhaffn, huor effter i eder underdanigst haffuer at rette. Befallendes eder Gud. Skreffuet paa wort Slot Kiøbenhaffn dend 28. April. Anno 1667.

Vnder wort Zignet
Friderich.

P. Schumacher.

Udskrift: Os Elschel. Hæderlige oc Høylærde Doctor Hans Suane, woris Raad, Assessor udj Collegio Status, Ercke Biscop oc Præsident udj Consistorio, sambt Rectori oc Professoribus udj Vniuersitetet heri woris Residentz Stad Kiøbenhaffn.

Paategnet: Underdanigst læst paa Consistorio 1667 die 4 Maji¹⁾.

I nogle Optegnelser af den bekjendte Chr. L. Tychonius siges, at Nold blev afsat ifølge Schumachers Tilskyndelse, og der er noget, der kan tale for, at det forholder sig rigtigt, eftersom Griffenfeldts Fald gav Signalet til, at Nold atter blev indsats i sit Embede. Om de ni Aar, i hvilke Nold var afsat, fortæller Tychonius, »at han i stor Fattigdom boede i et Kammer i Studiestræde og havde intet, uden hvad Godtfolk vilde give ham til Subsistence. Han udarbejdede da sit Værk, Concordantiæ particularum ebræo-chaldaicarum Vet. Testamenti (udkom 1679), et utroligt Flidsarbejde (stupendi laboris opus). Hans Portrait foran i Bogen viser aliquid squalidum et horridum et impexum (noget skiddent, frastødende og uredt) som en Eremit, der nylig er sluppen ud af sin Hule. Han kom imidlertid i med at smøge Tobak og blev deri en stor Debauchant til

¹⁾ Orig. i Konsist. Arkiv, Pakken Nr. 180.

sin Dødsdag¹⁾. For øvrigt bemærker Tychonius, at Nold »var ikke saa meget ingenieux som speculativ og arbejdsom«, og han fortæller følgende Anekdote om ham: »Engang fik han Befaling at prædike for Kong Christian V, men han maatte staa og stamme, hoste, spytte og omsider sige Amen og gaa fast med uforrettet Ærende hjem uden nogen enten Forklaring af sin Text eller Approbation af sit Auditorium. Kongen selv sagde over Taffelet: Det er en brav Mand, tror Vi, i sit Værk; men Vi har syndet i det, Vi bad ham prædike²⁾.

Den sidste Notits gjælder uden Tvivl Tiden, efter at Nold atter var bleven gjenindsat i sit Embede som theologisk Professor, hvilket skede ved et Kongebrev af 18de Maj 1676, hvorved Christian V forundte M. Christian Nold, at han »maa igjen nyde Professionem Theologiæ udi Universitetet ligesom tilforn, tilligemed alle Jura academica, dog saaledes at han sit Sæde næst efter Dr. Georgium Witzlebium bekommer, og ej nogen Løn for samme sin Profession nyder, førend en af Theologiæ Professoribus afaaar³⁾. Nold kom altsaa ikke ind i sit gamle Numer, og det var haardt nok, at han, som saa længe havde været paa Sultekur, indtil videre skulde

1) Det betragtedes den Gang som en Art Udsvævelse at røge Tobak, og Lærerne ivrede derimod. Flere Digte blandt Thomas Bartholins *Carmina* (1669) udtrykke saaledes Forfatterens Afsky for Tobak; og Dr. Simon Pauli udgav 1665 »De abusu tabaci et herbæ theæ«. Om en Præst i Holme ved Aarhus, der 1650 blev afsat, anføres blandt hans Udskejelser, at han en Aften var kommen ind til en Collega »havde sat sig ned, taget Tobak af sin Lomme, skaaret den og *drukket* deraf to Piber fulde« (Hübertz, Aktat. om Aarhus II, 140—1). Men ikke desto mindre trængte Brugen af Tobak bestandig mere frem, dels som Snus- dels som Røgtobak (jvfr. Kirkehist. Saml. 3. R. IV, 112). Maleren Karl van Mandern har skrevet »Lauwerkrantz voor alle Liebhebers des Snuftobacks« (Kopenhagen 1665); fra Bordings Haand har man »Nyse Kruds eller Snustobakkes Berømmelse og Brug« (Poet. Skrifter I, 315—20). T. Reenberg sang om »Min søde Pibe, Tidsfordriver, Du brændend' Glød i hvide Leer« (Poet. Skrifter I, 255). N. Lucoppidan skrev »Tobaks-Berømmelse« (Luxdorps Saml. af smukke danske Vers, S. 764 f.). Endelig kan anføres, at man af Th. Bartholins Skrift, *De medicina Danorum domestica*, p. 180, ser, at Apothekerne 1666 handlede med Tobak. Se forøvrigt G. L. Baden, *Smaa Afhandlingar* I, 339—42. Werlauff, *Antegn. t. Holbergs Lystspil*, 1858, S. 151.

2) Rietz, *Skånska Skolväsändets Historia*, S. 428—9.

3) Sjæl. Registre Nr. 30, Fol. 107.

nøjes med samme magre Kost. Det var derfor et Held for ham, at Prof. Witzleben allerede døde den 11te September 1676.

Den 30. Okt. 1678 erhvervede Nold den theologiske Doctorgrad ved Forsvar af en Disputats, der indeholdt en Gjendrivelse af den bekjendte romersk-katholske Konvertit Dr. Niels Stensens »Scrutinium reformatorum«¹⁾. Som Opponent optraadte ved denne Lejlighed, efter Nolds egen Opfordring, den som Biskop i Trondhjem siden bekjendte Peder Krog, hvem Nold viste megen Godhed, idet han optog ham i sit Hus og tillod ham at holde Collegier sammesteds over de østerlandske Sprog²⁾.

I Aaret 1679 udkom Nolds ovennævnte Concordants, der har skaffet sin Forfatter et meget berømt Navn i den lærde Verden. I et Brev, som den 78aarige Præst Johan Paulsen i Kjetting paa Als 1733 skrev til en Ven, fremdrog han blandt andet som et Minde fra sin Studentertid: »Wie ich in Leipzig war, verfiel ein Professor pro Cathedra in das unmäßige Lob über des Noldii Buch de particulis Hebr., dass er sagte:

Solus Noldius in Dania sapit.

Ich gestehe: diese Worte waren mir Worte per guttur reditura.³⁾. Naar Leipziger-Professorens Ytring ikke behagede Meddeleren, da var det, som Sammenhængen tydeligt viser, paa Grund af Ordet »solus«; da han nemlig betragtede sig selv som Dansk, ansaa han dette som en Fornærmelse mod sine Landsmænd; at Nold rostes, kunde han godt bifalde, naar det ikke skete paa andre danske Lærdes Bekostning.

Vistnok har Concordantsen skaffet sin Forfatter en ret god Indtægt, skjønt Afsætningsforholdene for Bøger paa den Tid vare vanskelige nok. Et Brev af 11te Marts 1681 fra Nold til Professor Bernardus i Oxford giver os nogle nærmere Oplysninger i saa Henseende. Han skriver nemlig: Forrige Aar sendte jeg eders Boghandler, West, 160 Exemplarer af min Concordants, for at han skulde sælge dem. Prisen blev sat til 1 Pund Sterling for Stykket,

¹⁾ A. D. Jørgensen har i sit Skrift, Niels Stensen, S. 200—1, meddelt nogle Bemærkninger om Nolds Disputats.

²⁾ Gjessing, Jubellærere I, 381—2.

³⁾ Orig. i Kgl. Bibl., Bellings Brevsamling.

og Boghandleren skulde have $\frac{1}{8}$ af Fortjenesten. Dermed var han dog ikke tilfreds, hvorfor jeg nu tilstaar ham $\frac{1}{6}$, og beder Eder at minde ham om at sende Resten, eller den fulde Betaling for 128 Exemplarer. Pengene kunne enten sendes pr. Vexel eller med en Skipper til Præsten Gerhard Schumacher i Helsingør, der er bemyndiget til at modtage dem paa mine Vegne. Naar jeg besværer Eder dermed, da er det, fordi jeg ikke har nogen anden at henvende mig til. Jeg er rede til Gjentjeneste. For øvrigt ønsker jeg at vide, hvorledes det gaar med Eders Forsøg over Josephus, og hvorledes Englænderne, særlig den berømte Pococh, hvem jeg sender en venlig Hilsen, synes om min Concordants¹⁾.

Om Nold ved Salget af Concordantsen eller ved klog Spar-sommelighed i de faa Aar, han var Professor, har faaet Midler til at købe en Hørregaard og desuden at testamentere 600 Rdl. til fattige Studenter²⁾, skulle vi lade usagt; men saa meget er vist, at han inden sin Død var bleven Ejer af Herregaarden Vibygaard i Nærheden af Roskilde. Hundrup siger, at han fik Gaarden ved sit Giftermaal³⁾, men dette fremgaar ikke af hans Stifsøns efterfølgende Selvbiografi, hvor der ellers er megen Tale om denne Gaard.

Den 25de Maj 1682 havde Nold Bryllup med den tidligere nævnte Guldsmedenke Marie Elligers⁴⁾. Vistnok har dette Giftermaal i hans sene Alder vakt adskillig Opsigt, da vi i et Værk af en tydsk Forfatter finde det anført som et Exempel paa, hvorledes lærde Mænd *ikke* bør bære sig ad⁵⁾. Omtrent samtidig med denne betydelig Forandring i Nolds huslige Liv, blev han efter Tur 2den Gang Universitetets Rektor. Men ikke længe efter at hans Rektoraar var sluttet, bortkaldtes han ved Døden den 22de August 1683.

¹⁾ Orig. i Kgl. Bibl., Bøllings Brevsamling. Brevet er paa Latin (her meddelt i sammendraget Oversættelse).

²⁾ Univ. Program i Anledning af Nolds Død nævner denne Gave; men den omtales ikke i Scheels Program om Universitetets Stipendier og Legater.

³⁾ Hundrup, Biograph. Efterretning om dem, der ved Kbhvns Univ. have erholdt de højeste akademiske Værdigheder, S. 35.

⁴⁾ Saaledes nævnes hun i det akad. Program med Prof. Nolds Død. Hundrup har Navnet: Marie Eilers.

⁵⁾ Schütz, Vita Dav. Chytræi I, 85.

Universitetet udstedte i Anledning af hans Jordefærd et Program i den for slige Aktstykker sædvanlige, højtravende Stil. Det mest karakteristiske ved samme er, at skjønt Hovedtrækkene af den afdødes Levned meddeles, omtales ikke med et eneste Ord hverken hans Afsættelse eller Gjenindsættelse, saa lidt som de ni Aar, da han levede »som Eremiten i sin Hule«.

I sit Ægteskab havde Dr. Chr. Nold ingen Børn, derimod gav han en af sine Stifsønner, som han paa en faderlig Maade tog sig af, sit Navn og testamenterede ham Herregaarden Vibygaard. Det er denne *Christian Nolds* Selvbiografi paa Vers, som her skal meddeles. Den viser, at Herregaarden ikke bragte sin Besidder nogen Lykke. Mange Uheld og Fortrædeligheder nødte ham tilsidst til at skille sig ved den. Siden prøvede han Lykkens Ustadighed i rigt Maal. Efter at have været gift og tre Gange at være bleven Enkemand, søgte han i sin Nød tilbage til Universitetet, ved hvilket han i sin Tid havde været en dygtig Academicus. I en Alder af 50 Aar skildrede han her sine Levnedsfataliteter, i den Hensigt derved at bevæge Kong Frederik IV til at give ham et Rektorat. Men Hensigten naaedes neppe; hans senere Skjæbne er os ubekjendt.

Selvbiografien meddeler ikke faa ganske interessante Træk af hin Tids Liv og Sæder. Fremhæves kan saaledes den kostelige Skildring af den lærde Prof. Nolds Frieri til Forfatterens Moder, ligeledes den sympathetiske Karakteristik af den fortræffelige Rektor Peder Høyelse i Nykjøbing paa Falster. Forfatterens Svigerfader, Rektor Peder Schade i Roskilde, synes derimod saa temmelig at have været et Modstykke til hin. Det Indblik, som hist og her gives i den Tids Landboforhold, er i høj Grad mørkt.

Det benyttede Haandskrift, der, foruden Tilegnelse til Frederik IV, indeholder en kortere Dedication til Oversekretæren i Cancelliet, Etatsraad Fred. Rostgaard (dat. Kjøbenhavn 6. Juli 1723), findes i Universitetsbibliotheket, Rostgaardske Saml. 251, 4to. En Afskrift med den flittige D. G. Zwergius's Haand gemmes i det Kgl. Bibliothek. Ved Udgivelsen har jeg anvendt vor Tids Retsskrivning og foretaget nogle Forkortninger, hvor Forfatteren faldt for meget i det brede.

I Flor den blide Sommer staar.
 Hvi skulde jeg ej sjunge?
 En Gjæk, der pythagorisk gaar,
 Som man var uden Tunge.
 Nej! er min Skjaldrepen end sløv.
 Min Digt kun slet og ringe,
 Slaar jeg mig dog ej ned i Støv,
 Min Gejst vil jeg ej tvinge.

— — — — —
 Lad braske Opitz, Cats og Rist,
 Lad Kingo, Sebsted bramme,
 Mig Bordings Stil dog hover bedst,
 Den søger jeg at ramme.
 Op Musa gjør dig klank og klar,
 Lad Skjaldrefløjten lyde,
 Monarken, som Gud kronet har.
 Et lystigt Vers at yde.

— — — — —
 Der man skrev Et, Sex, Syv og Tre
 Fra Christi Fødselstide,
 Begyndte jeg til stor Uro
 I Verden ind at skride.
 Min Fader, som paa samme Tid
 Var Kongens Juvelerer,
 Han gjorde med mig al sin Flid,
 Mig Daabens Vand leverer.
 Vor Konge, som da levede,
 Kong Christian den Femte,
 Højlovlig Ihukommelse,
 Sin Naade ej forglemte:
 Min Fader saae han naadigst an,
 Og lod sig det befalde,
 At han mig da helst Christian
 Lod underdanigst kalde.
 Han til min Daab selv Vidne var:
 Mig Rigens Kanslerinde,

Fru Holger Vinds, til Daaben bar,
Guds Naadespagt at vinde.

Forf. fortæller nu, at han siden, da han voxede til, fik en
Lærer, som brav kunne slaa og bande:

Han lærte mig kun slet Latin,
Men gav mig dygtig Toger¹⁾
Det voldt', at han var selv et Svin,
Ej agted' dert²⁾ om Bøger.
Men han var udaf Smedeart,
En Grovsmed var hans Fader,
Thi banked han paa Ambolt hart
Med bistre Ord og Lader.
Jeg mensa, cibus, panis knap,
Knap dies, fructus³⁾ lærte,
Før han mig vel tre hundred Rap
Og polske Strog forærte.
Men jeg ej agted det et Haar:
Kund' jeg kuns componere⁴⁾,
Saa vilde jeg med Tid og Aar
Studenternavn vel bære.
Men ak! den Stymper var kun vog⁵⁾.
Nep' kunde conjugere,
Paa Øret Priscianum⁶⁾ slog,
Naar han vild' stilisere.
Min mensa, cibus, panis blev
Til idel Kummerspise,
Jeg med lidt fructus læste, skrev,
Og dies maat' forlise.
Omsider Declinering slap,
Jeg conjugere skulde,

---

¹⁾ Haandtager (Slag i Haanden, en den Gang almindelig Straffemaade).

²⁾ Sønderlig ell. meget.

³⁾ De sædvanlige Paradigmata paa de fem latinske Declinationer.

⁴⁾ Skrive latinsk Stil.

⁵⁾ Daarlig.

⁶⁾ En bekendt gammel latinsk Grammatiker.

Det blev mit Jugum, Aag og Klap,
 Mig mangen Skrup forvulde¹⁾.
 Nar jeg mit amo læste frem,
 Han moneo ej glemte,
 Men basked, saa det havde Klem
 Og mine Øren kæmte.
 Jeg lego nynnede ynkelig,
 Mens audio han sagde,
 Saa slog han til fuld vædelig
 Og digt²⁾ paa Torsken lagde.

— — — — —
 Omsider kom jeg dog saa vidt,
 At jeg de femten Regler
 I min Donat fik gennemslidt.
 Jeg tænkte: Hvad nu fejler?
 Imens fik Karlen gode Raad
 Paa sammenbragte Stile,
 Hvormed han, naar han faldt i Traad,
 Mig kunde overile.
 Han samled' sig og Proviant,
 Fordanskede Autores;
 Jeg skulde ty, han spandt og vandt
 Alt efter Sinke-Mores.
 Det gik dog skjels³⁾, men endelig
 Kom det til Argumenter:
 Ho! tænkte jeg, der bli'r af dig
 Dog een Gang en Studenter.
 Jeg tænkte, jeg slap Fanden da:
 Just kom hans Oldemoder;
 Thi det, jeg skulde nu slaa paa⁴⁾.
 Forstod selv lidt god Broder.
 Her gik det ud paa Plukkefisk,

---

¹⁾ Forvoldte.

²⁾ Tæt (gav mig dygtige Ørefigen).

³⁾ Nogenlunde.

⁴⁾ Tage fat paa.

Paa Klaps; jeg maatte skraale.
 Det var min hverdags Dug og Disk,
 Den Kost var haard at taale.
 Ho! tænkte jeg, gid Pokker maa
 Saa længer gaa i Skole!
 Man heller skulde ville staa
 Paa Stald med Hest og Fole.
 Hver Gang jeg saae den Pøcker-Dreng
 Med andre Knegte spøge,
 Jeg ønsked' mig med dem i Slæng
 Og slig Complot at søge.
 Dog endelig jeg lærte brat
 En Stil saa jevn at føre,
 Foruden Bumren og Errat
 En Argument at gjøre;
 Thi stundom og min Lykke var
 Studenterselskabets Komme,
 Som med mig Stymper Medynk bar
 Og hjalp i »tumme Romme«.
 Min Fader havde sig en Knegt,
 Var at vor Frues Skole,
 Paa ham jeg mer end al min Slægt
 I slig Fald kunde stole:
 Han havde en flink Glosebog,
 En Phrasesæk og andet;
 Deraf jeg blev omsider klog,
 De sandelig ej banded'.
 Jeg en Studenter mindes nu,
 Der hjalp mig bedst at stile,
 Hed Morten Luther, al min Hu
 Til ham lod stedse ile.
 Han var af tydsk Extraction,
 Af Doctor Luthers Stamme,
 Ham vidste jeg brav med Raison
 Til Raad vel at annamme.
 Jeg ofte ved mig selver ler,

Naar jeg ham ret betragter,
 Det er, som jeg ham for mig ser
 Med Levned, Ord og Fagter.
 Han Doctor Luther var saa lig
 Som en Toskillings-Penge;
 Men han mig hjalp ret mesterlig,
 Helst naar jeg maatte trænge.
 To Ben han havde (jeg maa le)
 Som Stolper to skruphøvlet,
 Som to Halvtønder stumpled' de,
 Helst naar han var bestøvlet.
 Jeg lo, ret som jeg kildret var,
 Naar han paa Gulvet spanked',
 Paa mine Spørgsmaal gav mig Svar
 Og Phraser til mig sanked'.
 Mens jeg saa havde Bogen fat
 Og lærte at studere,
 De andre Brødre vare sat
 Til Pennen, Kunster, mere.
 Mens det gik paa min Hjerne løs,
 Jeg maatte frem at læse:
 Muss ist ein Kraut, und das ist bös;
 De andre Bælgen blæse¹⁾
 Dog faldt mig alting vel i Traa',
 Gud gav mig dygtig Nemme,
 Hvad jeg fik først at pønse paa,
 Jeg neppe kunde glemme.
 Men hør, o store Fader¹⁾, mer',
 Hvad jeg vil her fremføre
 Om min Fremkomst; hvad mere sker,
 Man vel skal faa at høre.
 Det hændte sig, jeg stod engang
 I Stegers hos min Moder,

1) Formodentlig i Faderens Guldsmedværksted.

2) Det er Kongen, der tiltales.

Da hørtes Klemten, Klokkklang:
 Strax farend' kom min Broder,
 Mens flere kom hæsblæsende,
 Paa Gaden alle skrege:
 Hej, Ildebrand! Strax Trommerne
 Sig rørte. Læge, lærde,
 Hver Mand sig opped: Vogne foer
 Med Tønder, Kar og Spande,
 Med Sprøjter, Stiger (Jammer stor),
 Man søgte Hjælp fra Strande.
 Min Moder gav sig til god Taal
 Som en sagtmødig Enke¹⁾,
 Hun sagde: Jeg for Ildens Baal
 At flytte vil ej tænke.
 Hos os logered' samme Tid
 En Doctor og hans Frue:
 De havde deres Tidsfordriv
 Udi vor Baggaards Stue.
 Mens kom i Gaarden flyvendes
 En rusten Kjerlingkvinde,
 Hun blæste. pusted hvæsendes,
 Hun skreg: Fru Doctorinde,
 I pakker sammen løst og fast,
 Opøst er her stor Vaade,
 Tre Gaarde er i Aske kast',
 Den fjerde faar slet Baade.
 Den Doctorinde glo'de op
 I Gaarden, fløj af Stuen,
 Blev væd den blussend' Himmeltop,
 Strax slog i Vejret Luen.
 Sit Sæt hun slængte, Haaret fløj
 Skovtroldevis paa Skuldre,
 Hun rev og sled i alt sit Toj.
 Begyndte stærkt at huldre:

¹⁾ At Forfatterens Fader var død, er ikke omtalt i det foregaaende.

Hør Mette, Tøs, i Djævels Skind,
 Hid flux med de Sølvskeer!
 Fort med dem alle tolv herind,
 Mag, du dig hurtig teer!
 I al god Lav hun husked paa
 Sin Søn, sin Kjæledegge,
 Som stille holdt om Hjærtet laa¹⁾,
 Hvor med hun monne fegge²⁾.
 Men samme Pog i al den Færd
 Sov paa sit grønne Øre
 Paa høje Loft og snorked der,
 Kund' ej den Tummel høre.
 Hun alting slap, hun vismed' ind,
 Hun vismed' ud saa saare,
 Som Hagelstene randt paa Kind
 De salte Jammertaare.
 Ak! raabte hun, mit Hønsben,
 Mit Puttelaar, min Unge;
 Mens Glutten sov saa tungt som Sten,
 Lod Kjærlingerne runge.
 Min Moder stod i Kjækkendør,
 Lo og paa Maven holdte,
 (Hvo maatt' ej le, som lo ej før),
 Det Hønsbenet voldte.
 Thi det var Skam saa lang en Pog,
 En otte—ni Aar gammel,
 At gjøre til et Pattedrog
 Og vugge paa en Skammel.
 Men der hun saae min Moder le,
 Begyndte hun at kive
 Af Galde og Forbitrelse,
 Bad Lucifer sig rive,
 Hvis hun ej skulde faa sin Løn,

---

¹⁾ Meningen er vel: laa hende meget paa Hjærte.

²⁾ Kjæle.

For hun en Doctorinde
 Begrine vilde med sin Søn;
 Hun agted ej slig Kvinde!
 Fra den Tid af var idel Strid
 Og Kvindetvist tilstede;
 Den Doctorinde kom en Tid
 I Stuen ind at træde.
 Som da min Moder sad til Bords,
 Om Trætte intet »antzed«¹⁾,
 Med hende hun gav sig til Ords
 Og fægtervis omdansed'.
 Min Lærer, som ved Bordet sad,
 Begyndte op at knejse,
 Der hun min Moder spurgte ad,
 Hvi hun sig vild' ej rejse;
 Man burde Ære og Respect
 En Doctorinde give,
 Og ej med Latter, spotsk Confect
 En Frue overrive;
 Hun burde vide, hvad Forskjel
 Der var paa Doctorinder,
 Og hvad der kunde være vel
 Paa Juvelererkvinder!
 Ad Døren ind i samme Rej
 Sprang Fruens Informator:
 Min Frue er paa rette Vej,
 Han sagde. Procurator
 Da strax min Skolemester blev,
 Og det med knytte Næve,
 Hr. Urian paa Døren drev;
 Strax alting stille bleve.
 De sidste Ord i Døren slap:
 Jeg er dog Doctorinde!
 Faa Ord dem efterfulgte knap:
 Slig Rang jeg snart kan vinde!

¹⁾ Ændsede.

Nu hændte sig her efter snart,
 At Kanslerinden sendte
 Min Moder Bud; hun med en Fart.
 Lod hende til sig hente.
 Om Ringe og Juveler var
 Maaske vel Agt at vandle,
 Mens man slig Snakken forebar,
 Lod Ægteskab sig handle.
 Hør! sagde Kanslerinden da,
 Min kjære lille Moder,
 Eet godt som ti, til eller fra,
 Ej mange Ord og Noder!
 En Doctor bor næst ved min Gaard,
 Man Doctor Nold ham kalder,
 Hans ganske Hu til Eder staar,
 I hannem vel befalder.
 Har I nu Lyst til Ægteskab,
 Som længe har sid't Enke,
 Saa er herpaa slet ingen Tab,
 Nu kan I Jer betænke.
 Men hvis I resolverer nu,
 Besked jeg hannem siger,
 At andensteds ej vendes Hu
 Til Enker eller Piger.
 Min Moder svared' med Besked:
 Om det saa er Guds Ville,
 Og Himlen det saa har beredt,
 Jeg det til Gud vil stille!
 Og sagde hun: Jeg tænker paa
 Guds underlige Domme,
 Naar jeg, hvad nys mig skete, maa
 Med Undring ihukomme.
 Strax hun fortalte Taa og Top,
 Hvor Doctor Schwartzes Frue
 Bravered' og sig blæste op
 Med Trods i hendes Stue.

Nu! det er artig, svarede
 Den salig Kanslerinde;
 Thi er det nu Guds Villie,
 I Doctorstand skal vinde!
 Strax blev tillavet den Karet,
 Til Doctor Nold stod Rejsen;
 Snart Fruen var af Vognen set¹⁾,
 Kom Doctor Nold fra Lejsen²⁾.
 Der gik det ud paa Disputats,
 Sanct Ægteskab var Thesen,
 Der vankede nok Snakkerats
 Alt om det hellig Væsen.
 Nu, sagde hun, er alting klar,
 Om I vil Brudgom være,
 Ser til, at Tiden ej forgaar,
 I være maa paafær'e,
 I pudrer Eder krølled Haar,
 Det Skjæg I lader skjære;
 I Eder Fløjelsbuxer faar,
 At I kan studset være.
 Pib'krave fin og ren er bedst
 Samt nette Sko og Strømper;
 Tillaves bør Karet og Hest,
 Fremkommer ej som Stymper!
 Imorgen axler Eders Skind
 Til Eders Brud henfarer,
 Og triner frisk i Stuen ind,
 Ej Drikkepenge sparer!
 Belægger Eders Ord og vel,
 Helst efter Skriftens Maade!
 Dog I som skriftklog veed med Skjel
 Bedst herudi at raade!
 Nu det var godt, til Afsked blev,

¹⁾ Meningen er vel: sat (i det ældre Sprog: sæt).

²⁾ Forelæsning.

Som før ommeldt, samtykket.
 Den Doctor alt in mente skrev,
 Som det var prent' og trykket.
 Min Moder blev hans Contrafey
 Dog samme Dag henskikket,
 Deraf at dømme ja og nej;
 Dog ja, næst Gud, blev nikket.

(Fortsættes).

Det Kongelige Ridderlige Academis Matrikel.

Ved Gustav Ludvig Wad.

For at give unge Mennesker Lejlighed til at uddanne sig til Stats-embeder, saavel civile som militaire, oprettede Christian V ved Forordningen af 26. September 1691 *det Kongelige Ridderlige Academi* i Kjøbenhavn, hvis Indrettelse en tysk Adelsmand, Wiglas von Schindel til Puditsch, Wopnitz og Nauka, havde paa-taget sig. Ved Stiftelsesbrev af 14. September 1695 bleve de i den nævnte Forordning givne Bestemmelser om Academiets hele Indretning yderligere udviklede og fastsatte¹⁾. Alle saavel danske som fremmede unge Mænd, naar de ikkun vare komne af ærlige Folk og førte et ustraffeligt Løvnet, kunde indtages i Academiet; Optagelsesalderen var 16 Aar, dog kun 14 Aar for dem, der havde Hovmester; Fyrster, Grever og Friherrer kunde indtages i en yngre Alder. Den aarlige Betaling for, hvad Academiet ydede, nemlig god og grundig Undervisning i alle berømmelige Konster og Videnskaber, og dertil Kost og Kammer med Sengesteder, Stole, Brænde og Lys, var fastsat saaledes: for en fyrstelig Person med tre Tjenere 650 Rdlr., for en Greve eller Friherre med to Tjenere 450 Rdlr., for enhver anden med en Tjener 350 Rdlr.; dertil skulde enhver i Indgangspenge erlægge efter sin Stand, en fyrstelig Person

---

¹⁾ Det originale Document, der er pragtfuldt udstyret, gjømmes i Gehejme-archivet i Samlingen Danmark under Nr. 29.

150 Rdlr. og enhver anden 50 Rdlr. For en Hovmester eller Informator var den aarlige Betaling 110 Rdlr., eller, naar han skulde have sit eget Kammer, 150 Rdlr.

Der var nøjagtige Bestemmelser for Ordenens Overholdelse indenfor Akademiet og streng Straf for dem, der overtraadte Forskrifterne. Academiets Port lukkedes tidlig om Aftenen; kun naar der ved Hoffet var Opera, Comedie, Bal eller deslige Festiviteter, stod Porten aaben, indtil sligt var til Ende, forat Academisterne, der havde fri Adgang til Hoffesterne, kunde komme ind.

Academiet blev udstyret med Privilegier af forskjellig Art; det havde saaledes i visse Sager sin egen Ret med Overhofmestøren som Præsident og Professorerne som Assessorer; det var fritaget for forskjellige Skatter; det havde ligesom Universitetet Ret til at lade udstede Programmer, holde Orationer og Disputatser, og Overhofmestøren fik, ligesom Rector magnificus, tvende Pedeller med Sølvsceptere.

I Spidsen for Akademiet stillede en Overhofmester, der skulde leve sammen med Academisterne. Undervisningen besørgedes af Professorer i Theologi, Retsvidenskab, Mathematik, Veltalenhed, Historie, Politik, Genealogi og Geographi; ligesom ved Universitetet afholdtes hyppigt Disputationer. En Inspecteur havde det daglige Opsyn med Academisterne. Endelig var der Exercits- og Sprog-mestere til at undervise Academisterne i Riden, Fægten, Dands, Krigsvidenskab og Navigation, Gymnastik, Fransk og Italiensk, Boldtspil og Tegning (ved en Ritzmester).

Der lovedes Academisterne særlig Adgang til Embeder, og for at skaffe det større Tilgang forbødes det Undersaatterne at besøge udenlandske Academier, med mindre de først havde opholdt sig et Aar ved Akademiet i Kjobenhavn.

En af Professorerne ved Akademiet blev den senere som Biskop i Aalborg bekjendte Jens Bircherod, der fik Theologien til Fag; i sine Dagbøger fortæller han et og andet om Akademiet. Han omtaler heri Academiets Indvielse; som Lærere i andre Fag ved Akademiet nævner han Juristen Strychius, Matematikeren Sebastian Lauremberg (der døde i 1693) og Stephan Kinchel som Historiker og Politiker.

Man har næppe haft synderlig Tillid til Academiets Bestaaen; i hvert Fald ytrer en af Bircherods Correspondenter, at, ligesom man havde set dets incunabula, kom man muligt ogsaa til at se dets sepulcrum; og den daværende svenske Minister i Kjøbenhavn udtaler ogsaa i en Indberetning til sin Konge sin Tvivl om Academiets Trivsel (Danske Saml. 2. R. V, 327). Der har vistnok ogsaa været nogen Animositet imod Overhofmester v. Schindel; thi Bircherod fortæller (under 16. November 1693), at en Pasquil imod ham, som var opslaaet mange Steder i Byen, blev brændt af Bøddelen paa Nytorv, hvor Akademiet havde sin Bygning paa det nuværende Raadhus' Plads.

Overhofmesteren skulde holde en Bog til Matriculen, hvori han ved Dag og Datum skulde indskrive alle, der indkom i Akademiet saavel Academisterne som deres Hofmestere og Informatorer; og i en anden Bog skulde han optegne deres Navne, der bortrejste.

Der findes nu bevaret to Matrikler; Matr. 1 (Thotts Samling Nr. 1066 Fol.) er Academiets egentlige Matrikel, i hvilken Ritzmesteren har indført Navnene paa Overhofmestrene og Academisterne med deres Ledsagere; ved de fleste Academister findes deres Vaaben malede; i Matr. 2 (Gl. kgl. Samling Nr. 1090 Fol.) have Academisterne og deres Ledsagere selv skreven deres Navne. Vaabnene her ere noget smukkere udstyrede, idet Guld og Sølv er anvendt

Ved Meddelelsen af Academiets Matrikel følges her Matr. 1, der er den fuldstændigste; dog ere Navnene, der af og til have lidt forskjellig Form i de to Matrikler, afskrevne, som de findes med Vedkommendes egen Haand i Matr. 2. Om de fleste Personer er, saavidt muligt, Oplysning givet om deres senere Skjæbne; dog er der for Udlændingenes Vedkommende kun foretaget Undersøgelser paa let tilgængelige Steder, saa maage af dem savne nogen videre Bemærkning¹⁾. For de danske Personers Vedkommende ere Vaabnene beskrevne, naar de enten aldeles ikke findes i Adelslexiconnet eller de afvige væsentligt fra de deri meddelte.

¹⁾ Ved »Benzon« henvises i Noterne til Benzons Stamtavler i Gehejmearchivet, ved »Møller« til Møllers Fortegnelse over Rangspersoner sammesteds og ved »Malta« til en lignende Fortegnelse af Malta paa kgl. Bibliothek.

Det er ikke altid let at se, hvem der har været Hovmester og ikke Academist; hvor der har været Tvivl, er dette bemærket.

Spaadommene om Academiets korte Levetid fik snart Ret; thi efter at have bestaaet i lidt over atten Aar lukkede Kong Frederik IV det den 1ste Maj 1710, væsentlig fordi der under den altopslugende Krig fattedes Midler til at vedligeholde Institutionen.

Det var sikkert heldigt, at den ikke fortsattes; thi Anstaltens Fornemhed og Kostbarhed gjorde det umuligt for andre end Adelsmænds og rige Borgeres Sønner at frekventere den; der dannedes herved en skarp og særdeles uheldig Adskillelse mellem de rige, der gennem Academiet gjorde sig duelige til Embeder, og de fattige, der udelukkedes derfra.

Album Regiæ Academiæ Equestris.

Anno 1692 d. 15 April Blev det Kongel. Ridderlige Academie inaugurerit, og blev Hr. Estats Raad Hr. von Schindel første Gang sat til Ober Hoffmester, huiichen Høy Adelige Charge Hand betiente til Anno 1695 d. 8 April, da Hand ved Døden afgick, og udj hans tid haver der ligget de Persohner, huis Navne og Adelige Waaben her efter findis indført, til pagina 27, som ere 50 Persohner.

Friderich Christian Graff von Laurvic¹⁾. Anno 1691 d. 1 September, Anno ætatis Decimo.

Wilhelm Matthias Wasard²⁾. Anno 1691 d. 1 Septemb., Anno ætatis 27.

Joachim Wentzel von Kosboth³⁾. Anno 1691 d. 2 September, Ao. ætatis 18.

---

¹⁾ Frederik Christian Danneskiold, Greve af Laurvig, f. 1681, † 1696, Søn af Ulrik Frederik Gyldenløve; han blev den 26. Januar 1693 Kammerherre, medens han endnu var paa Academiet (Hofman, Danske Adelsmænd III, 221, Tab. II; Bircherods Dagbøger ved Molbech S. 257). Vaaben som i Adelslex.

²⁾ Formodentlig Søn af Matthias Willumsen, Sognepræst i Strandby, Bjørnholm og Malle (Erslew, Forfatterlexicon Suppl. III. 549). Forrige Hovmester. Vaaben: i blaat Felt en fra højre Side kommende rød Arm, holdende en Sølv-Pidsk over en Sølvtop paa grøn Jord; paa Hjælmen to Sølv-Pidske over Kors.

³⁾ J. W. v. Kosboth (Kosboth), schlesisk Adelsmand, Rigagreve 1711, † 1727, oprettede meget betydelige Stiftelser til Opdragelse og Forsørgelse af unge Mennesker (Kneschke, Neues allg. deutsches Adelslexicon V, 244); Vaaben.

Iver Rosenkrantz¹⁾. Anno 1691 d. 12 Novembr. Anno ætatis 16.

Christoff von Gabell²⁾. Anno 1691 d. 15 Novembris. Ætatis 16.

Jørgen Tyge Seefeldt³⁾. Anno 1691 d. 17 Nouembr. Ætatis 17.

Endwold Randulff⁴⁾. Anno 1692 d. 9 Februarij. Anno ætatis 22.

Christian Baro Gylden Cron⁵⁾ Anno 1692 d. 19 Febr. Anno ætatis 16.

Holger Gylden Crone⁶⁾. Anno 1692 d. 19 Februarij. Anno ætatis 15.

Joachim Charl von Prehn⁷⁾. Anno 1692 d. 2 April. Anno ætatis 18.

Christian Albrecht von Ahlefeldt⁸⁾. Anno 1692 d. 6 April. Anno ætatis 18.

Bürge Trolle⁹⁾. Anno 1692 d. 12 Maij. Anno ætatis 17.

Hans Comes de Schack¹⁰⁾. Anno post natum Christum 1692 d. 22 Maij. Anno ætatis XVII.

¹⁾ Iver Rosenkrantz til Rosenholm, Gehejmerraad i Conseillet, Ridder af Elephanten, f. 1674, † 1715. Vaaben, ikke ganske correct.

²⁾ Maaske Søn af Gehejmerraad Friderich v. G. til Bregentved. Vaaben.

³⁾ Major, Ejer af Margaard, f. 1674, † 1724 (Hofman, Danske Adelsmænd II, 293 Tab.) Vaaben; Søbladet mellem Vesselhornene ligger paa en blaa Bjælke.

⁴⁾ Søn af Biskop i Bergen Dr. Niels Randulff; døde som Student udenlands (Giessing, Jubellærere I, 370 Tab., II, 1, 234, Tab. IV). Vaaben: skraadelt fra højre øverste Hjørne, øverste Felt sølv, nederste rødt; fra grøn Jord springer en naturlig farvet Ulv over Delingslinien; paa Hjelmen 2 til hver Side springende halve Ulve; derover Devisen: Spes mea Christus.

⁵⁾ Baron Chr. Gyldenkrone til Baroniet Vilhelmsborg, Gehejmerraad, Stiftamtmand, hvid Ridder, f. 1676, † 1746; Broder til den følgende (Benzon). Vaaben.

⁶⁾ Baron Holger Gyldenkrone; han stak den 26. Januar 1694 en Dandsemester ihjel paa Gaden, flygtede og blev af Højesteret den 9. August s. A. dømt fra Livet (Benzon; Bircherods Dagbøger ved Molbech S. 285). Vaaben; paa Skjoldet er en Hjelme med Figuren fra Vaabenets 1ste Felt som Hjelmtægn.

⁷⁾ Joachim Carl v. Prehn blev relegeret fra Academiet, »fordi han havde duelleret og ellers adskillige flere Enormiteter begaaet» (Bircherods Dagbøger ved Molbech S. 259, 1. Febr. 1693).

⁸⁾ Vaaben.

⁹⁾ Børge Trolle til Nakkebølle: Justitsraad 2. Novb. 1706, Etatsraad 30. Jan. 1722 (Malta). Vaaben.

¹⁰⁾ Greve Hans Schack til Schackenborg, f. 1676, † 1719, Ridder af Elephanten

Christian Ernst von Reichenbach¹⁾. Anno 1692 d. 23 Majj.
Anno ætatis 16.

Johannes Carolus Eberhardus de Schindel²⁾. Anno 1692 d.
23 Majj. Anno ætatis 11.

Wiglas von Schindel³⁾. d. 23. Majj 1692. Anno ætatis 9.

Christian von Suhm⁴⁾. Anno 1692 d. 23 Majj. Anno ætatis 17.

Christian Scavenius⁵⁾. Anno 1692 d. 31. Majj. Anno ætatis 21.

Johannes Wigand⁶⁾. Anno 1692 d. 19 Januarij. Anno ætatis ..

Ericus Luxdorpius⁷⁾. Anno 1692 d. 18 Januarius. Ætatis 20.

Matthiis Poulson⁸⁾. Anno 1692 d. 23 Majj. Anno ætatis 21.

Lindberg⁹⁾. Anno 1692 d. 18 Janv. Anno ætatis 20.

Franz von Hagen¹⁰⁾. Anno 1692 d. 18 Januarij. Anno
ætatiss 19.

(Hofman, Danske Adelsmænd III, 359 Tab.). Vaaben. Broder til de den
27. April 1693 immatriculerede Baroner Schack.

¹⁾ Rigsfriherre, Landraad og Regeringsraad i Bremen (Kneschke, Neues allg. Deutsches Adelslex. VII, 416 f.).

²⁾ Maa vel være den Søn af Oberhofmester Schindel, hvis Navn ikke findes i Benzons Stamtavler, hvor han siges død ung som Ridepage; Vaaben: Hjelmtegnat lidt forskjelligt fra det i Adelslex. opgivne.

³⁾ Søn af Oberhofmester Schindel; f. 1684, † 1756 som Admiral (Garde, Efterretn. om den danske og norske Sømagt IV, 636).

⁴⁾ Capitain i fransk Tjeneste, f. 1675, † for Barcellona 1697, Farbroder til P. F. Suhm (Hofman, Danske Adelsmænd II, 179 Tab.).

⁵⁾ Conferentsraad, Justitiarius i Højesteret, f. 1670, † 1732 (Bruun, Det st. kgl. Bibliotheks Stiftelse S. 83. Vahl, Slægtbog over Afk. af Chr. Nielsen S. 102). Vaaben: Skjoldet skraadelt fra højre øverste Hjørne; øverste Felt Sølv, nederste rødt; over Delingslinien en oprejst Guldkrebs; paa Hjelmten en halv opstigende Guldkrebs.

⁶⁾ Aaben Plads for Aldersangivelsen. Født 1669, druknede 1692 (Giessing, Jubellærere III, 412, Tab. II). Broder til Henrik Wigand, imm. 18. Juni 1692.

⁷⁾ Erik Luxdorff, Søn af Mag. Ole Luxdorff, Provst i Kjæge (Personalh. Tidsskr. I, 52 Tab.), Vaabenet er de adelige Luxdorffers, skjønt han ikke hørte til disse.

⁸⁾ Matthias Poulson til Bidstrup, Etatsraad, Landsdommer i Jylland, † 1729, 58 Aar gl. (Hofman, Lassons Foundationer Tab. Sammes Danske Adelsmænd II, 44). Det hosføjede Vaaben er det, hvormed han i 1718 blev adlet.

⁹⁾ Forbogstaverne ere ulæselige; man maa nærmest tænke paa Jacob Lindberg, der 1720 var Amtmand over Bratsberg Amt; han var den 23. August 1708 bleven virkelig Cancelliraad (Worm, Lex. over lærde Mænd III, 695. Løvenskiold, Beskr. over Bratsbjerg Amt S. 23).

¹⁰⁾ F. 1672, Oversecretair i tydske Cancelli og Archivar, 1735 Afsked, Gehejmeraad og hvid Ridder, † 1749 (Giessing, Jubellærere III, 412 Tab. II. Jørgensen, De danske Rigsarchivers Historie S. 178).

Hinrich Wigand¹⁾. Anno 1692 d. 18 Junij. Anno ætatis 20.

Erich Westengaard²⁾. Anno 1692 d. 29 Junij. Anno ætatis 17.

O. W. Lassen³⁾. Anno 1692 d. 2. Julij. Anno ætatis 17.

Theodorus de Lenten⁴⁾. Anno 1692 d. 9 August.

Hans de Levenhelm⁵⁾. Anno 1692 d. 20 Augustj. Anno ætatis 13.

Peter von Osten⁶⁾. Anno 1692 d. 23 Februarij. Anno ætatis 17.

Johannes Ernestus Carlowitz Polonio Hungarus⁷⁾.

Johan Daniel Heidemann⁸⁾. Anno 1692 d. 19. Octobr. Anno ætatis 13.

Matthias Rosen Øren⁹⁾. Anno 1692 d. 23 Nowembris. Anno ætatis 18.

Gustav Friederich von Walsleben. Anno 1692 d. 2 Majj. Anno ætatis 19.

¹⁾ Henrik Wigand til Gundetved, f. 1672, † 1720 (Giessing, anf. Skr. III, 412 Tab. II. Personalhist. Tidsskr. II, 304). Broder til den under 19. Jan. s. A. immatriculerede Johannes Wigand; de vare Sønnen af den rige Handelsmand Wigand Michelbecker.

²⁾ Erik Jensen Westengaard, Proviantforvalter i Citadellet Frederikshavn, † 1751, Søn af Borgmester i Odense Jens Eriksen til Hollufgaard (Giessing, anf. Skr. III, 147).

³⁾ Oluf Worm von Lassen til Bustrup, f. 1676, † 1718, Søn af Krigs- og Landcommisair Peder Madsen Lassen til Brusgaard og Maren Worm (Hofman, Lassons Fund., Tab.). Hans Vaaben er delt efter Længden; i højre Felt Slægten Worms Vaabens højre Felt, i venstre røde Felt en Guldkrone, hvori 2 krydsstillede Sølv-Pennefjedre; paa Hjelman den wormske Løve holdende en Rude; han blev 1703 adlet med et ganske andet Vaaben.

⁴⁾ Theodorus von Lente, f. 1678, Hofjunker 1693 (Personalhist. Tidsskr. V, 51). Vaaben.

⁵⁾ Hans von Löwenhielm til Vejrup, Generalmajor, † 1734, 56 Aar gl. (Hofman, Danske Adelsmand I, 11, Tab. Histor. Tidsskr. 4. R. V, 207). Vaaben.

⁶⁾ Vaabenet er som Slægten von der Ostens; dog ere Farverne ikke ganske correcte.

⁷⁾ Synes at have været v. Ostens Hovmester; han blev 31. Januar 1705 Justitsraad og Secretair hos Prinds Vilhelm, 15. Maj 1708 Amtmand over Assens og Hindsgavls Amter, † 1736 (Malta. Giessing, Jubellærere III, 412 Tab. II).

⁸⁾ En Daniel Heidemann blev 23. August 1725 Ritmester ved 2. jydsk Cavalieriregiment, senere char. Major, afsk. 1737 (Møller).

⁹⁾ Matthias Rosenørn til Aakjær og Damsgaard, Oberst, f. 1675, † 1725, Søn af Cancelliraad Peder R. til Tvillumgaard (Hofman, Lassons Fund., Tab. Benzon). Vaaben.

Friderich von Ahrenstorff¹⁾. Anno 1692 d. 20 Decembr. Anno ætatis 20.

Jeremias Andreas Ælnberger. Anno 1693 d. 22 Januarij. Ætatis 17.

Johan Hinrich Selmer²⁾. Anno 1693 d. 23 Januarij. Anno ætatis 15.

Bartram Baro de Schack³⁾. Anno 1693 d. 27 April. Anno ætatis 13.

Ulrich Baro de Schack⁴⁾. Anno 1693 d. 27 April. Ætatis 12.

Gerrit Irgens von Westerwyck⁵⁾. Anno 1693 d. 12 Maij. ætatis 26.

Caspar Ringelmann Öldenb. Westph.⁶⁾ Anno 1693 d. 8 Julij. Anno ætatis 19.

Christian Brandt Haffn.⁷⁾ Anno 1693 d. 17 October. Anno ætatis 12. Discessi d. XX Aprilis A. post C. N. MDCXCV. C. Brandt.

Friderich Poggenberg⁸⁾. Anno 1693 d. 8 Novembr. Anno ætatis 18.

Johan Heinrich von Netz⁹⁾. Anno 1693 d. 9 Novembr.

¹⁾ Etatsraad Fr. v. A. til Overgaard. f. 167*, † 1739 (Benzon). Vaaben.

²⁾ Johan Henrik Selmer, f. 1678, † 1721 som Oberst, Søn af Overkrigscommisair Christian S. (Selmer, Stamtavle over de danske og norske Forgreninger af Slægten Selmer, S. 10 f.) Vaaben: i Guldfeldt et oprejst rødt Anker, om hvilket en blaa Slange snoer sig; paa Hjelmten to henholdsvis af Guld og Blaat og Rødt og Guld delte Vesselhorn.

³⁾ Baron Bertram Schack, f. 1679, † 1728, Kammerherre (Hofman, Danske Adelsmænd III, 359 Tab. Benzon). Vaaben. Broder til den følgende.

⁴⁾ Baron Ulrich Friderich Schack, f. 1681, † 1719, fransk Feltmarechal-Lieutenant (Hofman, anf. St. Benzon).

⁵⁾ Søn af Joachim Irgens von Westerwick; † 1698 (Benzon). Vaaben.

⁶⁾ Sandsynligvis den Søn af Kongens Livlæge Caspar Ringelmann, der paa Kongens Fødselsdag 1695 holdt en italiensk Oration (Nyt histor. Tidsskr. II, 571). Vaaben; som Hjerteskjoldet af det i Adelslex. anførte Vaaben og med samme Hjelmtegn.

⁷⁾ Maa vistnok være en Søn af Gehejmraad, Overrentemester Peter Brandt, da han fører det adelige Brandtske Vaaben.

⁸⁾ Formodentlig Søn af kgl. Tolder i Kjøbenhavn Frederik P. og Hustru Anna Maria Rolands; disses Testamente, paa Tydsk, af 31. Decb. 1667 findes i Sjøll. Registre under 3. Januar 1668. Vaaben: i Guldfeldt en grøn Klippe, hvorpaa ligger en Frø(?); paa Hjelmten samme Mærke.

⁹⁾ Vaaben.

Axel Arenfeldt Jørgensen ¹⁾. Anno 1694 d. 6 Martij.

Gabriel Gylden Cron ²⁾. Anno 1694 d. 10 Martij. Anno ætatis 15.

Curt von Burgstorff ³⁾. Anno 1694 d. 13 April. Anno ætatis . . .

Jochum Gerstorff ⁴⁾. Anno 1694 d. 1 Maj. Anno ætatis decimo sexto.

Ernestus Fridericus Albertus Comes de Erbach, Dominus in Brayborg ⁵⁾. XVII Calendas Augustj Anno Post reparatam Salutem MDCXCIV. Ætatis XIII nondum completo. Discessj anno 1699 d. 16. Maj.

Johann Johannsen ⁶⁾. Anno 1694 d. 8 August.

Zacharias Conrad Petsch ⁷⁾. XVII Cal. Aug. MDCXCIV.

Burchard von Schwartzkoppen. Anno 1694 d. 16 Augustj.

Christianus Pauli Rosenpalm ⁸⁾. Ao. 1694 d. 18 Novembr. Anno ætatis vigesimo sexto.

Christian Friderich Graf von Ahlefeldt ⁹⁾. Anno 1694 d. 22 Decembr. Anno ætatis 17.

Efter Hr. Estats Raad og Oberhoffmester Hr. von Schindel succederede hannem Hans Excellenz Hr. Marcus Giøe ¹⁰⁾, Herre til Brahosborg, Ridder, Kongl. Maytts Geheime, Estats- og Justits

¹⁾ Axel Arenfeldt, Major af Cavalleriet, † 1745, Søn af Etatsraad Jørgen A. til Rugaard (Benzon).

²⁾ Formodentlig Broder til de under 19. Febr. 1692 immatriculerede. Samme Vaaben som det der anførte.

³⁾ Pladsen for Aldersangivelsen ikke udfyldt. Vaaben.

⁴⁾ Jochum Gersdorff til Kvelstrup, Isgaard og Vosnæs, Conferentsraad, Amtmand over Kalø Amt, f. 1677, † 1745 (Hofman, Danske Adelsmænd I, 51 Tab. I. Benzon). Vaabenet ikke ganske correct; Devise: Deo duce et fortuna comite.

⁵⁾ Vaaben.

⁶⁾ Vaaben: i Sølvfelt et grønt Træ; samme Figur paa Hjelman.

⁷⁾ Formentlig Grev Erbachs Hovmester; Over-Intendant hos Grev Danneskjold-Laurvig, Cancelliraad 22. Marts 1734 (Møller); Amtsforvalter Petsch nævnes 1731—33 i Nordborg (Danske Samlinger VI, 157 ff.).

⁸⁾ Christian Rosenpalm, Secretair i danske Cancelli, f. 1670, † 1731 (Personal-hist. Tidsskr. I, 277). I Matr. 2 angives hans Alder til Anno vigesimo tertio.

⁹⁾ Vaaben som i Adolslex. Tab. IV Nr. 4.

¹⁰⁾ Marcus Giøe til Brahosborg, f. 1635, † 1698, Gehejmerraad, hvid Ridder, meget benyttet som Diplomat. se Peter Jespersøns Ligprædiken over ham

Raad, som betiente samme Charge til Anno 1698 d. 28 April, da hand ved Døden afgick; udy hanß tid haver der ligget de Persohner, huis Navne og Adelige Vaaben her efter findis indført til pagina 48, som er 44 Persohner.

- G. Friderich Rantzou¹⁾. Anno 1695 d. 11 Majj. Anno ætatis 16.
 Otto Friderich von Schlitz freyherr von Goertz²⁾. Anno 1695
 d. 11 Majj. Anno ætatis 22.
 Theodorus Quistorff³⁾. Den 12 Majj Ao. 1695.
 Heinrich Rantzou⁴⁾. Anno 1695 d. 11 Majj ætatis 20.
 Hans Ranzau⁵⁾. Anno ætatis 18.
 Johann Christian Hohenmühle⁶⁾ d. 12. Majj CIOIOCCXCV.

(Kbhvn. 1698 fol.). I denne omtales hans Virksomhed ved Academiet saaledes:

»Hvor nær samme Kongelige Academie siden den Tiid var ham om Hiertet, saaes af den u-troelig Nidkierhed hand viiste for dets Fremtarf, saa stoor og priselig, at den endog brød hans Hvile, og hand ei allene om Dagen arbejdede, men end og om Natten pønsede paa dets Beste, hans eget Exempel var Ungdommen en levende Lov, der saae i ham saa fuldkommen et Mynster af Fuldkommenhed; som den fremfarne Tiid har haft at brote af, og den Nærværende kand vise for de Tilkommende; Det Kongelige Academies Adelige Lemmer behøvede ej at lede i de Afdødes Aske efter Ild at opværmes til Dyden, saa længe saa brændende og skinnende et Lys stod inden deris egne Dørre. Med hvad Sødme og Sindighed tiltalder hand ej de Gode? Med hvad Eftertryk og Alvorlighed straffede hand ej de Onde? Saa øvede hand Rætten, at hand dog elskedes, saa brugte hand Fromhed, at hand dog frygtedes, Hans Mildhed betog ham intet af hans Myndighed, hans Streng-
 hed betog ham intet af hans Underhavendes Kiærlighed, thi hvad hand kunde udrette ved Hunning og Lemfeldighed, forsøgte hand aldrig med Æddikke og Bitterhed«.

Efter Ligprædiken er aftrykt et i Anledning af hans Død forfattet latinsk Program af den følgende Overhofmester, Lente.

- 1) Greve Frederik Rantzau til Rosenvold, Generalmajor, f. 1677, † 1726 (Hofman, Danske Adelsmænd I, 71 Tab. III. Benzon). Broder til Christian R., imm. 22. April 1702, og Otto R., imm. 28. April 1708. Vaaben.
- 2) O. F. v. Schlitz, Rigsfriherre v. Görtz, eutinsk Overhofmarskal og Oberst, f. 1674, † 1723 (Benzon). Vaaben.
- 3) Vistnok Hofmester for Rantzau; senere immatriculeret 28. Novbr. 1698.
- 4) Henrik Rantzau, Oberst, faldt ved Oudenaarde 1708 (Benzon). Vaaben. Broder til den følgende.
- 5) Immatriculeret samme Dag som den foregaaende; i Benzons Stamtavler or om ham kun noteret, at han døde ugift. Vaaben.
- 6) Dansk Resident i Hamborg, 12. Juni 1716 virkl. Justitsraad, senere Etats-

Christian Bielcke¹⁾. Anno 1695 d. 2 Junij. Anno ætatis 14.

Henricus Bielcke²⁾. Anno ætatis 12.

Vilhelmus Gyldencrone³⁾. Anno 1695 d 9 Junij. Ætatis 15.

Georgius Gyldencrone⁴⁾. Anno ætatis 13.

Henricus Hatting⁵⁾. Ao. 1695 d. 9. Junij.

Hans Lund⁶⁾.

Christian Friderich Knuht⁷⁾. Anno 1695 d. 16 Junij. Ætatis 14.

Fridericus Rodriguetz⁸⁾. D. 16 Junij Ao. 1695.

Fridericus Carolus Ratlow⁹⁾. Anno 1695 d. 14 Julij. Ætatis 22.

Christianus Ratlow¹⁰⁾. Anno ætatis 17.

Hans Pedersen Müller. Anno 1694 d. 22 Septbr. Anno ætatis 19.

Daniel Mathesius¹¹⁾. Anno 1695 d. 28 Septembr. Anno ætatis 23.

raad (Stolpe, Dagspressen i Danmark II, 363 ff.); ogsaa immatriculeret 20. Maj 1699; formodentlig Hovmester for Brødrene Rantzau. Vaaben: tværdelt Skjold; øverste Felt blaat, hvori en hvid Due; nederste Felt Guld, deri en blaa Slange, paa Hjelman en hvid Due mellem to blaa Slinger.

- 1) Christian Bielke, f. 1681, Søn af Admiral Chr. B. til Basnæs (Benzon). Vaaben. Broder til den følgende.
- 2) Henrik Bielke til Langholt, Conferentsraad, Jægermester, f. 1683, † 1736 (Benzon). Immatriculeret samme Dag som den foregaaende. Vaaben.
- 3) Baron Vilhelm Gyldenkrone til Aastrup (Benzon); Broder til den følgende samt de tidligere immatriculerede Brødre Christian og Holger G. Vaaben.
- 4) Baron Jørgen Gyldenkrone til Urup, f. 1682, † 1714 (Benzon). Broder til den foregaaende, immatriculeret samme Dag. Vaaben.
- 5) Gyldenkronernes Hovmester; Magister Henrik Jørgensen Hatting, f. 1666, † 1729 som Sognepræst i Karise og Alslev (Wiberg, Præstehistorie II, 60).
- 6) Findes ikke i Matr. 2; synes at være Gyldenkronernes Tjener.
- 7) Kammerjunker Chr. Fr. Knuth, f. 1681, † 1703 (Wad, Om E. C. Knuth og S. Lørche, S. 110 ff.). Vaaben.
- 8) Mag. Friderich Christian Rodriguetz, Sognepræst til Trinitatis Kirke i København, f. 1688, † 1726 (Wiberg, Præstehistorie II, 133). Knuths Hovmester.
- 9) Frederik Carl Rathlow † som Jagtjunker (Benzon). Vaaben. Broder til den følgende.
- 10) Christian Rathlow til Rathlowsdal, f. 1677, † 1752, Gehejmerraad, Jægermester, hvid Ridder (Benzon). Immatriculeret samme Dag som sin foran nævnte Broder. Vaaben.
- 11) Broder til den følgende, samtidig med hvem han er immatriculeret; de ere Sønner af Henrik Mathesius, der havde været Christian den 5tes Lærer og

Jackob Mathesius¹⁾. Anno ætatis 21.

Niels Trolle Høeg²⁾. Ao. 1695 d. 16 Novembr. Anno ætatis 14.

Jacobus Jonæ Bucchius³⁾. Ao. 1695 d. 16 Novembr.

Peter Marquard Gude⁴⁾. Anno 1695 d. 23 Novembr. Anno ætatis 14.

Carolus Christophorus Tannerus⁵⁾,

Ludwig Moritz Graff zu Löwenstein Wertheim Vinneburg⁶⁾.
Anno 1695 d. 30 Novembr. Anno ætatis 18.

Eucharis Gottlib Rinch Saxo⁷⁾.

Johannes Rudolff von Münnich Oldenb. Westph.⁸⁾ Anno 1695
d. 7 Decembr. Anno ætatis 19. Studiis jam incubuit Halæ Saxo-
num per semestre et quod excurrit.

Christian Carl von Gabell⁹⁾. Anno 1696 d. 7 Mart.

Wilhelm von Braem¹⁰⁾. Ao 1696 d. 7 Martij. Ætatis 18.

Jørgen Rosenkrantz¹¹⁾. Anno 1696 d. 4. April. Anno ætatis 18.

senere blev Assessor i Højesteret (Bruun, Gunde Rosenkrantz, S. 62, 133 f.,
Histor. Tidsskr. 5. R. I, 95. Danske Saml. 2. R. II, 130). Vaaben: i blaat
Felt en Guldpasser omgivet af 3 sexoddede Guldstjerner; paa Hjelman 2
krydsvis stillede grønne Blade.

¹⁾ Broder til den foregaaende.

²⁾ Baron Niels Trolle Høeg til Baroniet Høegholm, f. 1682, † 1700 (Hiort-
Lorenzen og Thiset, Danmarks Adels Aarvog II, 38). Vaaben: Farveene
ikke ganske correcte.

³⁾ Mag. Jacob Jonæsen Buch, Sognepræst i Aalsø og Hoed, f. 1666, † 1736
(Wiberg, Præstehistorie I). Baron Høegs Hovmester.

⁴⁾ Formodentlig Søn af Etatsraad Marquard Gude. Vaaben.

⁵⁾ Immatriculeret samtidig med Gude; altsaa sikkert hans Hovmester.

⁶⁾ Vaaben.

⁷⁾ E. G. Rinch, f. 1670, † 1746, Dr. & Professor juris i Altorf (Jücher, Allg.
Gelehrten-Lexicon III, 2101). Immatriculeret samtidig med Grev Löwenstein,
hvis Hovmester han var.

⁸⁾ Johan Rudolph von Münnich, f. 1678, † 1730, Justitsraad, Diggreve (Benzon).
Mangler i Matr. 2. Vaaben.

⁹⁾ Chr. C. v. Gabel til Giesegaard m. m., Kammerherre, Stiftamtmand i Ribe,
hvid Ridder (Hofman, Danske Adelsmænd III, 279 Tab. Benzon). Vaaben.

¹⁰⁾ Vilhelm Braem, † 1709, 31 Aar gammel som Oberst og Generaladjutant,
Søn af Etatsraad Gødert Braem til Lindholm (Bertouchs Saml. i Geh. Arch.)
Broder til den under 10. Septb. 1707 immatriculerede Peder. Rosen Br.
Vaabenet noget afvigende fra det i Adelslex. anførte.

¹¹⁾ Justitsraad Jørgen Rosenkrantz til Jvitzowsholm (Roseneje), f. 1678 (Benzon).
Vaabenet ikke correct.

- Erich Banner¹⁾. Ao. 1696 d. 6 Junij. Anno ætatis 14.
 Ove Henderich Juell Baro de Rüsenstein²⁾. Anno 1696 d. 11 Junij. Anno ætatis 15. Discessi Ao. 1698 d. 11 Decembr.
 Johannes Henricus Schmid³⁾. Ao. 1696 d. 11 Junij.
 Georg von Plessen⁴⁾. Anno 1697 d. 30 Januarij. Anno ætatis 17.
 Christian Friderich Levetzaw⁵⁾. Anno 1697 d. 10 April. Anno ætatis 14.
 Johan Christian Lange⁶⁾. Ao. 1697^{*} d. 10 April.
 I. F. Brokenhuus⁷⁾. Anno 1697 d. 20 Februarij. Anno ætatis 15.
 Haus Adolph Thomssen. Ao. 1697 d. 17 April. Anno ætatis 20.
 Alexander Hahn⁸⁾. Anno 1697 d. 24 April. Anno ætatis Decimo octavo.
 Petrus Brandis⁹⁾.
 Andreas Gamborg¹⁰⁾. Anno 1697 d. 24 April. Anno ætatis 23. Discessj die Aprilis 24 Anno 1699.
 H. Wind Holck¹¹⁾. Anno 1697 d. . . . Anno ætatis 16.

¹⁾ Erik Banner til Frederiksgave, f. 1682, faldt 1710 ved Helsingborg som Gardecapitain (Hiort-Lorenzen og Thiset, Danmarks Adels Aarvog II, 51). Vaaben.

²⁾ Ove Henrik Juel, Friherre til Rysensten, † 17.. (Benzon).

³⁾ Den foregaaendes Hovmester.

⁴⁾ Gehejmerraad Christian Siegfried von Plessen havde en Søn af Navnet Georg, der i Benzons Stamtavler siges at være død som lille. Vaaben.

⁵⁾ General Chr. Fr. Levetzaw til Rostrup, f. 1632, dansk Greve 1751, R. af Elephanten, † 1756 (Benzon). Vaaben.

⁶⁾ Foregaaendes Hovmester; ogsaa immatriculeret 15. April 1702.

⁷⁾ Generallieutenaut Johan Frederik Brockenhuus til Bramstrup, † 1756 (Historisk Tidsskr. 4. R. V, 208 f.). Vaaben.

⁸⁾ Søn af Gehejmerraad Vincenz Joachim Hahn (Benzon). Vaaben.

⁹⁾ Foregaaendes Hovmester. Peter Brandis, f. i Lübeck, Dr. juris 1703, blev 1704 dansk Resident i sin Fødeby, 8. Novb. 1709 virkl. Justitsraad, 1724 Etatsraad (Cimbria literata I, 66).

¹⁰⁾ Han fik 1706 Privilegium paa at indrette Comedier med frænmede Comedianter; ansøgte om mange forskellige Embeder og paaberaabte sig bl. a., at han havde fortæret sine Midler i Academiet (Werlauff, Antegnelser til Holbergs Lystspil S. 293 f.).

¹¹⁾ Baron Holger Wind Holck, Søn af Baron Eiler Holck til Holckenhavn, f. 1681 (Benzon). Vaaben. Datum for Indskrivningen ikke udfyldt.

Jacobus Høegh¹⁾. Anno 1697 d. 26 Junij Anno ætatis 16.

D. Fuiren²⁾. Anno 1697 d. 26 Junij. Anno ætatis 17.

Petrus Brink³⁾. D. 26 Junij Anno 1697.

Theodorus Quistorf⁴⁾. D. 28 Novembr. Anno 1698.

C. H. G. v. Brocdorff⁵⁾. Anno 1697 d. 14 August. Anno ætatis 18.

C. B. W. Brockdorff⁶⁾. Anno 1697 d. 14 August. Anno ætatis 17.

Theodorus Matthæus Stever⁷⁾. Anno 1697 d. 14 Aug.

Jürgen von Lützow⁸⁾. Ao. 1697 d. 25 Septbr. Anno ætatis 16.

Castanus Worm Matthiæ fil.⁹⁾. Anno 1697 d. 25 Septbr. Anno ætatis 22.

Joachim Borse¹⁰⁾. Anno 1697 d. 2 Octobr. Anno ætatis 16.

Bernt Friderich von Ditten¹¹⁾. Anno 1697 d. 30 Octobr. Anno ætatis 23.

Erich Kaas¹²⁾. Anno 1697 d. 30 Octobr. Anno ætatis 15.

Georg Petersen¹³⁾. Anno 1697 d. 30 Octobr.

Woldamar Gustaf Baron v. Wedell¹⁴⁾. Anno 1697 d. 18 Decbr. Anno ætatis 17.

¹⁾ Oberstlieutenant Jacob Høegh til Vang, f. 1683, † 1752 (Hiort-Lorenzen og Thiset, Danmarks Adels Aarbog II, 46).

²⁾ Baron Diderik Fuiren til Baroniet Fuirendal, f. 1681, † 1700 (Benzon). Vaaben.

³⁾ Mag. Peter Jacobsen Brink, Student 1686, 1703 Sognepræst i Arendal (Worm, Lex. over lærde Mænd I, 167). Fuirens Hovmester.

⁴⁾ Hovmester for Fuiren, i hvilken Stilling han formodentlig har afløst Brink. Tidligere immatriculeret 12. Maj 1695.

⁵⁾ Vaaben som i Adelslex. I, Tab. XVII Nr. 408.

⁶⁾ Samme Vaaben som for den foregaaende. Forbogstaverne ikke sikre.

⁷⁾ Brockdorffernes Hovmester; ogsaa immatriculeret 16. Juni 1703.

⁸⁾ Vaaben.

⁹⁾ Justitsraad Casten Worm, f. 1676, † 1750 som Præsident i Ribe, hvilken Stilling ogsaa hans Fader, Justitsraad Matthias Worm, beklædte (Worm, Lexicon over lærde Mænd II, 622).

¹⁰⁾ Cancelliraad Jochum Borse, † før 1748 (Personalhist Tidsskr. II, 64).

¹¹⁾ Bernt Frederik von Ditten eller von Deden til Møllegaard paa Langeland, f. 1674, † 1706 (Benzon. Personalhist. Tidsskr. V, 12).

¹²⁾ Da det for ham anførte Vaaben er Sparre-Kaasernes, er han sandsynligvis en Søn af den i Personalhist. Tidsskr. V, 11 nævnte Otto Kaas til Holme-gaard.

¹³⁾ Hovmester for Kaas.

¹⁴⁾ Død som Oberst i kejserlig tysk Tjeneste, Søn af Grev Frederik Vilhelm

Peder Jacobson¹⁾. Anno 1697 d. 18 Decembr.

Reventlau²⁾. Anno 1698 d. 5 Februarij. Anno ætatis 18.
Discessi d. 17 Decembr. 1698.

Detleff Reventlau³⁾. Anno ætatis 17. Discessi 17 Xbr. Ao.
1698.

Hieronimus Boye⁴⁾. Ao. 1698 d. 5 Febr.

Johann Ludwich von Hoff⁵⁾. Anno 1698 d. 21 Maij. Anno
ætatis 17.

Magnus Seefeldt⁶⁾. Anno 1698 d. 26 Junij. Anno ætatis 18.

(Fortsættes..)

Wedell til Wedellsborg (Stammtafel der Familie von Wedel, 1870). Broder
til Carl Ludvig W., imm. 19. August 1702.

¹⁾ Baron Wedells Hovmester.

²⁾ Vaaben, det simple Reventlowske. Foran hans Navn staar et Bogstav, der
kan læses som H; i saa Tilfælde er det formodentlig Henrik Reventlow til
Løhmkuhlen, † 1732 som Rigsgreve (Benzon).

³⁾ Aabenbart Broder til den foregaaende, samtidig med hvem han er imma-
triculeret; Detlev Reventlow til Schmol, Gehejmeraad, hvid Ridder, f. 1680,
† 1755 (Benzon).

⁴⁾ Reventlowernes Hovmester.

⁵⁾ Maaske identisk med den Ritmester Hans von Hoff, der døde som Borgmester
i Elburg i Holland (Benzon).

⁶⁾ Mogens Seefeld, Søn af Christian S. til Stenalt, f. 1680, † ugift efter 1698
(Hofman, Danske Adelsmænd II, 293 Tab.).

Spørgsmaal og Svar.

Spørgsmaal.

1.

Johan Otto von Cappelen var født i Throndhjem 1757 (døbt i Vor Frue Kirke 21 Oct. s. A.) og blev Paaske 1774 15 A. gl. confirmeret i Akershus Slotsmenighed. Senere blev han ansat som Corporal i Søndenfjeldske nat. Infreg., hvilket han var. da Faderen i 1777 søgte om, at han maatte blive optagen som Elev af den matematiske Skole i Christiania. Senere kom han til Danmark, hvor han var Premierlieut. i fyenske Regiment lette Dragoner, da han 13 Juni 1806 udnævntes til Second-Ritmester i samme Regiment; Tilsidst blev han Major ved jydsk Regiment lette Dragoner (5te Dragonregiment) med Garnison i Randers, hvor han paa en Månøvre styrtede med Hesten og forslog sig i den Grad, at han blev transporteret død hjem. Han ægtede, medens han endnu stod ved fyenske Dragonreg., Enken efter en Kjøbmand Schak i Odense, der med Cappelen ikke skal have haft Børn, men af sit første Egteskab derimod flere. Kan der gives yderligere Oplysninger om denne Major von Cappelen, hans militære Stillinger, Dødsdag og om hans Hustrue, hendes Navn, Fødested og Fødselsdag, Giftermaal, Død o. s. v. samt om hendes 1ste Mand og deres Børn? En tydsk adelig(?) Familie von Cappeln skal ifølge Genealogisches Taschenbuch der adeligen Häuser for 1883 (8de Aargang) S. 86, leve i Rendsborg, og Stamfaderen Henrik von Cappeln være født 19 Juli 1813 i *Aalborg*. Staar denne Familie i nogen Forbindelse med hin Dragonmajor?

Archivassistent E. A. Thomle.
Christiania.

2.

1. *Margrete Clausen* (født 2/6 1712) blev 1735 gift med daværende Borgermester i Roeskilde *Morten Munthe* († 4/6 1763 som Etatsraad og Høiesteretsassessor). Hun døde som Enke i Marts 1769 i Kjbhvn. — Hvem var hendes Forældre (der muligvis har boet i eller ved Roeskilde)? Der er maaske nogen

Grund til at tro, at hendes Fader har hedt »Johan« og hendes Moder »Christine«.

2. *Anna Margrete Krüger* blev $\frac{7}{6}$ 1797 (i St. Nicolai Kirke i Kjøbenhavn.) viet til daværende Seminarielærer paa Blaagaard *Eiler Christopher Kaasbøll Munthe* († $\frac{10}{3}$ 1814 som Rector ved Nyborg Skole). Hun døde som Enke $\frac{16}{8}$ 1826 i Kjøbenhavn. — Hvem var hendes Forældre og naar var hun født? Det siges, at hendes Fader skal have haft en eller anden Befatning ved Hoffet eller et af de kongl. Slotte i Danmark; maaske kan han have været den Friderich Krüger, der 1784—87 (saavel som flere Aar før og senere) var Kammerlaugui. Anna Margrete Krüger (Fru Rectorinde Munthe) havde en Søster Christiane Krüger (gift med Regiments- og Berg-Chirurg Johan Abraham de Besche paa Kongsberg) og desuden en Broder Johan Hartvig Ernst Krüger, der var Officer og traadte af som Major (eller Capitain) paa Vartpenge ca. 1808 og boede i Kjøbenhavn.
3. *Cathrine Charlotte Rumlér* (Enke efter en Capitain Jørgen Bendix v. Oppen) blev $\frac{8}{11}$ 1810 (i Garnisonskirken i Kjøbenhavn.) viet til Kammerraad, Chef for Brandforsikringskontoret smstds. *Eiler Christopher Kaasbøll Munthe* († $\frac{9}{4}$ 1813 i Kjøbenhavn.), en Fætter af forannævnte Rector E. C. K. Munthe. Hvem var hendes Forældre, naar og hvor var hun født, og naar og hvor døde hun? (Hun skal have overlevet sin 2den Ægtefælle).
4. *Hartvig Kaas Munthe*, født 1755 i Sogndal (i Norge), blev Student ved Kjøbenhavn's Universitet $\frac{8}{10}$ 1777 og studerede Theologi. Han siges død (rimeligvis efter 1793) ugift som »Skolelærer i Danmark«. Hvor og hvad Tid indtraf hans Død?

Velvillige Oplysninger angaaende Ovenstaaende bedes om muligt snart og helst direkte tilstillet Undertegnede under Adresse Frederiksstad (Norge).

Hartvig Munthe,
Ingenieurlieutenant.

3.

Henrik Nielsen Knutz — efter en Familietradition født i Jylland og Søn af en jydsk Herremand — var 1773—74 i Tjeneste

paa Tjele i Viborg Amt; 1774—78 hos Konferensraadinde Hellesen til Skuderup i Præstø Amt; derpaa $4\frac{1}{2}$ Aar ansat ved Toldvæsenet i Vordingborg. Efter kgl. Resol. af 21. Decbr. 1785 Visiteur ved det kjøbenhavnske Toldvæsen; død 11. Decbr. 1787 i Hans Hindrups Hus i Laxegade. Han var gift med Elisabeth Magdalene Ziegler eller Segler, f. i Christiania 1743, † i Liunge (Sorø Amt) 1828, Datter af Vandmester Ziegler.

Enhver yderligere Oplysning om fornævnte H. N. Knutz og hans Ascendenter modtages med Taknemlighed af

Tage Algreen-Ussing,
studiosus juris,
Valdemarsgade Nr. 24. Kbhvn. V.

4.

Magister *Elias Hermansen Thiligner* eller Thillinger, en Bergenser, var Sognepræst til Vikør fra 1666 til 1685 — efter Sagnet tillige Provst i Hardanger — og døde 1689¹⁾. Han var en lærd Mand og skal have efterladt i Manuskript en af ham forfattet »Veiledning til Præsteembedets rette Førelse».

Han var gift med Sophia Fresch (Frisch)²⁾, der ogsaa skal have været fra Bergen og døde sindssyg efter Manden. Deres Afkom sees, forsaavidt den kjendes af følgende Tabel. (Side 71).

Enhver Oplysning om ovennævnte Magister Elias H. Thiligner og Hustru, om deres Herkomst, deres Børn m. m. modtages med Taknemmelighed af

Chr. Løvvig,
Lensmand i Fjære, Søndhordland.

Svar paa Spørgsmaal.

I.

Lidt om Familien Prydz i Norge.

Den i dette Tidsskrifts 1ste Bind (Omslaget) omhandlede Lieutenant Hans Prydz, om hvis Hustru og Børn Biskop, Dr. theol.

¹⁾ Han eiede en »Odelsjordepart« i Helleland i Ullensvang, hvilken han solgte 1678.

²⁾ En Johan Hermansen Frisch var Hører ved Bergens Latinskole 1647—68 (D. Thrap: Bergenske Kirkeforh. S. 106).

Mag. Elias Thiligner.

Herman T., Gaardbruger i Vikør, hvor han levede 1690.	Joachim T., Foged i Ryfylke fra 1718— 1721.	Elias T., var Præst (muligens Elias T., der 1701 var Præst i Notmarke paa Als. Wiberg II. 462).	Margrethe T., † 1745 paa Hjelmevig i Skonevig. * Peder Christophersen Slee, Gaard- bruger paa Hjelmevig, † 1732. 6 B.			
Christopher P. Slee, paa Hjelmevig; Lens- mand i Skonevig c. 50 Aar. † 1790 (jord- fæstet ^{12/a}) 86 ^{1/2} A. gl. * Martha Sjurs- datter Molnæs. † 1801, 87 A. gl.	Elias P., Klokker i Sko- nevig 1754. † 1786, 74 A. gl. * Thoren Lars- datter Næs.	Lars P., † 1793 paa Sæbø i Etne. * Ragnhild Stensdatter Nord- Ebne. Afkom i Etne.	Margaretha P., † 1746. * Tallak Larsen paa Langeland paa Storøen, † 1765. Afkom paa Stor- øen, i Fitje og Finaas.	Sophie P. * Asmund Tjæransen. Afkom i Vikedal.	Johanne P. p. Sjø paa Halsnø * 1) Johannes Knudsen, † 1751. 2) Torger Olsen, begge Lens- mænd. Afkom i Fjælberg.	
Peder E., † 1815, 70 A. gl. Lensmand.	Lars E., † 1830, 84 A. gl. Klokker i Skonevig.	Christopher E., † 1829 80 A. gl. Gaardbruger paa Fjære.	Margaretha E., † 1830, 86 A. gl. * 1) 1761 Erik Hal- dorsen Nørnæs, † 1786, 55 A. gl. 2) Gudmund T. Høi- land.	Kari E., † 1830. * Amund Hah- torsen Tvedt.	Guri E., † 1832, 30 A. gl. * 1) Lensmand Peder Chr. Hjelmervik, † 1792, 49 A. gl. 2) Tollak Jonsen Lek- næs, † 1844, 71 A. gl.	
Peder C., † 1792 49 A. gl., Lensmand i Skone- vik.	Sjur C., † 1796, 49 A. gl. Gaardbruger paa Hauggerd.	Elias E., † 1818, 70 A. gl. Gaardbruger paa Løvereide.	Christopher C., † 1818, 67 A. gl. Gaardbruger paa Dueland.	Nils C., † 1830, 77 A. gl. Gaardbruger paa Ebne.	Lars C., Gaardbruger paa Anestad.	Margaretha C., † 1745 som Barn.

Engelstoft i Odense allerede tidligere i 2det Bind Side 365 fl. har meddelt nogle Oplysninger. havde ogsaa den 30 Juli 1729 en Søn Engebret til Daaben i Vinje Kirke i Øvre Telemarken, der imidlertid maa være død i ganske ung Alder. Faderen kaldes rigtig nok i Kirkebogen Lieut. Hans Proids, men det er, efter hvad der nedenfor nærmere vil blive oplyst, ingen Tvivl om, at der herved menes den i Spørgsmaalet nævnte Lieut. Hans Prydz, hvis Familienavn i det 17de og 18de Aarhundrede stadig var Gjenstand for en temmelig vilkaarlig Skrivemaade. Da denne Lieut. Hans Proids imidlertid ikke oftere nævnes i Vinjes eller de omkringliggende Sognes Ministerialbøger, og man heller ikke iøvrigt har fundet ham nævnt, er det vistnok klart, at hans Ophold i Norge og specielt paa de nævnte Kanter af Landet ikke kan have været af nogen lang Varighed. Sandsynligvis har han ogsaa kun været paa et Besøg hos sin endnu dengang i Live værende Moder Mette Dorothea Lorentz (eller Lorentzen), der da som Enkø efter Sognepræsten til Id (og søndre Fredrikshald) Hr. Hans Jacobsson Wolf¹⁾ levede hos

¹⁾ Cfr. M. Arnesen, Haldensia, 2 H. S. 18, hvor han nævnes blandt Sognepræsterne til Id, uden at Forfatteren har været opmærksom paa, at han under Navnet Johan Jacobsen Wulf Side 24 ogsaa nævnes blandt Capellanerne. Hr. Hans Wulf var nemlig først fra 1666 Capellan hos Hr. Nils Olufsson Dorph, Sognepræst til Id, efter hvis Død han i 1668 blev Sognepræst og aflagde Ed som saadan 28 Sept. s. A. Han levede paa Fredrikshald 1716, hvor han eiede Hus paa Sydsiden, men var allerede dengang gammel og svag. I Begyndelsen af det følgende Aar afgik han ved Døden (E. Moe, Aktstykker til den norske Krigshist., S. 2:1 Noten). Han var gift 2 Gange 1) med Maren Dorph, Datter af Formanden Hr. Nils Dorph og Petronelle Christophersdatter Friis, og 2) med Mette Dorothea Lorentz (eller Lorentzen), om hvem nogle Oplysninger findes ovenfor. Med hende havde han iugen Børn, men af sit første Ægteskab efterlod han sig følgende 6 Sønner og 6 Døttre: 1) Jacob Wulf, der døde 1710 som Sognepræst til Tostrup og Uggeløse paa Sjælland (cfr. S. V. Wiberg, Bidrag t. en alm. Dansk Præstehist., III S. 370). Han efterlod sig følgende 5 Børn: Nils, Hans, Christian, Ulrik Christian og Maren Wulf. 2) Nils Wulf i Amsterdam, hvor han døde før 1719 efterladende sig en Søn Jan Wulf og en Datter Maren Wulf. 3) Ole Wulf, født paa Fredrikshald 1681. Han var først Rector ved Fredrikshalds Skole, men fik 26 Juli 1719 Bestalling som Sognepræst til Drangedal, hvor han døde i 1722. Han var gift med Else Dorothea Prydz, en Datter af Stedmoderen i hendes første Ægteskab med Raadmand Engebret Erichsson paa Fredrikshald, saaledes at Wulf og hans Hustru altsaa vare saakaldte sammenbragte Børn. Med hende fik Wulf 3 Børn: Hans Jacob, Engebret og Maren Wulf. Efter Mandens Død æg-

sin Datter Else Dorothea Prydz, der først havde været gift med Sognepræsten til Drangedal Hr. Ole Hanssøn Wulf og nu levede i nyt Ægteskab med Hr. Søren Schjelderup, Sognepræst til Vinje. Ifølge en Designation over sluttede Skifter i Nedre Borgesyssels Provsti, hvis Skifteprotokoller ikke længere ere i Behold, sees det,

---

tede Enken 2den Gang Sognepræst til Vinje Søren Schjelderup, der døde uden Børn 1736, en Sun af Hr. Augustinus Schjelderup, Sognepræst til Laurdal i Jarlsberg. 4) Peder Wulf, der 1719 opholdt sig paa Gimsø Kloster ved Skien. 5) Mathias Wulf, der 1719 var i Kjøbenhavn. 6) Petronelle Wulf, der var gift med Controlleur Rawert. 7) Agnetha Wulf, der 1719 var Enke efter Hr. Nils Bonsach. 7) Nils Wulf junior. 9) Mette Wulf, der var Enke efter Hr. Peder Sørenssøn Halden, som under 22 Marts 1700 i Faderen, Hr. Søren Arvidssøn Haldens Svaghed blev ham adjungeret i Embedet med Ret til at succedere ham som resd. Capellan paa Halden. Efter Ansøgning af Frederikshalds Borgere blev han efter Svigerfaderens Død under 19 Marts 1717 udnævnt til Sognepræst til Id, men døde allerede 1719. Han efterlod sig 2 Døttre Maren og Mette Dorothea Halden. 10) Elen Wulf, der var gift med Lieutn., senere Capit. Peter Brun. 11) Maren Wulf, der var gift med Mr. Tausan, og 12) Anna Wulf, der var gift med Hr. Laurits Storm, † 1726 som Sognepræst til Askim (cfr. om ham B. Moe, Actstykker til den norske Krigshist., S. 236. Noter). — Hr. Hans Jacobssøn Wulf havde 2 Hel-Søskende og 2 Halv-Søskende, nemlig: 1) Just Jacobsøn Wulf til Mollaud i Landvigs Hovedsøgu i Homedals Præstegjeld, hvor han døde 1711 (begr. 15 Decbr. s. A.), 77 Aar mindre end 8 Dage gl. Molland fik han ved 1661 at ægte Dorothea (ikke Anna) Christensdatter Torup, † paa Molland 1708 (begr. 11 Febr. s. A.) 77 A. gl., Enke efter Jacob Henrikssøn Friis til Molland. I Ægteskab med Jacob Friis havde Dorothea Torup 5 Døttre, og med sin 2den Mand ligeledes 2 Døttre, nemlig: a) Agnetha Wulf, der blev gift 1) i Landvig 3 Oct. 1694, (trol. 15 Sept. s. A.) med Hr. Mogens Lauritsøn Lind, † 11 Aug. 1695 som Sognepræst til Holt og Provst i Nedenæs Provsti (cfr. A. Faye, Bidrag til Holts Præsters og Prestegjelds Hist., S. 19—25), og 2) i Landvig 17 April 1705 med Anders Grue, Borger i Christiania. b) Dorothea Wulf, der ligeledes var gift 2 Gange: 1) med Toldbetjent i Arendal Fredrik Bast, med hvem hun havde 2 Børn, og 2) i Arendal 16 Decbr. 1705 (i følge kgl. Bevilling af 5 Mai s. A.) med Lars Gregerssøn, Borger i Arendal, der var hende beslægtet i 3 Led. I sit sidste Ægteskab havde hun 3 Børn, der imidlertid alle døde i en ung Alder, hvorfor Ægtefolkene under 27 Febr. 1711 oprettede et gjensidigt Testamente, der erholdt kgl. Confirmation den 10 April s. A. — 2) Elcken Jacobsdatter Wulf, gift 1) med Laurits Lauritsøn Thurmann, og 2) med Johan Povelssøn Riis. 3) Else Børgesdatter, gift 1) med Frederik Børgessøn, † 1690, og 2) med Hans Nilssøn Kierulf. 4) Agnetha Børgesdatter, † 1708, gift med Christoffer Nilssøn Sand. — Else og Agnetha vare Døttre af Børge Trulssøn og Agnetha Larsdatter († 1689), der altsaa først maa have været gift med en Jacob Wulf, muligens Hr. Jacob Jacobssøn Wulf til Østofte.

at den 14 Marts 1738 blev Skiftet sluttet »efter Mad. Mette Dorothea Sal. Hr. Hans Wulffs paa Vesterlandet ved Døden afgangen, mellem hendes Børn og Børnebørn: 1. Peder Prydtz. 2. Sl. Lieut. Prydtzes Børn Peder Blanckenborg Prydtz, Gerhard Hartvig Asch Prydtz, Mette Dorothea Prydtz, Karen Mule Prydtz, Caroline Sophie Prydtz og Else Sl. Hr. Wulffs Børn Hans Jacob Wulff, Engelbret Wulff og Maren Wulff. En Broderlod udgjorde 42 Rd. 1 $\frac{1}{2}$ 10 $\frac{1}{5}$ β og en Søsterlod 21 Rd. 2 $\frac{1}{2}$ 17 $\frac{2}{5}$ β , hvorhos der til Slutning tilføies: »Den myndige Søn annammede selv sin Lod og besørger, at Børnebørnene, der alle ere langt fraværende, bekommer hver deris, der er saa lidet, at de selv strax paa dennem ved deris Formyndere anvendis. Uagtet man efter Ordstillingen nærmest skulde antage, at ogsaa »Else Sl. Hr. Wulffs« var en Datter af »Sl. Lieut. Prydtz« er dette dog ei Tilfældet, hvorimod hun var en Søster af Lieutenanten og en Datter af Arveladersken, hvilket ogsaa viser sig deri, at der tales om hendes »Søsterlod«. Ifølge Vinje Ministerialbog holdt Sognepræsten til Laurdal (i Øvre Thelemarken) Hr. Boje Normann den 1 April 1733 i Vinje Kirke Ligtale over »min (o: Sognepræsten Søren Schelderups) Sl. Sviger Moder Mette Dorothea Sl. Hr. Wulffs, Patre Assessor Petter Lorentz, Mat. Ane Nielsdatter Meng¹⁾, 62 A. gl.«

¹⁾ Hun var Datter af den rige Præsident Nils Hansson Meng paa Fredrikshald, hvis (forøvrigt ufuldstændige) Slægtregister findes i Haldensia, udg. af M. Arnesen, 1 H. S. 43. fl. — Præsident Nils Meng var allerede i 1653 bosat paa Halden, der da var et Ladested, idet han den 16 Novbr. d. A. sammen med Peder Olsson Normand supplicerede om at der maatte blive opnævnt Mænd til at besigtige de Brokar og Dæmninger som Supplicanterne havde ladet opføre, for at hindre Tistedalselvns Udskjæringer, hvorved Stedet ganske vilde være blevet »ruineret«, samt om at de fornødne Midler saavel til de anvendte som senere Omkostninger derved maatte blive anvist paa det Offenlige. Under 15 April 1664 indgav han sammen med begge sine Svigersønner Mathias Biørn og Peder Olsson Normand følgende Ansøgning:

»Stormægtigste, Høybaarne første allernaad.

Herre och Konning!

Eders Kongl. Maysts Allerunderd: andragis, huorledis wi Underschreffne Eders Kongl. Maysts Ringe Arfue Tienere, paa Halden udj Norge Residerende, efter Hans Exellentz Hr. Statholder Welb. Hr. Niels Trolle samt Hr. General Lieutenant welb. Jørgen Bielchis Anmodning paa eders Kongl. Maysts wegne, Allerunderd. haffuer udj Forleden fejdte antagen huer sine forretninger, Saasom jeg Niels Hansen Meng, Landt Commissarie och tillige proviant Commissariæ Bestilling, efter at ieg tilforn haffuer opvarted eders

og kort før den 25 Juni 1732 ligeledes over »min Sl. Hustrue Else Dorothea Engelbretsdatter Prøids, Patre Sl. Engelbret Erichsøn, Matr. Mette Dorothea Petters Datter Lorentz«, der døde 41 A. gl. og saaledes maa have været født c. 1691. I Kirkebogen har

Kongl. Maysts Tieneste, udj mindre och meere forretninger offuer 24 Aars tiid, Jeg Mathias Biørn, som eders Kongl. Maysts Ringeste Tienere och Tolder her paa dette Sted (efterdi Seillatzen da her wed Grenserne och Tienesten ved en fuldmægtige efter Hans Ex. Hr. Statholders godfindende kunde forrettis) giffuen Adjutant Charge och tillige Commandit offuer dj Norsche Schierbaade, sambt ieg Peder Oluffsen Nordmand som Major offuer Landt Regimentsedt, Samblig udj allermueligste vnderd formoedelige som Troe Tienere huer sin anbetroede bestilling efter ordre haffuer forretted och derfor giort fornøylig Reede och Regnschab, hafuer derforuden trende sinde Fienden dette Stød hafr attaqueret troeschyldigen tieniste och fornemlig udj beleyrings tiid conserveret dend Kongl. Guarnison med forfrischung af Voris Huuse och midler des leylighed vi aller vnderd: vil hafue refererit til Wel Ermelte Her. Statholder och Her General Lieutenant Bielche, End och udj ald Vnderdanighed at Erkiende kongl. Naade hafr Wi W- begiert och W- befallit Vdmonderit huer sin frj Rytter til hans ko: Ma: och Fædrenelands Tienniste, efter derom Her Statholders beviis, hafuer och Vdenfor Stedit taget stor schade af fienden for samme Naad^{te} anbetroede forretninger paa Voris Middel och brug; Er endnu saalænge Gud sparer Liffuet och helbred, udj ald Vnderdanighed at giøre Tieniste om behoff giøris; Søger Woris brød och lifs ophold Ved dj Midler, landet giffuer, saasom Ved noget Ringe Saugebrug, som altid hafuer Verit it frit och Almindelig landebrug for Adel och bunde, och til Ende bruger huer af os tuende flom Sauger; Tømmeret dertil kiøbis meesten deel i Sverrig, hvoraf giffuis i Told til dj Suensche af huer tylt 6 Tømmer en half Rixdaler; Eders ko: Ma: Nyder schat af Saugerne, som wi giffuer lige Ved andre och Told af dellernis Vdførsel, huis deller paa samme Sauger schieris, schal Vere Borgerschabit Præsenterit, Ellers hafuer jeg Peder Oluffsen Ved Hr. Rigens Admiral och Her. Gen(eral)lieut. Welbr. Jørgen Bielchis tilhielp ladet bygge och bekoste it Skiberom brugt til defension med 30 fulde porter, som och udj seeniste feide vaare tilsagt at giøre tieniste och paa Reisen til Christiania stødte, som ieg med 400 Rxdl. Bekostning maatte lade reparere, gjør hans Ko. Ma. deraf Told och rettighed lige Ved andre Monderede Skibe. Nu efter Streebis vi fattige Mænd, af de Nye forordnede Borgemestere udj Fridrichstad samme Voris Ringe brug at forlade, eller och at tage borgerschab udj Fridrichstad. Leffuer udi aller Underd. forhaabning, effterdi Wi sidder her paa dend yderste Punct af Landet och samme ringe brug och Nering bestaar meesten deel af Sverrig och Bohuus Lehn (Undtagen min Mathias biørns Naad: anbetroede bestilling) och Wi fattige folch udj denne passerede Krigstid er Ruineret paa Middel och formue, hafr och iche lerdit nogen borgelig Handel och Traficq at drifue, Eders Ko. Ma: Naad: Ville forunde os, som gamle kongl. Tienere dend kongl. Naade at Vere umolesterit af Fredrichstads byes øffrighed: Wi Erbyder udi ald Underdanighed at lade os taxere af eders Ko. Ma. høytbetroede Statholder her udj Landet til fornøden

der oprindeligt efter Engelbret Erichsson været tilføjet »Raadmand paa Fredrikshald«, men dette er igjen overstrøget, uvist af hvilken Grund. Det forholder sig imidlertid ganske rigtigt, at Engebret Erichsson, der den 28 Sept. 1665 af Statholder U. F. Gyldenløve

— — — — —

tieniste, huor och Naar behöffuis, och Vdi ald Vunderdagnighed for Varter. Denne Ansøgning gav det første Stød til, at Halden fik Kjøbstedsprivilegier, idet det ved kgl. Rescript til Statholder Gyldenløve af 5 Maj 1664 blev ham befalet, personlig at begive sig til Stedet og det »med lid besigtige eftersom os »samme Stedtz Conservation er meget magtpaaliggendis«, og derefter »med det forderligste« indkomme til Cancelliet med sin Erklæring. Efter at Stedet derefter under 12 April 1665 havde erholdt Kjøbstadsprivilegier, fik Gyldenløve den 22 April s. A. Bemyndigelse til at beskikke de fornødne Embedsmænd i Byen, og den 23 Juni næstetter fik Nils Hanssøn Meng Gyldenløves Bestalling som »Borgermester« paa Halden. Statholderen vilde gjerne have beskikket ham til »Præsident« og Commercedirecteur, men da han ikke vidste, om ikke Kongen hertil havde udnævnt nogen Anden, fik Nils Meng, som sagt, kun Bestalling som Borgermester, idet Gyldenløve dog under 25 Juni henstillede til Kongen, om det ikke skulde være passende at give ham Bestalling som Præsident og Commercedirecteur, og i Henhold dertil erholdt han da ogsaa under 14 Juli 1665 kgl. Udnævnelse som Præsident paa Frederikshald (sfr. 17 Sept. 1770). At Nils Meng har staaet paa en god Fod med Statholderen, kan man ogsaa se deraf, at han under 14de Juli 1665 af denne foresloges til Medlem af det ved Rescript. af 7 Juli s. A. under Gyldenløves eget Præsidium oprettede Admiralitetsraad søndenfjelds, hvis Domme appelleredes directe til Kongen. Ved kgl. Rescript. af 22 Juli s. A. bifaldt Kongen Valget af de i Forslag bragte Personer. — Præsident Nils Meng døde paa Frederikshald i August 1676. Af hans Børn var Datteren Maren gift 1) med Kjøbmand Ole Christenssøn paa Fredrikshald, med hvem hun havde én Datter, og 2) i Akerhus Slotskirke 30 Aug. 1671 (uden Trol. og Lysning) med daværende Justits skriver i Norge, senere Justitsraad og Amtmand i Bergen Hans Nielsson, der efterlod sig følgende Børn: 1) Nils Hanssøn Meng, der 24 Mai 1700 blev Lieut. i Vesterl. nat. Infreg., 13 Aug. 1701 Premierl. i Hausmanus gevh. Infreg. og 19 Sept. 1705 Capt. og Compagnichef i Oplandske nat. Infreg. Han var gift med Ide Tam (eller Fam), der 29 Oct. 1720 fik kgl. Bevilling til at sidde i uskiftet Bo efter Manden. Hun døde i Flekkefjord 17 Marts 1734 og er saaledes den »Capt. Mengs enkefrue« der 29de Marts s. A. blev nedsat i Næs Kirke i Lunde Præstegjeld. Skiftet efter hende begyndte i Flekkefjord 15 April s. A. — De havde 2 Børn: a) Christian Meng, der 18 Aug. 1727, da han fik kgl. Bevilling til at være sin egen Værge, uanseet at han ei endnu var 25 A. gl., stod som Sergeant i 2 Vesterl. nat. Infreg., men senere blev Ingenieurcapt. i Rendsborg, hvor Enken Inger Margrethe og deres eneste Datter Helene Elisabeth Meng, der døde ugift, senere vare bosatte. b) Marie Anne (Mariane) Meng, der 24 Mai 1726 fik Bevilling til at være sin egen Værge. Hun afgik ved Døden i Flekkefjord kort før Moderen og blev begravet i Næs Kirke i Lunde Præstegjeld 15 Marts 1734, da der blev »parenteret« over hende. — 2) Anna Cathrine Meng, der var gift med Oberstl.

fik Bestalling som By- og Raadstueskriver paa Frederikshald, hvilken den 6 Mai 1667 erholdt kgl. Confirmation, senere blev Raadmand, i hvilken Stilling han i ethvert Fald var allerede 1684, da han angiver sig med Hustru og en Søn til Skat. Muligens tør han dog allerede paa denne Tid i flere Aar have været Raadmand paa Frederikshald, eftersom Erik Engebretsson, der selv stadigt bruger Familienavnet Prys (o: Prydz) og derfor uden Tvivl har været hans Søn. den 9 Marts 1687 af Gyldenløve blev beskikket til Fuldmægtig hos Hans Christensson Juel paa Fredrikshald, der da var By- og Raadstueskriver, men paa Grund af de ringe Indtægter, der vare forbundne med Embedet, ved Siden deraf maatte vedblive at drive sin Handel, der ofte krævede hans Fravær fra Byen, for at kunne ernære sig med Hustru og Børn, hvilket ogsaa det følgende Aar nødede ham til under 19 Oct. aldeles at afstaa Bestillingen til sin ovennævnte Fuldmægtig, der den 17 Novbr. s. A. fik kgl. Bestalling som By- og Raadstueskriver paa Fredrikshald. Raadmand Engebret Erichsson var afgaaet ved Døden før 14 Febr. 1700, da Enken Mette Dorothea Lorentz angiver sig selv, sin »Stifdatter og sine »3 umyndige Børns Midler« til Skat. Manden maa derfor uden Tvivl have været gift 2 Gange uden at dog hans 1ste Hustrues Navn for Tiden kjendes. I sit Ægteskab med Mette Dorothea Lorentz havde han kun de tidligere nævnte 3 Børn, der af Moderen angives i Arv efter Faderen at være tilfalden:

- 1) Petter Lorentzen Engebretsson »Pruys« 113 Rdl. 3 $\frac{1}{2}$ 18 β .
- 2) Hans Engebretsson »Pruys« 113 Rdl. 3 $\frac{1}{2}$ 18 β .
- 3) Else Dorothea Engebretsdatter »Pruys« 56 Rdl. 3 $\frac{1}{2}$ 21 β ,

---

Genschau, med hvem hun havde 3 Døttre. 3) Johanne Dorothea Meng, der var gift med Oberst Georg Ferdinand von Oldenburg, efter hvis Død hun den 22 Sept. 1729 fik kgl. Bevilling til at sidde i uskiftet Bo. 4) Antonette Augusta Meng, der var gift med Ulrik Fredrik Boyesen, der var Generalveimester søndenfjelds og Commissionscommissarius i Norge. 5) Mette Dorothea Meng, der 31 Mai 1728 fik Bevilling til at være myndig og døde ugift i Huset hos sin Svoger Boyesen, hos hvem hun havde været i 20 Aar, da hun 22 Juni 1729 oprettede Testamente til Fordel for ham og hans Hustru, hvilket Test. fik kgl. Confirmation 11 Juli s. A. 6) Anne Sophie der døde ugift 1724 og 7) Nicoline Marie »Hansen«, † paa Lunde adelige Sædegaard i Vansø Præstegjeld paa Lister 17 Jan. 1763 (begr. 7 Febr. s. A.) 87 A. gl., gift med Commandeur i Sæetaten Johan Vibe, der døde 1750 uden Børn.

Derimod havde han vistnok i sit første Ægteskab flere Børn. Thi foruden den allerede nævnte By- og Raadstueskriver paa Fredrikshald Erik Engebretssøn, der selv stadig bruger Familienavnet »Prys« (o: Prydz), nævnes en Elen Engebretsdatter, der muligens tør være den af Enken omtalte »Stifdatter«, uagtet hun rigtignok ikke kaldes Prydz, men dog omtales i en saadan Forbindelse med en Mathias Engebretssøn »Pruys«¹⁾, at hun maa antages at være dennes Søster, hvorfor begge sandsynligvis vare Børn af Raadmand Engebret Erichssøn. Samtidigt forekommer ogsaa en Nils Engebretssøn, men han bruger ei noget Familienavn. Da dette ei heller er Tilfældet med Raadmanden selv eller hans Broder Mads Erichssøn, der ogsaa var bosat paa Fredrikshald, er det ikke usandsynligt, at Børnene kan have hentet sit Familienavn Prydz fra Raadmandens 1ste Hustru, der enten selv kan have været født Prydz eller endog muligens blot tidligere gift med en Prydz. At der nemlig paa en eller anden Maade er en Forbindelse mellem de her omhandlede Personer af Navnet Prydz og den Slægt af dette Navn, der levede i Norge i Begyndelsen af det 17de Aarhundrede og senere, er vist neppe tvivlsomt. Stamfaderen for denne sidste var en Henrik Prydz, der vel maa have været Borger i Oslo, hvor i alle Fald den ene af hans Sønner og sandsynligvis ogsaa den anden vare fødte, men videre kjendes der ei til ham. Sønnen Oluf Henrikssøn Prydz (Olaus Henrici Prussius) blev 14 Sept. 1611 indskrevet som Student ved Kjøbenhavns Universitet, dimitteret fra Oslo Skole, blev senere Capellan og Sognepræst til Sandeherred. Han var gift med Kirsten Christensdatter, men om de havde Børn vides ei. Broderen Hans Henrikssøn Pryds (Johannes Henrici Prus) blev immatriculeret som Student ved Kjøbenhavns Universitet 16 April 1617, ligeledes dimitteret fra Oslo Skole, og blev i 1627 Sognepræst til Vang paa Hedemarken, til hvilket Embede han ordineredes 3 Juni s. A. I 1636 havde han forset sig ved Forvaltningen af Alterens Sacramente, hvorfor Statholderen under 17 Oct. s. A. fik Ordre til at suspendere ham fra Embedet

---

¹⁾ Mathias Engebretssøn »Pruys« fik 12 Marts 1707 Opreisning paa Skiftet efter sin Svigermoder Hedvig Pedersdatter.

paa et Aars Tid, hvorhos han skulde staa aabenbare Skrifte og betale 100 Rdl. til Hospitalet i Christiania. Han døde 1659 og var gift med Formanden Hr. Michel Anderssons Enke Karen Lauritsdatter. Med hende kan han imidlertid ingen Børn have havt, eftersom der paa Skiftet efter hans Stedsøn Michel Michelsson paa Skattum i Vang, der døde 1663 uden Børn med sin Hustru Maren Pedersdatter (Sverdrup), kun nævnes følgende 3de Fuldsødskende: 1) Maren Michelsdatter, gift med Mag. Kjel Stub, Provst og Sognepræst til Ullensaker. 2) Karen Michelsdatter, gift med Major Poul Michelet¹⁾, Stamfaderen for denne franske, angiveligt adelige, men aldrig her i Landet naturaliserede Slægt, og 3) Magnild Michelsdatter, gift med Hr. Hans Lauritssøn, Sognepræst til Tønset. Hr. Hans Prydz maa dog have været gift tidligere, thi i 1643 omtaler han i en Supplik til Statholderen en Datter, der havde været gift med Hr. Christen Mule, med hvem hun havde mange Børn. Maaske derfor ogsaa den Peder Hanssøn Prydz, der døde 1660 som Sognepræst til Vaaler ved Moss, kan have været hans Søn. Hr. Peder var gift med Karen Olufsdatter, der overlevede Manden og i alle Fald havde en Søn Christopher Prydz, der var gift med en Datter af Faderens Eftermand i Vaaler Hr. Peder Escholt, tidligere Slotsprædikant paa Akershuus. Muligens kan Hr. Peder Prydz ogsaa have havt en Datter, der har været Raadmand Engebret Erichssøns første Hustru, hvis denne ikke har været Hr. Peders Enke²⁾.

E. A. Thomle.

-
- ¹⁾ Major Poul Michelet boede paa Gaarden Freberg i Vangs Præstegjeld paa Hedemarken, hvor han døde 1662. Han var gift med Karen Michelsdatter, der i 1664, 50 A. gl., levede paa Freberg, hvor hun ogsaa døde i Slutningen af det følgende Aar, da Skiftet efter hende blev sluttet 9 Jan. 1666. Major Michelet havde i dette Ægteskab følgende 6 Børn: 1) Lorentz. 2) Hans. 3) Herman. 4) Poul. 5) Cathrine, og 6) Lisbeth Michelet, men han maa have været gift en Gang tidligere, eftersom der paa Skiftet efter ham ogsaa nævnes en Søn Poul d. Ældre, der var Enkens Stifsøn. Majorens Brøder var den Capt. Jacob Michelet, der i 1664 boede paa Gaarden Hjellum i Vang, men dog tillige brugte Ljøstad i Stange, af Skyld 2 Huder. Han var gift med Anna Christensdatter Mule, der blev begravet i Vinger 18 Novbr. 1698, 62 A. 3 M. 12 D. gl.
- ²⁾ At det ikke er uden Exempel, at et Familienavn paa denne Maade er overført fra en til en ganske anden Slægt, der ikke har staaet i noget virkeligt Slægtskabsforhold til hin, har jeg allerede tidligere paavist i dette Tids-

G a v e r .

Hr. Overcontroleur *W. Blich* i Bergen har vist Samfundet den Opmærksomhed at forære det et af ham besørget Uddrag af Bergens ældste Skifteprotocoller. omfattende Aarene 1695—1785. Denne smukke Gave opbevares indtil videre hos den norske Bestyrelse.

Endvidere har Samfundet modtaget:
fra Hr. Assistent *F. C. Grønvald* hans:

Stamtavle over Adelsslægten Orning; trykt som Manuskript; Kjøbenhavn 1886, 8;

fra Hr. Gehejmelegationsraad *A. Skrike*:

Festskrift i Anledning af Musikforeningens Halvhundredaarsdag af *V. C. Ravn* og *Angul Hammerich*, I—II; Kjøbenhavn 1886, 8:
fra Hr. Sognepræst *D. Thrap* hans: Familien *Bonnevie* 1715—1685. Ny Udgave, Christiania 1886, 8;

fra Hr. Pastor, Dr. phil. *R. G. le Sage de Fontenay* hans: Familien-geschichtliche Nachrichten über die drei Dänisch-Norwegischen Admirale *le Sage de Fontenay*. Mit einem Portrait in Autotyp und einer genealogischen Tafel. Für die Familie gedruckt im Gedenkjahr 1885; Kiel, 8;

fra Hr. Ingenieurlieutenant *Harvig Munthe* hans: Efterretninger om Familien *Munthe*, 2det Hefte, Christiania 1885, 8 (Se Tidsskriftets 5te Bind, S. 96).

---

skrifts 5 Bind, S. 88 og fl. — Den der omtalte *Søren Pay*, hvis Enke *Kirsten Jørgensdatter Lang* († 1678) senere ægtede *Laurits Simonssøn*, som 1685 var bosat paa *Dramdal* i *Eker*, havde med denne sin 2den Mand ligeledes en Søn *Søren Lauritssøn »Pay»*, der optog dette Familienavn efter Moderens 1ste Mand. Han var den 25 Aug. 1685, da han gav Afkald paa sin mødrene Arv, bosat i *Borgen*, men er muligens den *Søren Pay*, der i 1715 boede i *Kjøbenhavn*. Den Sidstes Broder der rigtignok hed *Fredrik »Jørgensen» Pay*, blev 2 Juni 1714 udnævnt til Sognepræst til *Vangs Præstegjeld* i *Valders*, hvor han dog allerede døde 5 Marts 1715. Hans Enke *Magdalena Adriansdatter*, der døde et Par Maaneder efter Manden 18 Juni 1715 paa *Vangs Præstegaard*, efterlod sig kun en eneste Datter *Maria Margaretha Pay*, 3 A. gl. Moderen havde 2 Brødre i *Kjøbenhavn*, hvor deres Moder »*Maria Adrian Hof»* ogsaa boede.

Indhold.

	Side
En bergensk Slægtebog fra det 17de Aarhundrede, ved Archivassistent, cand. jur. <i>E. A. Thomle</i>	1
Christian Nolds Selvbiographi, ved Sognepræst, Dr. phil. <i>H. F. Rørdam</i>	31
Det Kongelige ridderlige Academis Matrikel, ved <i>Redacteuren</i>	53
Spørgsmaal:	
1. Om Johan Otto v. Cappelen, af Archivassistent, cand. jur. <i>E. A. Thomle</i>	68
2. Om forskellige Personer af Slægten Munthe, af Ingenieurlieutenant <i>H. Munthe</i>	68
3. Om Henrik Nielsen Kuutz, af stud. juris <i>T. Algreen-Ussing</i>	69
4. Om Slægten Thiligner, af Lensmand <i>C. Løveig</i>	70
Svar paa Spørgsmaal:	
I. Om Familien Prydz, af Archivassistent, cand. juris <i>E. A. Thomle</i>	70
Gaver	80

Skriftlige Henvendelser bedes sendte til Samfundets Secretairer: for Norge Bureauchef Alf Collett i Christiania, for Danmark Cand. polit. G. L. Wad, Tidsskriftets Redacteur, Oehlenschlägersgade Nr. 7, Kjøbenhavn V.

Enkelte Hefter sælges ikke særskilt. Til Kjøbs kunne faas de efterhaanden udkommende fuldstændige Bind for 1¹/₂ Gange Medlemsbidraget.